

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2024. május 10., péntek

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás az oktatási, családjogi, kulturális tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2024. évi XIII. törvényhez	382
Végző előterjesztői indokolás az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény, valamint az egyes törvényeknek a közigazgatás fejlesztésével összefüggő módosításáról szóló 2023. évi XXI. törvény módosításáról szóló 2024. évi XIV. törvényhez	393
Végző előterjesztői indokolás a jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XV. törvényhez	397
Végző előterjesztői indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2024. évi XVI. törvényhez	402
Végző előterjesztői indokolás az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVII. törvényhez	403
Végző előterjesztői indokolás az online csalások elleni fellépés érdekében szükséges törvények és egyéb büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVIII. törvényhez	428
Végző előterjesztői indokolás az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XIX. törvényhez	441
Végző előterjesztői indokolás a honvédek jogállásával összefüggő törvények módosításáról szóló 2024. évi XX. törvényhez	463

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény hatálya alá tartozó ügyekben eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint a nyilatkozattételi kötelezettség alá eső szolgáltatások felsorolásáról szóló 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet módosításáról szóló 102/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez	473
Végző előterjesztői indokolás a jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes közigazgatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 104/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez	473
Végző előterjesztői indokolás a képalkotó diagnosztikai eljárásokat érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 105/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez	475
Végző előterjesztői indokolás az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 108/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez	475
Végző előterjesztői indokolás az EcoSolifer Heterojunction Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” egységesített eljárásrend szerinti megszüntetéséhez szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 110/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez	476

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás

az oktatási, családügyi, kulturális tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2024. évi XIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ez az indokolás a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján közzétételre kerül.

A törvénytervezet nemzetünk szempontjából fontos két meghatározó eleme, versenyképességünk erősítése és nemzeti szuverenitásunk védelme érdekében került előkészítésre.

Versenyképesség nélkül az ország és a magyar gazdaság fejlődése elképzelhetetlen, ugyanakkor fontos annak folyamatos szem előtt tartása, hogy a versenyképesség és a nemzeti szuverenitás egyensúlya biztosított legyen, hiszen mind az oktatás, mind a kultúra, a tudomány és az innováció egyszerre szolgálja a versenyképességünket így ezen rendszereket ebben támogatni kell, ugyanakkor egyszerre erősíti a szuverenitásunkat, megőrzi a magyar tudást, nemzetünk kulturális kincseit, erősíti a családokat, a magyar embereket.

Éppen ezért szükséges, hogy oktatási rendszereinket, ideértve a köznevelést, a felsőoktatást, a szakképzést és a felnőttképzést folyamatosan úgy alakítsuk, hogy a nemzetközi környezetben megállják a helyüket, de kellő hangsúlyt fektessenek arra, hogy elsődleges feladat a magyar nemzet építésének a szolgálata, így az oktatás nemzetstratégiai kérdés.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: NKE tv.) módosításának több célja van. Ezek közül számos technikai jellegű, így különösen az NKE tv. hozzáigazítása a változó felsőoktatási jogszabályi környezethez és az új képzési igényekhez, valamint a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: Egyetem), mint munkáltató és a foglalkoztatottak közötti nyilatkozattétel egyszerűsítése az elektronikus út alkalmazásával.

A technikai jellegű módosítások mellett fontos az Egyetem képzési portfóliójában új elemként megjelenő tanárképzésre, valamint tanártovábbképzésre vonatkozó szabályok megállapítása.

A pedagógus szakma egy olyan hivatás, amelyre a felkészítéshez megfelelő körülményeket kell teremteni. A mostani generáció tanítása, nevelése teljesen más módszertant, hozzáállást és képességeket, tudást igényel, ugyanakkor azt a kulturális, történelmi és természettudományos alapot, amely a Nemzeti Alapantervben foglaltak megtanítása jelent, biztosítani kell továbbra is, hiszen minden gyermeknek szüksége van erre a tudásra, ezekre az ismeretekre ahhoz, hogy felnőve boldogulni tudjon, és felnőttként azon túl, hogy a saját egzisztenciáját biztosítani legyen képes, a közössége és a magyar gazdaság és társadalom fejlődéséhez járuljon hozzá, értéket teremtsen.

A már meglévő tanárképző felsőoktatási intézmények mellett az Egyetem feladatuként is meghatározásra kerül a magyar állam működtetésében egyik legfontosabb szerepet vállaló szakemberek képzése, amely a közzolgálat része pontosan úgy, mint az egyetem által lefedett többi hivatás. Az Egyetem tanárképzésére olyan elhivatott szakembereket vár majd az egyetem, akik azon túl, hogy a saját szakmájukban szeretnék kiválóan teljesíteni, a tanár, tanító és óvodapedagógus szakma fejlesztését is szeretnék majd szolgálni.

Az Egyetem tanárképzését választók olyan gyakorlatorientált, mentortanárok által támogatott, kiscsoportos képzésben részesülnek, amelynek keretében tanár- és bölcsészdiploma megszerzésére egyaránt lehetőségük nyílik.

Az oktatás legfontosabb feladata a legszebb nyugati hagyomány ápolása kell, hogy legyen: hozzásegíteni az embereket, hogy önmagukat tökéletesítsék, önmagukat meghaladják. A tanító- és tanárképzésnek (a továbbiakban együtt: tanárképzés) hatalmas szerepe és felelőssége van e téren. Az időtálló és korszerű ismeretek

és értékek átadása nemzetstratégiai cél, hiszen csak az így felépülő társadalom képes stabil, szuverén, hosszútávon is sikeres nemzetet alkotni.

Az állam feladata tehát a tanárképzés kialakításában meghatározó és döntő jelentőségű. Fontos, hogy a tanárok felsőoktatási képzése a gyerekről és a szülőről szóljon, valamint a nemzet érdekeit szolgálja. Erre pedig kizárólag az időtálló ismeretek és értékek átadására épülő, gyakorlatorientált tanárképzés alkalmas.

Az egyetemi tanárképzés ugyanakkor kizárólag a jövőben egyetemre jelentkező szakembereket érinti, s őket is csak pályájuk megkezdését megelőzően. Legalább ilyen fontos, hogy azok is, akik már évek, esetleg évtizedek óta a tanári pályán dolgoznak – miképpen majd a jövőben végzők is karrierjük előrehaladása során – részesüljenek a fenti célokat követő továbbképzésben.

Mindezek alapján kiemelt cél, hogy az Egyetem útján a tanárképzés és a tanártovábbképzés területén új szereplő jöjjön létre, amely a fentiekben meghatározott elveket fókuszba helyezve eredményes és a meglévő intézményeket kiegészítő képzőhelyként jelenik meg. Az intézménynek mind felépítésében, struktúrájában, mind pedig tevékenységi profiljában a tanárképzést, mint a közszolgáltatóság nélkülözhetetlen, gyakorlati elven felépítendő elemét kell hangsúlyoznia. Alapelveként kell megjelennie, hogy a köznevelés igényei szerint, gyakorlatorientált, a tanári pályán szükséges, időtálló tudást a tanári mesterség legjobbjai révén kínáló intézményként kell működnie, amely a hallgatóknak gyakorlati fókusszal felkészítést ad az őket az iskolai élet során érő kihívásokra.

Ugyanezen elvek és célok mentén szükséges a tanártovábbképzés rendszerét is átalakítani, amelynek szervezésében az Egyetem – a közszolgálati továbbképzés immáron több, mint 10 éves sikeres tapasztalatai alapján – kulcsszereplő kell, hogy legyen.

A törvényjavaslat továbbá a felsőoktatásunk nemzetköziesítését és a digitalizációt támogató módosítást vezet be: a felsőoktatási intézmény szabályzata lehetővé teheti, hogy az oklevélmellékletet elsősorban elektronikusan kelljen kiállítani, de mód lesz a nemzetközi közös oklevelek elektronikus aláírására is. A hallgatókat támogató módosítás szintén, hogy a felsőoktatási intézménynek létre kell hoznia a szakmai gyakorlóhelyek véleményezési rendszerét, illetve valamennyi hazai képzésben gondoskodni kell a külföldi résztanulmányokat segítő úgynevezett mobilitási ablak biztosításáról.

A szakképzés 2020-ban bevezetett új szabályozási rendszere alapján az állami vizsgákat független akkreditált vizsgaközpontok szervezik, amelyek működését a Nemzeti Akkreditáló Hatóság felügyeli. Ugyanakkor e hatóság más irányú, illetve nemzetközi kötelezettségeinek hatékonyabb teljesítése és az egységes kormányzati feladatellátás szempontjait figyelembe véve fogalmazódott meg lehetséges új irányként a szakképzési vizsgaközpontok rendszere felügyeletének olyan átcsoportosítása, amely az akkreditált vizsgaközponti vizsgáztatási rendszer változatlan feltételrendszere és folyamatos működése mellett zavartalanul tud megvalósulni.

Magyarország Kormánya ez alapján tesz javaslatot olyan módosítás elfogadására az Országgyűlés számára, amely a továbbiakban a szakképzés rendszeréhez szorosabban illeszkedő keretekben valósítja meg a szakképzési vizsgaközpontok engedélyezési és ellenőrzési hatósági feladatait oly módon, hogy a társadalom, a vizsgázók számára az átállás érzékelhető változásokat nem okoz, az átmeneti időszakban is folyamatosan biztosított a vizsgáztatás, így a szakmai bizonyítványok társadalmi és gazdasági értéke, elfogadottsága nem változik.

A törvényjavaslat a felnőttképzés területén fogalmaz meg olyan javaslatokat melyek egyértelműsítik a szabályrendszert ezzel segítve a jogalanyokat a jogkövető magatartás elérésében. Kiemelt cél, hogy 2030-ra a munkaképes korú felnőtt lakosság 60%-a vegyen részt felnőttképzésben, mely képzéseknek a magyar gazdaság érdekeit kell szolgálnia. A felnőttképzési paletta sokoldalúságát a minél több és jobban működő felnőttképző tudja biztosítani.

Mindezekhez kapcsolódó szabályozás a versenyképességünk növelése érdekében, hogy a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: Elismerési törvény) a beruházások élénkítése érdekében rugalmasabb elismerési rendet teremt meg, amely szabályozás elősegíti, hogy a külföldi szakemberek tudása hozzáadott értéként hasznosuljon a magyar gazdaságot építő, annak részét képező nemzetközi beruházásokban.

A magyar tudás, a magyar tudományos tevékenység vívmányai világhírűek. A tavalyi évben két magyar Nobel-díjjal gazdagodott nemcsak országunk, hanem az egész világ, akiknek munkássága nagyban hozzájárul az egészséges élethez és a tudomány fejlődéséhez. Jelen törvénytervezetben foglalt módosítások éppen ezért

tartalmazzák azt a szabályozást, amely által az egészséges életet támogató kutatások esetében a betegségek minél korábbi felismerését segítő kutatásokra nyílik lehetőség, ugyanakkor a betegek egészségügyi adatvédelmét is szolgáló jogi szabályozás alakuljon ki.

Ugyanakkor a versenyképességünket a magyar kultúra területén is meg kell erősíteni. A magyar kultúra amellet, hogy nemzetünk szellemi háttérországja, jelentős gazdasági értéket is képvisel. Ezért hatékonyan, korszerűen és oly módon kell működtetni, hogy a jelenlegi kulturális intézményeink összehangoltan, minél nagyobb külföldi és hazai látogatóvonzó képességgel működjenek. Ennek egyik fontos eleme, hogy a legnagyobb tagintézményeink összehangoltan, egymás munkásságát erősítve működjenek. Így a törvényjavaslat megteremti annak jogszabályi feltételeit, hogy az Országos Széchényi Könyvtár, a Petőfi Irodalmi Múzeum, az Iparművészeti Múzeum, a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, valamint a Magyar Természettudományi Múzeum a Magyar Nemzeti Múzeumba – amely Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (a továbbiakban: MNM KK) néven működik tovább – integrálódva elősegítse a közgyűjteményi rendszer hatékonyságának növelését.

Az MNM KK integráció létrehozása révén erősödhet az érintett közgyűjteményi intézmények tevékenységeinek összehangolása, közös stratégiák kialakítása, valamint az intézmények közötti – immár belső – együttműködés. Az MNM KK célja, hogy elősegítse a közgyűjtemények közötti szinergiák kiaknázását, javítsa a hatékonyságukat, és támogassa őket abban, hogy szélesebb közönséghez juttassák el a kulturális örökséget. Az intézmény emellett fontos szerepet játszhat a közgyűjteményi rendszer modernizációjában és a kulturális turizmus fejlesztésében is.

Az integráció célja, hogy a közgyűjtemények erőforrásait hatékonyabban használják fel, és így jobban hozzájáruljanak a magyar kultúra és tudomány népszerűsítéséhez mind hazai, mind nemzetközi szinten. Az integrált közgyűjtemények – az általuk őrzött, a nemzet egészének közös szellemi értékeit jelentő kulturális javak révén – még eredményesebben tudják érvényre juttatni azt a törvényi alapelvet, mely szerint működésükkel hozzájárulnak a személyiség fejlődéséhez és kiteljesedéséhez, az aktív polgársághoz, a társadalmi beilleszkedéshez, a közösségfejlesztéshez.

Szintén a kultúra versenyképességét és egyben védelmét jelentő javaslat az Európai Unió egyes országaiban is elfogadott és elterjedt megoldás, a kedvezmények bizonyos mértékig terjedő szabályozása a kiadókat és szerzőket, illetve kiskereskedőket védelmében, azaz a kötött könyv-árrendszer. A törvénytervezet szerinti szabályozás célja, hogy a magyar kultúra kiemelt jelentőségű területét, a könyveknek, mint kultúrjavaknak az értékét védje. Az időkorlátok közé szorított, kötelezően alkalmazandó árkedvezmények megállapítása a fogyasztó számára elősegíti a széles körű minőségi könyvkiadást fenntartását, a könyvesboltok fennmaradását. A törvényjavaslat a német szabályozást tekinti mintának: 2002-ben a Bundestag kivételes egyetértésben, a képviselők egyhangú döntésével hozott törvényt a könyvek árkötöttségéről (Buchpreisbindungsgesetz).

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Jogtechnikai pontosítás.

2., 18., 76–78., 83–85. §

Szövegponosító javaslat a Magyar Nemzeti Múzeum névváltozásával és a szervezeti integrációval kapcsolatos jogszabályi koherencia megteremtése érdekében.

3. §

Az utóbbi időszak pedagógus életpályával kapcsolatos jogszabály-módosításai nyomán a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) kiegészítése szükséges a pedagógus munkakörben foglalkoztatottak alapszabadságára irányuló rendelkezéssel.

4. §

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény alapján 2023. január 1-jétől az Alapvető Jogok Biztosa – ellenőrzési jogkör gyakorlása mellett – biztosítja a Fogyatékosügyi Egyezmény szerinti független mechanizmus

teljesülését. Az Alapvető Jogok Biztosával történt egyeztetés alapján szükséges a Gyvt., a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja, továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet összhangjának teljes körű biztosítása annak érdekében, hogy az Alapvető Jogok Biztosa általi esetleges ellenőrzésekhez egyértelmű jogi háttér álljon rendelkezésükre.

5. §

A kisgyermeket nevelők munkaerő-piaci visszatérésének célzott támogatására irányuló projekt vonatkozásában indokolt a Magyar Államkincstár ellenőrzési jogkörét érintő rendelkezéseknek a projekthez illeszkedő módosítása.

A Gyvt. 162. §-át érintő módosítás célja a költségvetési támogatások felhasználására vonatkozó felhatalmazó rendelkezés pontosítása.

6. §

A gyermekek napközbeni ellátása esetében az új férőhelyeknek a területi lefedettséget figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadására irányuló eljárásrend módosítása szükséges a jogalkalmazói tapasztalatok alapján. Az elmúlt években jelentősen megnövekedett a nem állami – civil, nem egyházi – fenntartású családi bölcsődék között a férőhelyek egymás között gazdasági érdekek mentén, pénzügyi ellentételezés mellett történő átadása. Ennek a gyakorlatnak szab gátat a lehetőség megszüntetése.

A napközbeni gyermekfelügyelet szabályainak egyszerűsítése indokolt. A napközbeni gyermekfelügyelet egész évben működő, hatósági engedélyhez kötött ellátás, amelyet egyszerre legfeljebb hét gyermek vehet igénybe. Mivel a szolgáltatás nem időszakos jelleggel működik, így a tanítási szünet külön kiemelése nem szükséges, deregulációs szempontból a törlése indokolt.

7. §

A törvénymódosítási javaslat lehetővé teszi a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (a továbbiakban: NEAK) közvetlen megkeresését az orvosok felé.

8. §

A törvénymódosítási javaslat lehetővé teszi a NEAK közvetlen megkeresését az orvosok felé.

9. §

Meghatározásra kerülnek a könyvek árköttségére vonatkozó szabályok körében a személyi és tárgyi hatály, valamint a hatály alóli kivételek is. Definálásra kerül a könyv fogalma, amely hat, együttesen alkalmazandó ismérvet határoz meg, ezek a terjedelem minimuma, nemzetközi azonosító jele, a megjelenés rendszeressége, az előállítás technikája, az alkalmazott anyag és az illusztráció. Kiterjesztésre kerül a törvény hatálya azokra a kiadványokra is, amelyek nem felelnek meg ugyan a fenti ismérveknek, de a szabályozás szempontjából könyvnek minősülnek.

A személyi hatály kiterjed a kiadókra, az első magyarországi forgalomba hozókra és importőrökre, továbbá mindazokra, akik Magyarországon fogyasztó részére könyvet értékesítenek.

Az új rendelkezéseket a Magyarországon kiadott, illetve forgalomba hozott könyvekre kell alkalmazni, azzal, hogy e rendelkezéseket a Magyarországon kiadott olyan könyvekre is alkalmazni kell, amelyek értékesítése külföldön történik.

A javaslat az újonnan kiadott könyvek árát kívánja rögzíteni. Ebből a szempontból az egyedi műpéldány eseti jelleggel, használt könyvként történő továbbértékesítésére e rendelkezést nem kell alkalmazni.

Az értelmező rendelkezések között meghatározásra kerülnek a legfontosabb fogalmak.

A javaslat előírja a kötött ár betartásának kötelezettségét a könyvek fogyasztónak történő eladása során. A kiadók és importőrök által a 72/E. § szerint megállapított árakat az eladó a végső fogyasztóval szemben kötelező bruttó árként köteles megállapítani. A fogyasztói árat be kell tartani, az ármódosítások – legyenek bármilyen csekély mértékűek – nem engedélyezettek. Továbbá rögzíti azt a kiadói kötelezettséget, hogy a könyv megjelenése napját,

a megjelenéssel egyidejűleg nyilvánossá, ellenőrizhetővé kell tennie a honlapján. Az ár megállapítása a könyvet megjelentető kiadó, vagy ha az nincs, akkor a Magyarországon elsőként forgalomba hozó importőr joga és kötelessége.

A rendelkezés tartalmazza a határokon átvitelő könyvértékesítés szabályait is, amely összhangban áll az uniós versenyjogi szabályokkal. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. A szabályozás éppen ezt a rendelkezést igyekszik erősíteni, hogy ne fordulhasson elő olyan helyzet, hogy valamely érintett vállalkozás túlzott erőfölénybe kerül a többivel szemben. Így e rendelkezésekre a hazai piac kiegyensúlyozása érdekében van szükség.

A nem Magyarországon kiadott könyv esetén az ármegállapítás szabályai akkor alkalmazandóak, ha a könyvet – az összes értékesített példány arányában – legalább 50%-ban Magyarországon értékesítik.

Az ármegállapítást a nem magyarországi értékesítésre is alkalmazni kell, ha a Magyarországon kiadott könyvet a későbbi behozatal céljából exportálták a visszaélések elkerülése érdekében.

A javaslat rögzíti az árfeltüntetési kötelezettséget, továbbá a kiadó részére előírja, hogy milyen, az általános forgalmi adót magába foglaló ártípusokat tüntethet fel.

Meghatározásra kerülnek a kivételek és a kedvezmények alkalmazásának szabályai.

A kiadásban közreműködő személyek esetében szokás, hogy az esetleges tiszteletpéldányok mellett jelentős kedvezménnyel is vásárolhat a saját, közreműködésével létrehozott műből a szerző, lektor, fordító, kiadásban közreműködő más személy, amely lehetőséget a megjelenést követő 30 napos időszakban indokolt ezen szűk személyi kör számára fenntartani, különös tekintettel arra, hogy az ezen kör részére történő értékesítés a kereskedelmi forgalmazást nem érinti, és a mű létrehozatalában közreműködőknek méltányolható érdeke fűződik ahhoz, hogy jelentősebb kedvezménnyel férhessenek hozzá a kiadott könyvhöz.

A kiskereskedelmi forgalmazás meghatározott csatornáinak keretében szokásos kedvezményeket az általánosan irányadó maximális 10%-os mérték keretén belül indokolt fenntartani, hiszen a könyvbemutatók, fesztiválok, olvasói hűségprogramok maguk is a széles körű minőségi könyvkínálatot, a törvény céljának megvalósítását szolgálják. A 10%-ban maximált kedvezmény mérték biztosítja, hogy ezen kivételek mellett sem kényszerülnek a piacon hátrányban lévő szereplők a működésüket veszélyeztető árversenybe.

A javaslat tartalmazza a jogsértések, illetve a hatósági ellenőrzés és felügyelet szabályait, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény általános eljárásaival összhangban.

10–11., 16–17. §

Az általános indokolásban kifejtett szervezeti integráció megalapozását biztosító törvényi rendelkezés.

12. §

Átmeneti rendelkezés a könyvek árkötöttségéhez kapcsolódóan.

13. §

A módosítás felhatalmazást ad a Kormány számára, hogy rendeletben határozza meg a kedvezményes könyvvásárlási időszakokra vonatkozó, valamint a hűségprogramokra vonatkozó szabályokat.

14–15. §

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvény jogharmonizációs záradékkal történő kiegészítése.

19., 21–22. §

Európai uniós jogharmonizációs kötelezettségnek való megfelelés érdekében szükséges módosítás.

20. §

Az Elismerési törvény módosítása lehetőséget teremt, hogy két vízumtípusra általában véve kiterjedjenek a kedvezményes szabályok, így a beruházás megvalósítása céljából kiállított munkavállalási célú tartózkodási engedély vagy a vendégmunkás-tartózkodási engedély önmagában elegendő a privilegizált szabályok alkalmazásához.

23. §

Átmeneti rendelkezés.

24. §

A törvényjavaslattal bevezetésre kerülő új „akkreditált szakképzési vizsgaközpont” fogalom átvezetése a kapcsolódó törvényekben.

25–26. §

Az Egyetem új alaptevékenységei kerülnek rögzítésre, amelynek alapján az Egyetem alaptevékenységként részt vesz a tanár munkakörben foglalkoztatottak végrehajtási jogszabályban meghatározottak szerinti továbbképzésében, valamint a fokozottan gyakorlatorientált tanárképzés biztosítása érdekében fenntartóként köznevelési intézmény hálózatot működtet.

27. §

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 108. § 20. pontja értelmében a képzési terület azoknak a szakoknak összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek. Ennek megfelelően rögzítésre kerül az államtudományi képzési terület törvényi definíciója.

28–29. §

Jogtechnikai pontosítás az Egyetem által foglalkoztatott, kiemelkedő gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakemberekre vonatkozó szabályok tekintetében.

30. §

Több jogállási törvény tekintetében bevezetésre került az a lehetőség, hogy a munkáltató és a foglalkoztatott írásbeli jognyilatkozatainak közlése elektronikus úton is megvalósulhat. Ez a lehetőség már fennáll a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvényben, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvényben, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvényben, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvényben. Az Egyetemen – vezénylések, kirendelések révén – számos, a fent felsorolt jogállási törvények hatálya alá tartozó személy tölt be munkakört, így esetükben adott és ismert az elektronikus út alkalmazása a jogviszonnyal kapcsolatos kérdésekben. Tekintettel az Egyetem – jogállási szempontból – heterogén állományára, indokolt és célszerű általánossá tenni az elektronikus út alkalmazásának lehetőségét a jognyilatkozatok közlése tekintetében.

31–32. §

Az elmúlt időszakban a felsőoktatás egészét érintő jogszabályi környezet változása eredményeként az Egyetem képzési struktúrája is változott. Ennek megfelelően több ponton technikai jellegű pontosítások váltak szükségessé az NKE tv. normaszövegében.

33. §

A részben a 25. és 26. §-sal megállapításra kerülő új alaptevékenység, a tanárképzés azon szabályait rögzíti, amelyek speciálisak az NKE tv. többi szabályához képest. Egyes tárgykörökben speciális előírások vonatkoznak a tanárképzésben részt vevő személyekre, a hallgatókra és a képzésekre, illetve azok megszervezésére is.

34. §

E §-ban az Egyetem új alapfeladatához kapcsolódó módosítás szerepel.

35. §

Az Egyetem új alapfeladata kapcsán új felhatalmazó rendelkezés kerül beiktatásra.

36. §

A törvényjavaslat hármas garanciát nyújt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem beruházásával érintett józsefvárosi ingatlanok lakói lakhatásának biztosítására: 1) önkormányzat által felajánlott cserelakás, 2) – amennyiben e kötelezettségének az önkormányzat nem tesz eleget – az állam által felajánlott cserelakás, 3) amennyiben a lakó a felajánlott cserelakást nem fogadja el, kártalanítás. A rendelkezés célja, hogy a meghatározott határidők módosítása révén elősegítse Józsefváros lakói lakhatásának rendezését. Ennek érdekében a beruházással érintett lakóingatlanok a törvény kihirdetését követő 60. napon kerülnek az állam tulajdonába, továbbá az érintett önkormányzatnak 2025. január 31-ig kell cserelakásról gondoskodnia.

37. §

Jogorvoslati jog alapítása a 36. § szerinti rendelkezésekhez kapcsolódóan.

38. §

A tanárképzés új elemként jelenik meg az Egyetem képzési portfóliójában azzal, hogy az Egyetem a meglévő képzéseit is tovább folytatja. Ez azt jelenti, hogy az Egyetem vagyonkezelésében álló ingatlanállományt növelni szükséges. A § célja az új képzést megfelelően befogadni képes ingatlanok biztosítása.

39. §

Átmeneti rendelkezés.

40. §

Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelést szolgáló rendelkezés.

41. §

E § rendelkezése állapítja meg az új mellékleteket.

42. §

Szövegponztosító rendelkezések.

43. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

44. §

A törvényjavaslattal bevezetésre kerülő új „akkreditált szakképzési vizsgaközpont” fogalom átvezetése a kapcsolódó törvényekben.

45. §

A módosítás előírja, hogy ki kell alakítani a szakmai gyakorlólhelyek, a duális partnerek hallgatói véleményezési rendszerét.

46. §

A módosítás meghonosítja az üzleti doktori képzést felsőoktatásunkban. Számos kulcsfontosságú különbség van a Doctor of Business Administration (DBA) és a mai PhD in Business Administration között.

Kutatási fókusz és alkalmazás: A DBA az alkalmazott kutatásra való összpontosításban különbözik. A DBA-programok arra fektetnek hangsúlyt, hogy a tudományos elméletet a valós üzleti problémák megoldására használják. Ezzel szemben a PhD programok inkább az elméleti kutatásra, valamint az üzleti és emberi viselkedéssel kapcsolatos új elméletek kidolgozására irányulnak.

A jelöltek profilja és tapasztalata: A DBA-programok jellemzően jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező jelöltek számára alkalmasak. Ezeket a programokat olyan üzleti és költségvetési kulcsvezetők számára tervezték, akik a munkájuk során már szereztek ismereteket a területükön, gyakran legalább öt év szakmai tapasztalatot igényelnek, néhány év vezetői vagy költségvetési felelősséggel. A PhD-programok ezzel szemben inkább azok számára megfelelőek, akik esetleg nem rendelkeznek kiterjedt munkatapasztalattal, és közvetlenül a mesterképzésből érkeznek.

Tanterv és gyakorlati alkalmazás: A DBA-program tanterve általában az üzleti oktatás köré összpontosul, nagy hangsúlyt fektetve a menedzsmentre és az elméletek gyakorlati alkalmazására. A DBA hallgatók gyakran olyan kurzusokon vesznek részt, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy tudásukat valós üzleti problémák megoldására alkalmazzák. A PhD-programok gyakran szélesebb témakört ölelnek fel, és tipikusan inkább elméleti jellegűek.

Pályakövetelmények: A DBA-képzésben végzettek vezetők, tanácsadók, vállalatulajdonosok, kormányzati vezetők jelentős költségvetési felelősséggel, kihasználva gyakorlatias megközelítésüket. A PhD fokozatot szerzettek ezzel szemben jellemzően tudományos pályára lépnek, és oktatók lesznek, vagy tudományos környezetben folytatják a kutatást. Képzésük tehát alapvetően más keretrendszer igényel.

A program időtartama és lebonyolítása: A DBA-programok, amelyek a dolgozó szakembereket szolgálják ki, gyakran rugalmas időbeosztással rendelkeznek, és a PhD-programokhoz képest rövidebb idő alatt elvégezhetőek, ezáltal könnyebben elérhetővé válnak a karrierjüket előbbre vinni kívánó szakemberek számára anélkül, hogy hosszabb időre szabadságot vennének ki a munkából.

Ezek a különbségek mutatják, hogy a DBA-programok külön utat kínálnak, az üzleti elmélet gyakorlati alkalmazására összpontosítanak, és a tapasztalt szakemberek, állami vezetők igényeit elégítik ki, akik stratégiai és vezetői készségeiket szeretnék fejleszteni, így kiegészítik, nem pedig megkettőzik a hagyományos üzleti PhD-program kínálatát.

47. §

Az osztatlan mesterképzésben részt vevők számára jelenleg is adottak a feltételek ahhoz, hogy doktori képzéshez tartozó krediteket vegyenek fel, doktoranduszi jogviszonyt azonban nem létesíthetnek alapfokozat hiányában. A kivételesen tehetséges hallgatókra vonatkozó szabályt indokolt így kiterjeszteni az osztatlan mesterképzésben tanulmányokat folytatókra is.

48. §

A módosítás lehetővé teszi, hogy a nemzetközi közös képzésben kiállított oklevelet digitális aláírással láthassa el a magyar felsőoktatási intézmény vezetője annak érdekében, hogy magát a közös okiratot ne legyen szükséges fizikailag is eljuttatni valamennyi felsőoktatási intézménybe.

49. §

Az oklevélmellékletet a hatályos szabályok szerint nem biztonsági papíron kell kiállítani, de a hallgató kérheti annak elektronikus kiállítását is. A módosítás lehetővé teszi, hogy a felsőoktatási intézmény kizárólag elektronikusan állítsa ki az oklevélmellékletet, de ekkor is lehetősége van a hallgatónak arra, hogy kérésére az okiratot nyomtatott formában is megkapja.

50. §

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés térítési díj fizetésére vonatkozó rendelkezés pontosítása.

51. §

A magán felsőoktatási intézmények rugalmas munkaterhelésben állapodnak meg oktatóikkal, kutatóikkal és tanáraikkal, a szabályozást indokolt kiterjeszteni az egyházi felsőoktatási intézményekre is.

53. §

A tanárképzésben indokolt a felsőoktatás és a köznevelést még szorosabb kapcsolódását lehetővé tenni olyan módon, hogy a köznevelési tanárok részt vehetnek a felsőoktatási oktatásban, illetve a felsőoktatási oktatók is bekapcsolódhatnak köznevelési alapfeladatok ellátásába.

53. §

A kooperatív doktori képzés és a zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment-rendszer fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések pontosítása, továbbá bevezetésre kerül az üzleti doktori képzés fogalma.

54. §

Az átmeneti szabály előírja, hogy a felsőoktatási intézményeknek abból a szempontból is felül kell vizsgálniuk a tantervüket, hogy a képzésben mobilitási ablak álljon a hallgatók rendelkezésére, így a külföldi résztanulmányok ne vezessenek meghosszabbodott hazai tanulmányi időhöz.

55. §

Technikai, szövegponosító módosítások.

A pontosító rendelkezés egyértelművé teszi továbbá, hogy a gyakorlatigényes, vagyis a hat hetet elérő szakmai gyakorlatot igénylő szak szakmai gyakorlata esetében hallgatói munkaszerződést kell kötni abban az esetben is, ha az adott gyakorlatot nem egybefüggően szervezik meg.

Indokolt továbbá, hogy a törvény lehetővé tegye, hogy a felsőoktatási intézmény a doktori szabályzatban a szülő nők számára rugalmasabb fokozatszerzési lehetőséget állapítson meg.

56. §

A javasolt módosítással a felnőttképzés területére is bevezetésre kerül az oktatási nyilvántartásokkal összekapcsolt digitális kollaborációs tér fogalma.

57. §

A rendelkezés tisztázza, hogy a bejelentés alapján működő felnőttképzők a képzési programjukat előzetes minősítés nélkül tölthetik fel a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe.

58. §

A javasolt módosítás pontosítja a felnőttképzésben kiállítható mikrotanúsítványok fogalmát.

59. §

Technikai, szövegponosító módosítás, a rendelkezés egyértelműsíti a felsőoktatási intézmények által folytatható felnőttképzési tevékenységek szabályait, a felsőoktatási intézmények által folytatható felnőttképzési tevékenységek szabályait, továbbá a tanúsítvány többnyelvűségét lehetőségként vezeti be.

60. §, 62. §

A módosítás megteremti a lehetőséget arra, hogy a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott pályázatok esetében a pályázati felhívás keretösszegének maximum 1%-át az értékelés költségeire lehessen fordítani, és ne csak az Alapkezelői díjból kerüljenek finanszírozásra ezek a költségek.

61. §

A javaslat a statisztikáról szóló törvénnyel való összhang megteremtését szolgálja.

63. §

Szövegpontosító rendelkezés.

64. §

A javasolt módosítás célja a tanulmányi rendszer fogalom bevezetése és egységes alkalmazása.

65. §

A törvényjavaslattal bevezetésre kerülő új „akkreditált szakképzési vizsgaközpont” fogalom átvezetése a kapcsolódó törvényekben.

66. §

A törvényjavaslat – az általános indokolásban megjelöltekkel összhangban – bevezeti az akkreditált szakképzési vizsgaközpont fogalmát.

A „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló” fogalma eddig is szerepelt a hatályos törvényben, annak – a hatályos szöveggel teljes mértékben megegyező tartalmú – törvényjavaslatbeli szerepeltetése a jogszabályszerkesztés általános, az értelmező rendelkezések ábécé-sorrendjére vonatkozó elvére tekintettel, az „akkreditált szakképzési vizsgaközpont” fogalmának bevezetésére tekintettel szükséges.

A javasolt módosítással továbbá a szakképzés területére is bevezetésre kerül

- az oktatási nyilvántartásokkal összekapcsolt digitális kollaborációs tér,
- a tanulmányi rendszer és
- a videótartalom-kezelő

fogalma.

67. §

A javasolt módosítással a szakképzés területére is bevezetésre kerül a mikrotanúsítvány fogalma és a fogalom a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénnyel való kapcsolatának meghatározása.

68. §

Az akkreditált szakképzési vizsgaközpontokra, illetve az országos központi akkreditált vizsgaközpontokra vonatkozó általános érvényű szabályok.

69. §

Az akkreditált szakképzési vizsgaközpontok átalakuló engedélyezési, ellenőrzési folyamatainak, nyilvántartási rendszerének szabályait, eljárási kereteit rögzítő rendelkezések, amelyek a jelenlegi vizsgaközponti rendszer lényegi elemeinek jogszabályban történő rögzítésével segítik a módosuló hatósági felügyeleti rendszer működésének megalapozását és folyamatosan fenntartják az országosan egységes, magas színvonalú, egyenlően hozzáférhető vizsgáztatás lehetőségét. Az átalakulásra vonatkozó szabályok biztosítják a korábban akkreditált vizsgaközpontok további működését, új vizsgaközpontok belépését, a szakképzéssel összefüggő követelmények hatékonyabb érvényesülését, a szakmai követelmények megvalósulásának folyamatos minőségbiztosítását.

70. §

Az akkreditált szakképzési vizsgaközpont feladatait pontosító, a képesítő vizsgák szerepét megerősítő rendelkezés.

71. §

A vizsgaközpontok engedélyezési és ellenőrzési eljárásához, valamint a képesítő vizsga szabályozásához kapcsolódó felhatalmazó rendelkezések.

72. §

A korábban megszerzett vizsgabizonyítványok érvényességét megerősítő, pontosító rendelkezések továbbá, a vizsgaközpontok akkreditálási eljárásainak lefolytatásához kapcsolódó átmeneti rendelkezések, amelyek egyrészt a már kiadott okirattal rendelkező vizsgaközpontok számára mérsékli az új eljárási renddel kapcsolatos adminisztrációs terheket, másrészt az engedélyezési folyamatra vonatkozó részletszabályt állapít meg.

73. §

A javasolt módosítás célja a tanulmányi rendszer fogalom bevezetése és egységes alkalmazása.

74. §

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvényben az új szabályozásra tekintettel szerepeltetendő új jogharmonizációs záradék.

75. §

Szövegcsere módosító rendelkezések, elsősorban az „akkreditált szakképzési vizsgaközpont”, valamint a „tanulmányi rendszer” új fogalmára tekintettel.

79–82. §

A módosítás a Nemzeti Egészségügyi és Orvosképzésért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) részére történő vagyonjuttatásról rendelkezik, amelyre tekintettel az Alapítvány céljai és feladatai megvalósításához szükséges ingatlanhányad ingyenesen az Alapítvány tulajdonába kerül.

86. §

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló számára teremt könnyebbséget további jogviszony létesítésére, amennyiben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya felsőoktatási intézmény által fenntartott köznevelési intézménnyel áll fenn és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyt a fenntartó felsőoktatási intézménnyel kívánja létesíteni.

87. §

Hatályba léptető rendelkezés.

88. §

Sarkalatossági záradék.

89–90. §

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény, valamint az egyes törvényeknek a közigazgatás
fejlesztésével összefüggő módosításáról szóló 2023. évi XXI. törvény módosításáról szóló
2024. évi XIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A papír alapú anyakönyvezést 2014. július 1. napjától felváltotta az elektronikus anyakönyv, amelynek bevezetése hatalmas lépést jelentett az akkor közel 120 éves múltra visszatekintő állami anyakönyvezés történetében. Az elektronikus anyakönyv a korábban a településeken anyakönyvi eseményenként (születés, házasság, bejegyzett élettársi kapcsolat, haláleset) elkülönítve, papír alapon vezetett anyakönyveket váltotta fel egy országosan egységes elektronikus adatbázissal. A 2014. július 1-jét követően történt anyakönyvi események anyakönyvezése már az elektronikus anyakönyvben történik. Ezzel párhuzamosan az anyakönyvvezetők folyamatosan rögzítik a korábbi anyakönyvi események adatait is.

A papír alapon vezetett anyakönyvhöz képest az elektronikus anyakönyv fő szemléletváltását az eseményközpontú, területileg széttagolt nyilvántartást felváltó országosan vezetett személyközpontú nyilvántartás kialakítása jelentette. Mindez az elektronikus anyakönyvben a személyekhez rendelt egyedi elektronikus anyakönyvi azonosítóban nyilván meg. Az elektronikus anyakönyvben biztosítani kell, hogy minden személynek csak egy egyedi azonosítója legyen, ami ennek köszönhetően a papír alapú anyakönyvhöz képest fokozottabban képes biztosítani az egy személyhez tartozó adatok koherenciáját és közhitelességét.

Az elektronikus anyakönyv bevezetése óta – tekintettel arra, hogy egyre több bejegyzés kerül rögzítésre – folyamatosan derül fény olyan esetekre, amikor egy személyt érintően a papír alapú anyakönyvbe bejegyzett adatokban (például saját születési anyakönyvi bejegyzése és a házassági anyakönyvi bejegyzése között, vagy a saját születési anyakönyvi bejegyzése és a gyermeke születési anyakönyvi bejegyzése között) eltérés mutatkozik, vagy az anyakönyvbe és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba bejegyzett adatok között áll fenn adateltérés.

A törvényjavaslat a gyakorlatban felmerült helyzetek azonosítása alapján javaslatot tesz az érintett esetek gyorsabb és méltányosabb kezeléséhez szükséges jogszabály-módosítások elfogadására.

A törvényjavaslat másik kifejezett célja a közlevéltárban őrzött anyakönyvi másodpéldányok kutatásának elősegítése a védelmi idők felülvizsgálatával, illetve a személyes adatok védelméhez fűződő jogok figyelembe vételével. Az érintett személytől való függetlenítés révén számos év felszabadul a kutatók számára, valamint teljes anyakönyvek adatvédelmi incidens és aggály nélkül szolgáltatottá válnak a kutatók számára. A javaslat általános célja a családtörténeti kutatások végzésének megkönnyítése, a családtörténet-kutatók számára leginkább releváns adatokat tartalmazó állami anyakönyvek kutatásának minél szélesebb körben történő biztosítása, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások egyidejű betartásával.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A módosítás a papír alapú anyakönyvbe korábban bejegyzett a betű kezelését és a családi névviselés rendezését bevonja a családi név korrekciójára irányuló eljárásba, tekintettel arra, hogy a papír alapon vezetett anyakönyvbe korábban bejegyzett a helyett sok esetben a, á, e, é betűket jegyezték be. A módosítás a 44 betűs magyar ábécé mellett az a elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzését a nemzetiségi névviselésen túlmutatóan is biztosítani kívánja.

2. §

Az érintett elhalálozását követően a névviselését érintő személyes jognyilatkozat megtételére már nincs lehetőség. Tekintve, hogy az anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás közötti adateltérés leggyakrabban a felmenő vagy házastárs elhalálozásakor derül ki, így a módosítás azt hivatott biztosítani, hogy az elhunyt személy által az életében használt neve elismerhető legyen. A módosítással a túlélő házastársak esetén a házassági névváltoztatási eljárás kezdeményezése is kiváltható.

Főszabály szerint a születési nevet az érintett születési anyakönyvi bejegyzése igazolja. Előfordulnak ugyanakkor olyan esetek, amikor a magyar állampolgár születése a Magyarországon őrzött állami anyakönyvben nem szerepel, így esetükben kiegészítő szabályozás megalkotása szükséges, miszerint a születési nevet ilyen esetben a házassági anyakönyvi bejegyzés, ennek hiányában a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás igazolja.

3. §

Az elektronikus anyakönyv bevezetése óta a nyilvántartás személyközpontúságából következően egyre több névviselést érintő adateltérésre derül fény. Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) megszünt házasság esetén a házassági nevet érintően már korábban megteremtette annak a lehetőségét, hogy formális névváltoztatás engedélyezése nélkül is az anyakönyvvezető saját hatáskörben eljárhat ilyen esetekben. Az At. módosítása az anyakönyv, valamint a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás közötti adateltérés esetén – az eljárások egyszerűsítése és gyorsítása érdekében – ugyanezt a lehetőséget kívánja a születési név esetében is biztosítani. A módosítás a családi nevet és az utónevet érintő adateltérésekre – annak okától függetlenül – általánosan kiterjed.

4–5. §

A korábban a papír alapú anyakönyvbe bejegyzett több utónév miatt indokolt az elektronikus anyakönyvbe bejegyzendő adatok megállapítása érdekében alkalmazott kiegészítő szabályok pontosítása, illetve egyszerűsítése.

6. §

A módosítás a papír alapú anyakönyvbe korábban bejegyzett ä betű kezelését és a családi névviselés rendezését bevonja a családi név korrekciójára irányuló eljárásba, tekintettel arra, hogy a papír alapon vezetett anyakönyvbe korábban bejegyzett „ä” helyett sok esetben a, á, e, é betűket jegyezték be. A módosítás a 44 betűs magyar ábécé mellett az ä elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzését a nemzetiségi névviselésen túlmutatóan is biztosítani kívánja.

7. §

A módosítás egyes, a papír alapú anyakönyvben szereplő anyakönyvi bejegyzések elektronikus anyakönyvbe történő rögzítésére vonatkozó esetek felülvizsgálatára terjed ki.

8. §

A magyar állampolgár a születésének hazai anyakönyvezése során kérheti utónevének a külföldi anyakönyvi okiratban szereplő utónévnek megfelelő magyar utónévre történő átírását. Ezen kívül a hazai anyakönyvezés során a magyar állampolgár utónév-módosítást is kérelmezhet. Amennyiben a születés anyakönyvezése az érintett személy életében nem történt meg, a névviselést érintő személyes nyilatkozat hiányában már nem rendezhető a helyzet. A módosítás erre az esetre nézve kiegészítő rendelkezéseket állapít meg. Eserint, amennyiben az érintett személy külföldön történt születése, házassága nem szerepelt korábban a magyar állami anyakönyvben és az érintett személy elhunyt, akkor a leszármazó által benyújtott kérelem esetén a hazai anyakönyvezés során a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba bejegyzett névadatot kell figyelembe venni. A szabályozandó esetben az anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás viszonya „megfordul”.

A módosítás az e törvénnyel megállapított 68. § (3) bekezdés alkalmazását méltányosságból lehetővé kívánja tenni az elhunyt személy házastársa vagy leszármazója kezdeményezésére is.

9. §

A születési anyakönyvi bejegyzésben az anyja neve adat származékos adat, az anya születési családi és utónevét elsősorban a saját születési anyakönyvi bejegyzése igazolja. Az anya családi nevét érintő adateltérés az érintett személy természetes személyazonosító adatai közül az anyja neve adataira is hatással van. Az anya elhalálása esetén az érintett személynek nem áll rendelkezésre jogi megoldás, amely elkerülhetővé tenné, hogy az okmányainak a teljes cseréjét kelljen kezdeményeznie. A módosítás lehetőséget nyújt arra, hogy az anyja neve adatot az érintett személy személyiadat- és lakcímnnyilvántartás által vagy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványa által igazolt adattal jegyezzék be.

10. §

A házastársak névviselését érintően a házasság megszűnését követően is számos adatváltozás történhet, amelynek tételes felsorolása helyett indokolt általános jelleggel kimondani, hogy a házassági név minden anyakönyvi eljárásban történt változását (ideértve a születési név változásából fakadó eseteket is) nyilván kell tartani. Az At. kimondja, hogy a házassági név az a név, amely az érintettet az anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. Erre hivatkozással a házasság megszűnését követően is biztosítani kell, hogy az elektronikus anyakönyv a házassági nevet érintő adatváltozást tartalmazza. Mindez a személyiadat- és lakcímnnyilvántartással való adatkapcsolat szempontjából is fontos elvárás.

11. §

Az anyakönyvi kivonat adattartalmát – tekintve, hogy azt a volt házastárs is kérelmezheti – az At. 69/D. § (1) bekezdés i) pontjának módosítására figyelemmel adatvédelmi szempontból indokolt felülvizsgálni. A házassági nevet érintő adatváltozás esetén a házassági név igazolása az anyakönyvi kivonat helyett a névváltozási hatósági bizonyítvánnyal történhet.

12. §

A levéltárban őrzött anyakönyvi másodpéldányok hitelessége a családfakutatásban betöltött jelentős szerepük mellett az anyakönyvvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. melléklet 15. pontja alapján adatbiztonsági szempontból is alapvető követelmény. Emellett az elektronikusan kezelt adatok védelme érdekében is indokolt, hogy az anyakönyvvezetőnél található anyakönyvek adattartalma, így a lezárás ténye a levéltár számára is ismert legyen, így a naprakész információk a levéltári iratanyag részeként elérhetőek és visszakövethetőek maradnak.

13. §

A hazai közlevéltárakban őrzött állami anyakönyvi másodpéldányok kutatására vonatkozó rendelkezéseket az At. 93/A. §–93/B. § tartalmazzák, amelyek szerint az anyakönyvbe bejegyzett adatok az érintett halálzási évét követő harminc év, ha a halálzási éve nem ismert, az érintett születésétől számított száz év, vagy – ha az későbbi – a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év, ha pedig sem a születés, sem a halálzási időpontja nem ismert, a bejegyzés keletkezésétől számított hetvenöt év után válnak bárki számára kutathatóvá. A jelenlegi levéltári gyakorlat alapján a születési anyakönyvek kutatása 130 év, a házassági anyakönyvek kutatása 86 év után lehetséges, míg a halotti anyakönyvek esetében az At. szerinti védelmi időt követi, amelynek okai elsősorban az utólagos bejegyzések, valamint az, hogy az At. adatok kutatásáról rendelkezik, így az anyakönyv kutatásakor figyelemmel kell lenni valamennyi anyakönyvben szereplő személy adatainak védelmére.

A hazai közlevéltáraknak nincs lehetősége arra, hogy az utólagos bejegyzéseket, az anyakönyvbe bejegyzett személyek halálzási évét minden anyakönyv esetében bejegyzésenként külön vizsgálják, így indokolt a jogszabályhely módosítása úgy, hogy a személyes adatok védelme a tudományos kutatáshoz fűződő jogok érvényesülése mellett valósuljon meg. Ennek érdekében a módosítás olyan szabályozás megállapítására tesz javaslatot, amely nem az érintett halálzási évétől, születésétől vagy az anyakönyvi bejegyzés keletkezésétől számítja a védelmi időket, hanem szigorú védelmi idők mellett kizárja, hogy élő ember személyes adatai az érintett vagy halála esetén hozzátartozói beleegyezése nélkül nyilvánosságra kerüljenek. A módosítás eredményeként teljes anyakönyvek kutatása történhet meg adatvédelmi aggály nélkül. A javaslat rögzíti, hogy az anyakönyv keletkezési évének a lezárás évét kell tekinteni.

A védelmi idők lejáratá előtt történő kutatás szabályainak módosításának oka, hogy egy anyakönyvi bejegyzés megismerése valójában nem levéltári kutatás, hanem egyedi adatról történő tájékoztatás, amelyre a közokiratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény alapján lehetősége van valamennyi állampolgárnak. Emellett a kizárólag személyes adatot tartalmazó anyakönyvek esetében nem értelmezhető az anonimizálás gyakorlata.

Az At. 93/A. § (4) pontja szerint különleges adatok az anyakönyv kutatása során személyazonosításra alkalmas módon nem rögzíthetők és nem használhatók fel, kivéve, ha az érintett vagy az érintett halálát követően leszármazója ahhoz hozzájárult, vagy a kutatást ő végzi. Ez azonban a levéltári kutatásokat tudományos kutatóként végzők számára azt jelenti, hogy egy anyakönyvben szereplő különleges adatot (pl. vallási hovatartozást, halál okát) bár megismerheti, de fel nem használhatja akár további – 1895 előtti egyházi anyakönyvekben történő – kutatások végzésére. A javaslat a személyes adatok védelmével összhangban, a halálozást követő 60 év elteltével engedélyezné ezen adatok felhasználását.

14. §

Az elektronikus anyakönyv fejlesztésére tekintettel a módosítással érintett rendelkezések későbbi hatályba léptetése indokolt.

15. §

A szövegcsérés rendelkezések szövegpontosítást és jogtechnikai korrekciót tartalmaznak.

16. §

Az egyes törvényeknek a közigazgatás fejlesztésével összefüggő módosításáról szóló 2023. évi XXI. törvény (a továbbiakban: 2023. évi XXI. törvény) 21. §-a és 33. §-a nem lép hatályba, tekintettel arra, hogy az At. módosítása ezen rendelkezéseket más szöveggel állapítja meg.

Az elektronikus anyakönyv fejlesztésére tekintettel a 2023. évi XXI. törvény 25. §-át, 29. § (2) bekezdését, valamint 30. §-át későbbi időpontban szükséges hatályba léptetni. A törvénymódosítás az érintett rendelkezések hatályba nem lépéséről rendelkezik és az At.-t módosító rendelkezések között változatlan tartalommal ismételtlen megállapítja az érintett rendelkezéseket.

17. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás a jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Kormány elkötelezett abban, hogy az elmúlt évtizedek jogalkotásának felülvizsgálatával folyamatosan csökkentse azokat az adminisztrációs terheket, amelyek az állampolgárokat és a vállalkozásokat szükségtelenül terhelik. A mai nap is nyolcezernél is több jogi norma szabályozza az állampolgárok életét, amelyek betartása az ügyfelek és betartatása a hatóságok által szinte lehetetlen. Ennek megváltoztatása a mindennapi élet, a vállalkozásaink működése és versenyképessége érdekében is nélkülözhetetlen. A 2023. évben felülvizsgálatra kerültek a családokkal, a közművekkel, az állam működésével, az agrárigazgatással, illetve a gazdasági szereplők versenyképességével összefüggő szabályozások.

A dereguláció során előre meghatározott ütemterv szerint történik az egyes ágazatok, az egyes szakterületek áttekintése és felülvizsgálata, amelyről a 2023. évi deregulációs tevékenységről szóló kormányjelentésben részletesen beszámoltunk. Ennek megfelelően a 2024. évi első vizsgálat tárgya a társadalombiztosítási, valamint a gondoskodáspolitikával összefüggő szabályozások felülvizsgálata és áttekintése. Ennek indoka egyrészt, hogy a társadalmi-szociális helyzetük, egészségi állapotuk miatt kiszolgáltatott helyzetben levő személyek esetében különösen fontos, hogy állam a jogi szabályozással segítse az életüket, az ügyeik intézését. Ugyanakkor az állampolgárok munkával, nyugdíjbiztosítással, illetve egészségbiztosítással összefüggő hatósági ügyei közvetlen összefüggésben vannak a foglalkoztatással, a gazdaság működőképességével, valamint az adórendszerrel is, azaz közvetve is befolyásolják hazánk jogi és gazdasági versenyképességének lehetőségeit.

A tervezettel csökkenni a szociális igazgatásról szóló törvényben, illetve a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló Korm. rendeletben az ügyfeleket terhelő bejelentési kötelezettségek. Ennek megfelelően jelenleg, ha az ügyfél időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesül, vagy aktív korúak ellátására jogosult, neki kell bejelenteni a korábbi ellátást megállapító hatóságnál, hogy új ellátás iránti igényt nyújtott be. Az ügyfél helyett ezen bejelentést a korábbi ellátást megállapító hatóság felé megteheti az új ellátás iránt eljáró hatóság is. Továbbá, ha az ügyfél lakóhelye megváltozik és az ügyfél időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesül, vagy aktív korúak ellátására jogosult, a lakcímváltozás miatt az egyik járási hivatalnál meg kell szüntetnie az ellátásra jogosultságát és a másik járási hivatalnál új eljárásban ismételtel igényelni kell az ellátást. Az ügyfél teljesen felesleges és indokolatlan terhelése helyett a lakcímváltozással az ellátásra jogosultság folyamatos marad. Az alanyi közgyógyellátási jogosultság időtartama – a jelenlegi 4 év helyett – az alapul szolgáló körülmény fennállásáig terjedő időintervallumra terjedhet ki, míg a normatív közgyógyellátás 2 év helyett 4 évre kerül megállapításra.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1-2. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvényben (a továbbiakban: Itv.) szabályozott, lakóház építésére alkalmas telek megszerzésével érintett illetékügyekben a vagyonszerző vállalhatja, hogy a telken 4 éven belül lakóházat épít. Ha a vagyonszerző az Itv.-ben rögzített feltételeket teljesíti, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, mint állami adóhatóság (a továbbiakban: NAV) az előírt, de megfizetésében felfüggesztett illetéket törli. A feltételek bármelyikének nem teljesítése esetén a vagyonszerzőnek az illetéket – az illeték eredeti esedékességtől kezdődően – késedelmi pótlékkal növelt összegben kell megfizetnie.

Amennyiben a vagyonszerző a használatbavételt igazoló okiratot nem nyújtja be a NAV-hoz, a feltételek teljesítését a NAV az építésügyi, építésfelügyeleti hatóság megkeresése útján ellenőrzi, amely megkeresést az Itv. írja elő.

A fentiek mellett jogszabály írja elő, hogy az építésügyi és építésfelügyeleti hatóság a használatbavételt követően végleges döntését az állami adóhatóság részére megküldje.

Az építésügyi és építésfelügyeleti hatóság döntéseit elektronikus ügyintézés során hozza meg, a használatbavételt igazoló okiratok az Országos Építésügyi Nyilvántartás (a továbbiakban: OÉNY) felületén jogosultsággal rendelkező felhasználó számára a település és az ingatlan helyrajzi száma alapján elérhetőek és letölthetőek. Az Itv. módosítása révén a NAV a 4 éves határidő elteltét követően nem az illetékes építésügyi hatóság megkeresésével, hanem az OÉNY adatai alapján ellenőrzi a lakóház felépítését. A módosításnak köszönhetően mind a NAV, mind az építésügyi és építésfelügyeleti hatóság munkája hatékonyabbá, az ügyintézés egyszerűbbé és gyorsabbá válik.

3–5. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosításával csökkennek az ügyfeleket terhelő bejelentési kötelezettségek. Ennek megfelelően jelenleg, ha az ügyfél időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesül, vagy aktív korúak ellátására jogosult, neki kell bejelenteni a korábbi ellátást megállapító hatóságnál, hogy új ellátás iránti igényt nyújtott be. Az ügyfél helyett ezen bejelentést a korábbi ellátást megállapító hatóság felé megteheti az új ellátás iránt eljáró hatóság is.

Az alanyi közgyógyellátásra való jogosultság időtartama – a jelenlegi 4 év helyett – az alapul szolgáló körülmény fennállásig terjedő időre, míg a normatív közgyógyellátás 2 év helyett 4 évre kerül megállapításra.

Jelenleg a gyógyszer térítési díját nem lehet részben gyógyszerkeretből, részben a jogosult saját költségéből fedezni, ugyanakkor a törvény az év végén erre mégis lehetőséget biztosít. Javasoljuk, hogy a gyógyszerkeret erejéig, a részben közgyógyellátásból, részben önköltségből való finanszírozásra év közben is lehetőség legyen, hiszen ezen gyógyszerek nélkülözhetetlenek a betegek számára, és a nehéz sorban élő családoknak a részbeni finanszírozás is nagy segítséget jelenthet nem csupán év végén, de évközben is.

A járási hivatal ténylegesen nem jogosult a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontjáról dönteni, mert azt az Szt. 50. § (4) és (5) bekezdése pontosan meghatározza. A járási hivatal a közgyógyellátásra való jogosultság megállapításáról dönt, míg annak kezdő időpontját a törvény határozza meg.

A támogató szolgáltatásra és a közösségi alapellátásokra vonatkozó speciális szűkítő szabály fenntartása szakmailag már nem indokolt. E két szolgáltatás esetében megszűnt a pályázati úton való finanszírozás, helyette a finanszírozási rendszerbe való befogadás általános szabályai alkalmazandók. A módosítás megkönnyíti a szolgáltatások befogadását.

Az ENSZ Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezményével (a továbbiakban: CRPD Egyezmény) és a Kormány fogyatékos személyek nagylétszámú intézményeinek kiváltásáról szóló stratégiájával összhangban az Szt. hatályos szabályozása már csak támogatott lakhatás formájában engedi meg új ápoló-gondozó célú szolgáltatás vagy új férőhelyek létrehozását. Ez alól egy kivétel van: az 50 főnél alacsonyabb férőhelyszámú ápoló-gondozó otthon 50 férőhelyig bővíthető. A szabályozás tehát kizárja a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona esetében is a férőhelybővítést. Ez a szolgáltatási típus családias jellegű elhelyezést biztosít, maximum 14 férőhelyen működhet, és mint ilyen, ez áll legközelebb a támogatott lakhatási formához. Tekintettel arra, hogy a fogyatékos személyek bentlakásos intézményeiben történő elhelyezés iránt nagyobb az igény, mint a rendelkezésre álló férőhelyek száma, indokolt, hogy a lakóotthonok néhány férőhelyes bővítési igényeinek helyt adjunk, hiszen ugyanez megengedett ápoló-gondozó otthonok esetében 50 férőhelyig. A módosítás biztosítja, hogy a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona a jogszabály szerinti maximális 14 férőhelyig bővíthető legyen. Új ápoló-gondozó célú lakóotthon továbbra sem hozható létre.

6–7. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításának indoka, hogy az utógondozói ellátás tekintetében gyakran előfordul, hogy a fenntartó nulla forintban állapítja meg a személyi

térítési díjat. Ebben az esetben azonban szükségtelen az önköltségszámítás elvégzése és az intézményi térítési díj megállapítása, a kötelezettség ebben az esetben törlésre kerül.

A családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek férőhelyszáma egybeszámítva jelenleg nem haladhatja meg a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-át. A családok átmeneti otthonai külső férőhelyeinek bővítésére irányuló elmúlt évekbeli törekvések tapasztalatai azt mutatták, hogy e rendelkezés indokolatlanul korlátozza a fenntartókat a külső férőhelyek létrehozásában, holott a cél éppen a számuk bővítése lenne. Erre tekintettel fenntartása már nem indokolt.

8–10. §

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) módosításával csökken a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által nyilvántartott adatokról szóló kivonat kiadásának ügyintézési határideje tizenöt naponról nyolc napra.

A Tny. 82. §-ának módosítása révén a rögzített nyugdíjjal rendelkezőknek a tényleges nyugdíjba vonuláskor nem kell választaniuk a rögzített nyugdíj időközi nyugdíjmeléssel növelt összege és a nyugdíjba vonulás időpontjára kiszámított öregségi nyugdíj között, a nyugdíj-megállapító szerv hivatalból fogja a magasabb összeget öregségi nyugdíjként, illetve a hozzátartozói nyugellátás alapjául szolgáló öregséginyugdíj-összegként megállapítani.

A Tny. 96/B. § (2) bekezdésének módosításával adategyeztetési eljárás iránti kérelmet nem csak elektronikus úton lehet majd benyújtani. Egyúttal a törvényjavaslat pontosítja az ismételt adategyeztetési eljárás iránti kérelem benyújtásának legkorábbi időpontját.

A Tny. 96/E. § hatályon kívül helyezésével megszűnik a nyugdíjhoz elegendő jogosultsági idő igazolására szolgáló hatósági bizonyítvány kiadására irányuló eljárás. Ezt egyrészt az indokolja, hogy 2024. január 1. napjától a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény alapján már nem kötelező a hatósági bizonyítvány benyújtása a jogviszony megszüntetésekor, ennek megfelelően a Tny.-ben is javasolt a hatósági bizonyítvány kivezetése. Kiemelendő továbbá, hogy a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően 3 évvel hivatalból adategyeztetési eljárást folytatnak le, ami a nyugdíjra jogosító szolgálati időt részletesen tartalmazó határozattal zárul.

11. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosításával szabályozásra kerül, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézet által kiállított elszámolási nyilatkozatot a biztosított részére – kérése szerint – elektronikus úton kell megküldeni. Az egészségbiztosítás pénzbeli, illetőleg baleseti ellátásaival összefüggő nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének, a társadalombiztosítási kifizetőhelyek ellenőrzéséhez szükséges dokumentumokat elsősorban elektronikus formában kelljen az egészségbiztosítási szerv rendelkezésére bocsátani.

12. §

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben (a továbbiakban: Ftv.) hatályon kívül helyezésre kerül az a rendelkezés, amely szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a fogyasztóvédelmi hatóság részére átadja – a tárgyhónapot követő hónap 20. napjáig – a vállalkozás által a fogyasztók részére átadott, az adatok végleges hozzáférhetetlenné tételét lehetővé tevő alkalmazás egyszeri aktiválásához szükséges adattörölő kódok darabszámát. A NAV központi szerve az adattörölő kódokkal kapcsolatos adatokat az adózók adószáma szerint tartja nyilván, melynek utolsó két számjegye az adózó székhely szerinti illetékességét jelöli (az Ftv. szerint is a vállalkozók székhelyét és adószámát kell átadni). A kormányhivatalok esetében azonban az eljárási/ellenőrzési jogosultságokat az teremti meg, ha a vállalkozás által üzemeltetett üzlet, telephely az illetékességükbe tartozik (nem a székhely az irányadó). A vállalkozások esetében gyakori, hogy egy vármegyében / a fővárosban székhellyel rendelkező cégnek az országban több helyen van üzlete. A NAV tájékoztatása szerint a fentiekből következően a fogyasztóvédelmi hatóság illetékessége szerint szűrt adattartalmú táblázatot nem tud a kormányhivatalok rendelkezésére bocsátani. Tekintettel arra, hogy mind az online, mind pedig a helyszíni ellenőrzések során próbavásárlás szükséges, amely próbavásárláson tapasztaltak alapján tudja megállapítani azt a fogyasztóvédelmi hatóság, hogy e körben

megfelelően teljesítette-e az ellenőrzés alá vont vállalkozás a vonatkozó előírásokat, a NAV által átadandó adatok nem járulnak hozzá a törvényi kötelezettség teljesítéséhez.

13. §

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosítása a fogyatékosági támogatásra való jogosultság megállapítása, az ellátás biztosítása céljából vezetett nyilvántartás adattartalmának módosítására irányul, a jövőben a végleges állapotú fogyatékosági támogatásra jogosult személyek esetében nem kell a felülvizsgálat időpontjáról rendelkezni.

14–15. §

A tagi hozzájárulás bevételek nem tervezett csökkenésének, s így a tagdíjmérték emelésének elkerülése érdekében szükséges a földgáz biztonsági készletezéséről szóló 2006. évi XXVI. törvény módosítása. Az eredeti jogalkotói szándék szerint a szabályozásnak nem volt célja a földgáz biztonsági készletezés fenntartását szolgáló tagi hozzájárulás fizetési kötelezettség elkerülés lehetőségének kizárása úgy, hogy ne vonjon be a tagi hozzájárulásra fizetésre kötelezettek körébe olyanokat, akik eddig mentesültek alóla. Ugyanakkor nem volt cél a mentesülők körének bővítése sem. A szabályozással hozzájárulás fizetésre kötelezett kör pontosítása valósul meg.

16. §

A módosítás célja a közmédia egységes szemléletű sportportfóliójának megvalósítása a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: MTVA) közreműködésével, tekintettel az érintett gazdasági társaságok jelenlegi tulajdonosi viszonyaira, továbbá az MTVA-nak a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényben rögzített feladataira.

17. §

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 27. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés jogtechnikai pontosítása szükséges annak érdekében, hogy az érintett rendelkezés a korábbi nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvényt felváltó, a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi CI. törvény megfelelő rendelkezéseire utaljon.

18–19. §

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény módosításával elhagyásra kerül a döntés jogerőre emelkedésére vonatkozó rendelkezés, hiszen az nem felel meg az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény terminológiájának. Egyszerűsödik továbbá a foglalkozási rehabilitációs szakértői tevékenység folytatására irányuló bejelentés, azáltal hogy a bejelentés mellékleteként nem kell csatolni a bejelentő nyilatkozatát arról, hogy nem áll cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság hatálya alatt.

20. §

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény módosításával a menetkedvezményrel összefüggésben kezelt adatok megőrzésének időtartama pontosításra kerül az adattakarékosság elvét figyelembe véve.

21–22. §

A szomszédjogok és a tulajdonjog korlátainak különös szabályairól szóló 2013. évi CLXXIV. törvény módosítása arra irányul, hogy a hatályos szabályozás pontosításával jelentősen könnyítse elsősorban a társasházakban vagy társasháznak nem minősülő közös tulajdonú lakóingatlanokban élő magyar emberek mindennapi életét. A jogi szabályozás szempontjából egy sajátos határterület képeznek a közterület határán elhelyezkedő lakóépületek; az ezek homlokzatára helyezett reklámeszközök ugyanis szükségszerűen valamilyen kiterjedéssel, ennél fogva túlnyúlással járnak. A módosítás a jogalkalmazás egyértelműsítése érdekében e határterület kérdéseire határoz meg

objektív kritériumokat. Nem terjed ki a módosítás a kiemelt nemzeti emlékhelyekre, mivel ezekre speciális rezsim érvényesül.

23. §

Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény módosítása nem rendeli alkalmazni a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 2025. január 1. napjától hatályos szociális temetés fogalmát és egyes rendelkezéseit, tekintettel arra, hogy a szociális temetésre vonatkozó korábban megállapított rendelkezéseket már nem kell alkalmazni.

24–25. §

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény rendelkezéseiben elhelyezkedő reklámhordozó-fogalm meghatározás pontosítása is szükséges tekintettel a szomszédjogok és a tulajdonjog korlátainak különös szabályairól szóló 2013. évi CLXXIV. törvény módosítására. A pontosított definíciót a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

26. §

Az Itv. módosítására tekintettel megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a NAV a település és a helyrajzi szám alapján elektronikus úton hozzáférjen az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóság által kiadott, az OÉNY-ben megtalálható, az építésügyi hatóság által kiadott és véglegessé vált használatbavételi és fennmaradási engedélyekhez, használatbavétel tudomásulvételéről szóló hatósági bizonyítványokhoz, továbbá az egyszerű bejelentéshez kötött épület felépítésének megtörténtét tanúsító hatósági bizonyítványokhoz.

27. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény módosítása alapján az egészségbiztosítási szerv részére a tagi munkavégzési jogviszonyban álló egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó jogosultságához kapcsolódó bejelentési kötelezettség a szociális szövetkezetet terheli.

28–29. §

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény módosítása hatályon kívül helyezi az ingyenes közterület-használattal kapcsolatos átmeneti szabályokat, tekintettel arra, hogy a szabályokat jelenleg már nem kell alkalmazni.

30. §

A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény rendelkezéseiben elhelyezkedő közterület-, valamint reklámhordozó-fogalm meghatározás pontosítása is szükséges tekintettel a szomszédjogok és a tulajdonjog korlátainak különös szabályairól szóló 2013. évi CLXXIV. törvény módosítására.

31. §

Hatályon kívül helyezésre kerül a XXXIII. nyári olimpiai és XVII. nyári paralimpiai játékok pályázatáról és rendezéséről szóló 2016. évi LVIII. törvény.

32. §

Hatályba léptető rendelkezés.

33. §

Sarkalatossági záradék.

Végső előterjesztői indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2024. évi XVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A jogértelmezői gyakorlatban megjelenő igényként jelentkezett, hogy a jogszabályok egyértelmű és könnyedén megismerhető céltételezéssel rendelkezzenek azok jogszabályszövegében, ne csupán a szerkezetileg különálló, érdemi legitimációval nem bíró indokolásukban. Emellett a javaslat a Honvéd Vezérkar főnökének normatív utasítás kiadási jogkörét teremti meg.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A javaslat előírja, hogy a jogszabályok tervezetének preambulumban minden esetben – ugyanakkor nem kizárólagosan – meg kell határozni a jogszabály célját. Ezen előírás egyúttal azt is eredményezi, hogy a módosítás hatálybalépését követően a jogszabályok tervezetének (törvénynek és rendeletnek egyaránt) preambulomot minden esetben tartalmaznia kell. A javaslat ennek megfelelően kivezeti a rendeletek bevezető részét mint logikai egységet, és annak tartalmát, a rendelet megalkotásához szükséges érvényességi kellékek felsorolását a preambulumba építi be.

A javaslat a jogbiztonság érdekében előírja, hogy a preambulomot a jogszabály módosítása esetén a jogszabály megváltozott tartalmának megfelelően módosítani kell, ha az a preambulom és a jogszabály rendelkezéseinek tartalmi összhangja megteremtése érdekében szükséges. Ez szavatolja, hogy a preambulom mindig a jogszabály hatályos tartalmának megfelelően rögzítse a jogalkotó által megjeleníteni kívánt célokat és egyéb elemeket.

Az indokolások továbbra is az Indokolások Tárában, változatlan feltételek mellett kerülnek közzétételre, ugyanakkor jogértelmezésben betöltött szerepük a jövőben csökken, minthogy közvetlen legitimációval nem rendelkeznek, ellentétben a preambulummal, amely a jogszabály szerves része, és a szabályozás releváns célját már minden esetben tartalmazni fogja.

A preambulom a jövőben sem válik normává, ugyanakkor a szabályozás célja, illetve az emellett megjelenő más elvi tétel, stb. a jogszabály részeként kötőerővel a jogértelmezést tekintve mindenképpen rendelkezni fog, és figyelembe vétele nem lesz megkerülhető, ahogyan az indokolás esetében ez számos esetben megtörténhetett. A jogszabály részeként a preambulom nem külön dokumentumként, hanem a hivatalos lapban a normával azonos felületen, egységben jelenik meg, így létezése és tartalma még határozottabban felismerhetővé válik, mint az indokolásé.

A szabályozás rögzíti, hogy preambulomot az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározott jogszabályszerkesztési követelmények szerint kell kialakítani.

2. §

A javaslat megteremti a Honvéd Vezérkar főnökének normatív utasítás kiadási jogkörét, így a továbbiakban a Honvéd Vezérkar főnöke normatív utasításban szabályoz törvényben meghatározott tárgykörökben. A Honvéd Vezérkar főnökének normatív utasítása a honvédekre kötelező.

3. §

A javaslat átmeneti rendelkezésben teszi világossá, hogy a preambulumba vonatkozó új követelmények főszabály szerint felmenő rendszerben érvényesülnek. Ennek megfelelően az új követelményeket azon jogszabálytervezetek esetében kell kötelezően alkalmazni, amelyek előkészítését 2025. január 1. napján vagy azt követően kezdték meg.

A javaslat ugyanakkor biztosítja, hogy az új szabályokat a hatálybalépéstől követően már – fakultatív módon – alkalmazni lehessen. 2025. január 1-jéig az új szabályozás alkalmazásának hiányában továbbra is a hatálybalépést megelőző szabályozás érvényesül.

Mindemellett a javaslat egyértelműen rögzíti azt is, hogy a 2025. január 1. napját megelőzően kihirdetett jogszabályokat nem lehetséges utólag preambulumbal ellátni, és a már kihirdetett rendeletek bevezető részeit nem lehetséges preambulumbal felváltani.

4. §

A bevezető rész kivezetéséhez kapcsolódó technikai szövegcsere módosítások. A rendelet megalkotásához szükséges érvényességi kellékek felsorolása fejezi ki jövőben az egykori bevezető rész tartalmát, ennek megfelelően e módosítás nem befolyásolja a javaslat hatálybalépését megelőzően alkotott rendeletek végrehajtottságát követő automatikus deregulációját.

5. §

A javaslat a kellő felkészülési idő követelményére tekintettel a hatálybalépést a javaslat kihirdetését követő második hónap első napjában határozza meg.

Végső előterjesztői indokolás az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslathoz tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: javaslat) szerinti törvényt módosítások célja, hogy a joggyakorlat tapasztalatai hasznosuljanak, és a jogalkalmazást segítsék, valamint hogy a törvények illeszkedjenek a változó társadalmi, szervezeti, technikai viszonyokhoz.

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) módosítását a szakmai jelzések teszik indokolttá. A módosítás alapján a közjegyző, illetve a közjegyzőhelyettes számára a nyelvi jogosítvány megszerzése nem kizárólag az országos kamara által lehetséges, hanem az igazságügyért felelős miniszter is hatáskörrel rendelkezik a nyelvi jogosítvány kiadására. A javaslat szerint továbbá a közjegyzői okirat-szerkesztési eljárásban lehetőség nyílik a felek együttes döntése alapján arra, hogy a felolvasást a közjegyző mellőzze, függetlenül attól, hogy a felek jogi személyek vagy természetes személyek, valamint hogy jogi képviselővel járnak-e el.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosításával a jegyző és a közjegyző adatigénylésre vonatkozó jogosultsága bővül az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: új Inyvtv.) rendelkezéseivel történő összhang megteremtése érdekében.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) módosítását a szakmai és jogalkalmazói jelzések teszik indokolttá. A módosítás eredményeképpen várhatóan csökkenek az adminisztrációs terhek, illetve pontosításra, valamint kiegészítésre kerül több, a végrehajtási eljárást és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti

Hatóságának (a továbbiakban: Hatóság) feladatkörét érintő rendelkezés is. Módosításra és pontosításra kerülnek továbbá a bírósági végrehajtók, végrehajtó-helyettesek és végrehajtójelöltek jogállását, jogviszonyait, valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a továbbiakban: Kar) hivatali szervének feladatkörét érintő szabályok is.

A javaslat kiegészíti továbbá a Vht.-t a Kar iratkezelésének szabályozása tekintetében.

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosítása a Neumann János Programhoz kapcsolódó technikai korrekció célját szolgálja.

Figyelemmel arra, hogy a javaslat kiegészíti a Vht.-t a Kar iratkezelésének szabályozása tekintetében, ezzel összhangban tartalmazza a javaslat a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) e körben szükséges módosításait.

A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosításával a javaslat az új Inyvtv. rendelkezéseivel történő összhang megteremtése érdekében bővíti a jegyző és a közjegyző adatkezelési és adattovábbítási jogkörét, illetőleg megteremti a Magyar Országos Közjegyzői Kamara adatkezelési jogosultságát is.

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) módosítása az uniós joggal való összhang biztosítását, és a Tpv. elévülési szabályaival kapcsolatos átmeneti rendelkezés beiktatását szolgálja.

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: lasz.) módosításának célja a jogharmonizációs záradék hivatkozásainak pontosítása. Emellett az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használatához szükséges azonosításra figyelemmel indokolt az lasz. módosítása annak érdekében, hogy az igazságügyi alkalmazottak személyes adatai az ingatlanügyi hatóság részére jogszerűen továbbíthatóak legyenek.

A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) a nemzetközi ipari mintaoltalmi bejelentések körében technikai korrekciót valósít meg.

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény módosítása a közvélemény-kutatási célú hívások fogadásával kapcsolatos szabályok rendezése érdekében valósul meg.

Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény módosítása (a továbbiakban: Kjnp.) az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: új Inyvtv) hatálybalépésével összefüggésben szükséges új nemperes eljárás létrehozása érdekében, amely alapján a közjegyző – a kormányhivatalokkal azonosan – jogosult lesz az előtte személyesen megjelent, elektronikus aláírási megoldást nem használó fél helyett az ingatlan-nyilvántartás informatikai rendszerén belül tehető jognyilatkozatok hitelesítésére.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény módosítása egyértelművé teszi, hogy gépjármű-felelősségbiztosítást a jövőben az úgynevezett mikromobilitási eszközök (legnagyobb tervezési sebességűktől, illetve legnagyobb sajáttömegűktől függően például egyes elektromos rollerek, segway-ek stb.) tulajdonosainak vagy használóinak is kell kötniük.

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény módosításának célja a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Foktftv.) „Az osztatlan közös tulajdon megszüntetése öröklés esetén” című 5/A. alcíme szerinti eljárások és a hagyatéki eljárás szabályainak összehangolása.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosításának célja jogtechnikai.

Az Igazságügyi Minisztérium jogalkotásról szóló törvényből fakadó, a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatával kapcsolatos feladatának hatékony ellátásához – a személyes adatok védelmének tiszteletben tartása mellett – elengedhetetlen a jogalkalmazói döntések megismerése, a jogalkalmazói, így elsősorban a bírói döntések átfogó vizsgálata. A javaslat ezért megteremti azokat a kereteket, amelyek között az igazságügyért felelős miniszter bírói határozatokat, illetve ügyészégi határozatokat ismerhet meg ezen feladat ellátása során. Ezt a célt szolgálja a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) módosítása.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének megerősítésével Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítja az észszerű időn belüli eljáráshoz való jog érvényesülését a 6. cikk alapján, továbbá ezen jog megsértése esetére biztosítja a hatékony jogorvoslathoz való jogot a 13. cikk alapján. A tisztességes és észszerű időn belüli eljáráshoz való jog, valamint azzal összefüggésben a hatékony jogorvoslathoz való jog deklarálása az Alaptörvény XXVIII. cikkében is megjelenik. Annak érdekében, hogy látható legyen, hogy a bírósági eljárások az elvárt észszerű határidőn belül befejeződnek, szükséges az ezt bemutató statisztikai adatok megismerése. Minderre tekintettel a javaslat pontosítja a Bszi. OBH elnökének feladatait rögzítő rendelkezéseit.

A javaslat – figyelemmel az OBT elnökének és elnökhelyettesének megnövekedett feladataira – kiegészíti a Bszi-t azzal is, hogy az OBT elnöke és elnökhelyettese mentesül a tárgyalási kötelezettség alól, továbbá ha nincs Budapesten lakóháza vagy lakása, akkor budapesti lakóház vagy lakás használatára jogosult.

Ehhez kapcsolódóan a javaslat módosítja a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt (a továbbiakban: Bjt.), és rögzíti a budapesti lakóház vagy lakás használatára jogosultság részletes szabályait.

Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Üszt.) módosítása – összhangban a Bszi. szintén ezt a célt szolgáló módosításával – megteremti azokat a kereteket, amelyek között az igazságügyért felelős miniszter a bírói határozatok mellett ügyészségi határozatokat megismerhet annak érdekében, hogy a jogalkotásról szóló törvényből fakadó, a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatával kapcsolatos feladatát hatékonyan elláthassa.

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításának célja a jogharmonizációs záradék hivatkozásainak pontosítása. Emellett az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használatához szükséges azonosításra figyelemmel indokolt az Üjt. módosítása annak érdekében, hogy az ügyészek személyes adatai az ingatlanügyi hatóság részére jogszerűen továbbíthatóak legyenek.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításának célja az önkormányzati csődbiztos kijelölésének megtámadására vonatkozó rendelkezések kiegészítése, valamint átmeneti szabályozás kialakítása az önkormányzatok működőképességének biztosítására.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításának célja a jogalkalmazói visszajelzések alapján annak rendezése, hogy miként kell eljárni, állami, valamint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok állami, valamint önkormányzati feladatellátásának költségvetési szerv átvétele esetén, ha az érintett gazdasági társaság olyan többlet feladatot is ellát, amelyre a költségvetési szerv által történő feladatátvétel nem vonatkozik.

Az önkormányzati működés választások alatt történő gördülékeny biztosítása érdekében a Javaslat kiegészíti a községi tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény jegyzőre vonatkozó rendelkezéseit.

A javaslat módosítja a Magyarország címerének és zászlójának használatáról, valamint állami kitüntetéséről szóló 2011. évi CCII. törvényt (a továbbiakban: 2011. évi CCII. törvény) annak érdekében, hogy a megújult jogállású OBT is jogosulttá váljon Magyarország címerének használatára.

A jogalkalmazói gyakorlat visszajelzései alapján kerül sor az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánctartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: TSzS tv.) módosítására. A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított peres eljárás szabályainak módosítása azt a célt szolgálja, hogy – az eredeti jogalkotói cél szem előtt tartásával – az érintett eljárások hatékony és gyors lefolytatása fokozódjon, az egységes jogalkalmazást is elősegítő szabályok beiktatásával.

A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Gnytv.) módosításának célja, hogy megteremte annak jogi lehetőségét, hogy a gondnokoltak nyilvántartásához kapcsolódó elektronikus anyakönyvi nyilvántartás informatikai rendszer, valamint az ingatlan-nyilvántartás vezetését támogató informatikai rendszer esetében a hozzáférés ne csak a jogosult szervek által erre felhatalmazott és a Gnytv. 5. alcíme szerinti a nyilvántartások használatára jogosultak nyilvántartásában szereplő személyek közreműködésével, hanem a rendszerek kapcsolódása útján, automatikus információátadás útján is megvalósulhasson. A módosítás ezen felül kiegészíti a közvetlen hozzáférésre és adatkezelésre jogosultak listáját a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálattal, mivel a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben megfogalmazott feladatai ellátásához ez szükségessé vált.

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény módosítása következtében a családi vagyonfelügyelő alkalmazásával szemben felállított követelmények technikai jellegű módosítása valósul meg.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) eseti szakértő igénybevételére vonatkozó rendelkezéseinek pontosítása szükségessé vált az egyes szakterületeken tapasztalható időszakos szakértőhiányra tekintettel.

A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Kjekt.) módosításának célja a reprezentatív közös jogkezelő szervezetek díjszábásaival kapcsolatos jóváhagyási eljárásnak a gyakorlati tapasztalatokon alapuló felülvizsgálata. A módosítások további garanciákkal biztosítják a felhasználói véleményezés lehetőségét, bővítik és egyértelműsítik a díjmegállapítás szempontrendszerét, és egyszerűsítik a kapcsolódó határozatok kiadmányozását.

A javaslat több okból is kiegészíti, módosítja a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: Pp.) a következőkre tekintettel.

Napjainkban a digitális technológia rohamos fejlődése alapjaiban változtatja meg a kommunikáció és az információ feldolgozás eddig alkalmazott, hagyományosnak tekinthető módjait. A technológiai forradalom vívmányait számos tudományág hasznosítja, az innovatív megoldások pedig hatékonyabbá, észszerűbbé és könnyebben elintézhetővé teszik többek között a termelési, szolgáltatási, vagy akár az oktatási folyamatokat is. Az elektronizáció és azon belül az elektronikus kapcsolattartás új formái lehetőséget kínálnak a kommunikációs folyamatok egyszerűsítésére. Egyre erőteljesebb társadalmi igény mutatkozik arra, hogy az elektronizáció nyújtotta előnyöket ne csak a gazdaság területén, hanem az állampolgárok mindennapi ügyintézésével összefüggő egyéb folyamatokban is széles körűen alkalmazni lehessen. E folyamatok az igazságszolgáltatási rendszert is érintik, nem csak hazánkban, hanem Európa szerte. A bírósági tárgyalások lefolytatásával összefüggésben is megmutatkozik az igény az elektronizációs és telekommunikációs lehetőségek bővítése vonatkozásában, amelyet a közelmúltban lezajlott világméretű koronavírus járvány tapasztalatai még idősebbé tettek.

A környező európai országok jogalkotása egyértelműen ebbe az irányba mozdul el. Csehországban, Lengyelországban, Szlovákiában, Franciaországban és Horvátországban már a hatályos joganyag részeként, Ausztriában, Németországban és Svájcban pedig a polgári perrendtartások folyamatban lévő novelláris módosításával kívánnak teret engedni az elektronikus hírközlő hálózatok kiterjedtebb alkalmazásának a polgári jogi jogvitákban.

A javaslat egyfelől kiterjeszti a folyamatos kép és hangfelvétel készítésével megvalósuló jegyzőkönyvezés lehetőségét a polgári eljárás valamennyi szakára és szakaszára. A hatályos szabályozás szerint ugyanis kizárólag az elsőfokú eljárás érdemi tárgyalási szakában van lehetőség az egyidejű kép- és hangfelvétel rögzítésével történő jegyzőkönyvezésre. A módosítás alapján azonban akár az elsőfokú eljárás perfelvételi szakában, vagy akár a jogorvoslati eljárásokban is lehetőség nyílik az eljárás anyagának ilyen módon történő rögzítésére.

A javaslat másfelől kiegészíti a Pp. Tizedik részét egy új alcímmel, amely lehetővé teszi polgári perekben is az elektronikus hírközlő hálózat útján történő egyszerűsített jelenléteket. A hazai igazságszolgáltatási rendszert érintő jogalkotás a büntetőeljárás területén már megvalósította az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét szabályozását. A gyakorlati tapasztalatok igazolják e kapcsolattartási forma eredményességét és indokolják annak kiterjesztését a polgári eljárásokra.

A fentiek mellett a jogalkalmazói visszajelzések indokolják a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó XXI. fejezetének kiegészítését. A kiegészítés a kirendelt szakértő felmentésére vonatkozó szabályozás bővítése okán szükséges.

A módosítás célja továbbá a jogharmonizációs záradék kiegészítése.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) módosításai a gyakorlat visszajelzései alapján egyes rendelkezések pontosítására irányulnak többek között az ügyvédi tevékenység szüneteltetése és a fegyelmi eljárás szabályai körében.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A miniszter diszkrecionális megítélésen alapuló döntési jogkörének a biztosítása érdekében indokolt a közjegyzői pályázatok eredménytelenné nyilvánítási esetkörének kibővítése. A pályázati eljárás eredménytelenné nyilvánítása során további vagylagos, opcionális feltételek kerültek meghatározásra.

2. §

A módosítás bővíti a közjegyző szünetelésének eseteit a nemzeti önkormányzati képviselőjelöltek és képviselői mandátum betöltésének idejével arra tekintettel, hogy a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 109. § (9) bekezdése alapján a nemzetiségi önkormányzati képviselői tisztség betöltése a közjegyzői tisztséggel összeférhetlenné vált. A képviselőjelölt, illetve a megválasztott képviselő közjegyzői tisztsége ex lege szünetel, és ezzel esik egy tekintet alá a helyi vagy nemzetiségi önkormányzat bizottságában nem képviselői tagság betöltésének ideje is.

3. §, 6. §

A javaslat lehetőséget ad a közjegyzők számára, hogy választásuk szerint az igazságügyért felelős minisztertől is kérhessék a nyelvi jogosítvány kiadását, azaz az igazságügyért felelős minisztertől is kérhető a nyelvi meghallgatás lebonyolítása azzal, hogy az országos elnök az országos kamarai szabályzatban meghatározottak szerint, míg az igazságügyért felelős miniszter az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározottak szerint rendelkezik hatáskörrel a nyelvi jogosítvány kiadására.

A módosítás egyebekben szövegponosító módosítás.

4. §, 7. §

A felolvasásra vonatkozó szabályok módosítása. A módosítás alapján a közjegyzői okirat-szerkesztési eljárásban lehetőség nyílik a fél/felek együttes döntése alapján arra, hogy a felolvasást a közjegyző mellőzze, függetlenül attól, hogy a fél/felek jogi személy(ek) vagy természetes személy(ek), valamint hogy jogi képviselővel járnak-e el.

A fél/felek, képviselő útján történő eljárás esetén a képviselő/képviselők kizárólag akkor kérheti(k) a közjegyzői okirat felolvasásának mellőzését, ha közjegyzői okiratba vagy közjegyző, bíróság, más hatóság vagy magyar konzuli tisztviselő által hitelesített magánokiratba foglaltan nyilatkozik/nyilatkoznak arról, hogy az okirat tervezetét megismerte/megismerték és elolvasta/elolvasták.

A felolvasás mellőzésére irányuló kérelem ellenére a közjegyző dönthet úgy, hogy felolvassa a közjegyzői okiratot. A felolvasás mellőzése során is tájékoztatnia kell a közjegyzőnek a felet/feleket, képviselő útján történő eljárás esetén a képviselőt vagy képviselőket a közvetlen végrehajthatóság feltételeiként megjelölt, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. §-ában foglaltakkal megegyező tartalmi elemekről.

A felolvasás mellőzése nem érinti a közjegyzői okirat készítésével kapcsolatban előírt egyéb kötelezettségek teljesítését, azaz a közjegyző köteles a jogügylet lényegéről, valamint jogi következményeiről tájékoztatást nyújtani a fél/felek részére.

A közjegyző felolvasási kötelezettsége az ügy tárgyából adódóan, valamint a fél/felek, képviselő útján történő eljárás esetén a képviselő/képviselők személyére vonatkozó okból kifolyólag áll fenn. Abban az esetben, ha az ügy tárgya végrendelet vagy más végintézkedés, az okirat jelentősége indokolja a felolvasási kötelezettség fenntartását. A fél/felek, képviselő útján történő eljárás esetén a képviselő/képviselők abban az esetben sem kérhetik a felolvasás mellőzését, ha a fél/felek – képviselő útján történő eljárás esetén a képviselő/képviselők – írástudatlan, illetőleg olvasásra vagy nevének aláírására képtelen, nem ért azon a nyelven, amelyen a közjegyzői okirat készül, illetőleg ha vak. Ha az okiratba foglalni kért jognyilatkozatok bármelyike csak személyesen tehető meg, úgy ebben az esetben sem mellőzhető a felolvasás. Ezen esetekben a felolvasás garanciális funkciója megmarad.

5. §

Az igazságügyért felelős miniszter hatásköre a javaslat szerint bővül a nyelvi jogosítvány kiadása iránti eljárással, amelynek részletes szabályait rendelettel szükséges megállapítani.

8–9. §

Az új Inyvt. 35. § és 37. §-a szerint a bejegyzés alapjául szolgáló jogerős hatósági, illetve bírósági határozatok tartalmára az okiratok kötelező tartalmi elemeire előírt rendelkezések az irányadók. Ez maga után vonja azt is, hogy a közjegyzőknek a korábbiakkal ellentétben olyan adatokat is kezelniük kell, mint a felek állampolgársága, illetve a felek személyi azonosítója, ami az adatigénylésre való jogosultság tekintetében indokolja a törvény módosítását.

10. §

A javaslat pontosítja az ingóárverésre vonatkozó rendelkezést annyiban, hogy a licitnapló lezárását követően az elektronikus árverési rendszer nem törli, hanem archiválja az elektronikus árverési hirdetmények nyilvántartásából az árverési hirdetményt és a licitnaplót, tekintettel arra, hogy az azokban foglalt adatok relevánsak lehetnek például az adott árveréssel kapcsolatos jogorvoslati eljárásokban felmerült vitás kérdések elbírálása során.

11. §

Szövegpontosító rendelkezés. Ha az árverést jogorvoslattal támadják meg, akkor annak elbírálását követően nyílik csak meg a lehetőség az árverési jegyzőkönyv megküldésére, feltéve, hogy annak feltételei fennállnak. Ha az árverést például megsemmisítik, akkor nem kerülhet sor az árverési vevő tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére. Indokolt a rendelkezés szerinti 30 napos határidő kezdő időpontját is pontosítani, amit az árverési jegyzőkönyv aláírásától szükséges számítani.

A javaslat pontosítja az ingatlanárverésre vonatkozó rendelkezést annyiban, hogy a licitnapló lezárását követően az elektronikus árverési rendszer nem törli, hanem archiválja az elektronikus árverési hirdetmények nyilvántartásából az árverési hirdetményt és a licitnaplót, tekintettel arra, hogy az azokban foglalt adatok relevánsak lehetnek például az adott árveréssel kapcsolatos jogorvoslati eljárásokban felmerült vitás kérdések elbírálása során.

12. §

A javaslat alapján a végrehajtó éves szakmai beszámoló készítési kötelezettsége teljesítésének ellenőrzése során a Hatóság a Kar hivatali szervétől adatot igényelhet a szakmai beszámoló valóságtartalmának, hitelességének és teljeskörűségének ellenőrzése céljából. A Vht. 230. § (7) bekezdése alapján a Vht. 242. §-a szerinti szakmai beszámoló készítési kötelezettség teljesítését a Hatóság ellenőrzi. A javaslat e szabályt kiegészítve teszi egyértelművé, hogy melyek azok a legfontosabb általános követelmények, amelyeknek a szakmai beszámolóknak meg kell felelnie. A Vht. 231. § (1) bekezdése alapján a Hatóság elnöke törvényben meghatározott feladatai ellátása érdekében tájékoztatást kérhet a Kar szerveitől és azok tisztségviselőitől, valamint megismerheti a Kar és szervei által kezelt valamennyi adatot. A Vht. 230. § (7) bekezdésének módosításával az is meghatározásra kerül, hogy a Kar hivatali szervének a szakmai beszámolóval kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettséget milyen határidőn belül kell teljesítenie.

13. §

A Vht. 241/B. § (1) bekezdése alapján nemcsak a végrehajtónak, hanem az önálló bírósági végrehajtó-helyettesnek (a továbbiakban: végrehajtó-helyettes) is kötelező legalább kétévenként szakmai továbbképzésen részt vennie, és az erről szóló tanúsítványt a Kar hivatali szerve vezetőjének bemutatnia. Ugyancsak a Vht. írja elő kötelezettségként, hogy a végrehajtó köteles az alkalmazásában álló végrehajtó-helyettes részére a továbbképzésen történő részvétel lehetőségét biztosítani, ennek érdekében a továbbképzés idejére őt a munkavégzés alól mentesíteni. Amíg azonban a Vht. 234/A. § (1) bekezdés d) pontja a végrehajtók esetében szabályozza a képzési kötelezettség nemteljesítésének következményét, a végrehajtó-helyettesek esetében ilyen szankciót a törvény nem rögzít. A javaslat előírja, hogy a Kar hivatali szerve törli a végrehajtó-helyettesek a végrehajtó-helyettesek névjegyzékéből, ha a végrehajtó-helyettes a Vht. 241/B. §-a szerinti szakmai továbbképzési kötelezettségének az arra biztosított határidőben nem tesz eleget.

A végrehajtó-helyettes szolgálata szorosan kapcsolódik annak a végrehajtónak a szolgálatához, akinek a helyetteseként feladatait ellátja. A hatályos normaszöveg a munkaviszony megszűnését nevesíti törlési okként, amely azonban – a munkaviszonyra vonatkozó szabályok alapján – azt is eredményezheti, hogy a végrehajtó-helyettes munkaviszonya az őt foglalkoztató végrehajtó szolgálatának megszűnését követően szűnik meg. Előfordulhat ezért, hogy a végrehajtó-helyettes akár hosszabb ideig is végrehajtó-helyettesként szerepel a nyilvántartásban annak ellenére, hogy végrehajtó-helyettesi feladatát ténylegesen nem lát el. A módosítást követően a végrehajtó-helyetessel szemben akkor is névjegyzékből történő törlési eljárás indítható, ha annak a végrehajtónak a szolgálata megszűnt, aki mellett szolgálatot teljesít és 60 napon belül nem igazolja, hogy másik végrehajtó vagy másik végrehajtói iroda alkalmazásában áll.

14. §

A végrehajtójelölt szolgálata szorosan kapcsolódik annak a végrehajtónak a szolgálatához, akinek a jelöltjeként feladatait ellátja. A hatályos normaszöveg a munkaviszony megszűnését nevesíti törlési okként, amely azonban – a munkaviszonyra vonatkozó szabályok alapján – azt is eredményezheti, hogy a végrehajtójelölt munkaviszonya az őt foglalkoztató végrehajtó szolgálatának megszűnését követően szűnik meg. Előfordulhat ezért, hogy a végrehajtójelölt akár hosszabb ideig is végrehajtójelöltként szerepel a nyilvántartásban annak ellenére, hogy végrehajtójelölti feladatát ténylegesen nem lát el. A módosítást követően a végrehajtójelölttel szemben akkor is névjegyzékből történő törlési eljárás indítható, ha annak a végrehajtónak a szolgálata megszűnt, aki mellett szolgálatot teljesít és 60 napon belül nem igazolja, hogy másik végrehajtó vagy másik végrehajtói iroda alkalmazásában áll.

15. §

A Vht. éves szakmai beszámolóról rendelkező 242. §-a jelenleg nem tesz különbséget a helyettesítés egyes esetei között, ha helyettesítésre kerül sor, a helyettesített időszakról a helyettes számol be. Figyelemmel azonban arra, hogy 30 napot meg nem haladó helyettesítés esetén nem indokolt az éves szakmai beszámoló megbontása, a javaslat alapján, ha a végrehajtót 30 napot meg nem haladó időtartamban helyettesítik, akkor a helyettesített időszakról szóló szakmai beszámolót is a végrehajtónak kell benyújtania, ami csökkenti a beszámolóval kapcsolatos adminisztrációs terheket. A javaslat rögzíti továbbá, hogy a végrehajtó felelős a szakmai beszámoló valóságtartalmáért, hitelességéért és teljeskörűségéért.

16. §

A végrehajtó helyettesítése az általános munkáltatói-munkavállalói kapcsolatot meghaladó, szorosabb bizalmi viszonyt feltételez, ezért a javaslat a végrehajtó döntésétől teszi függővé, hogy 30 napot meg nem haladó távolléte esetén az általa foglalkoztatott végrehajtó-helyettes vagy az állandó helyettese helyettesítse.

17. §

A javaslat rögzíti a Vht.-ban azon szabályokat, amelyek alapján a Kar az Ltv. 10. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően egyedi iratkezelési szabályzatot ad ki. Az iratkezelési szabályzatot a Kar az Ltv.-ben foglaltaknak megfelelően a Magyar Nemzeti Levéltárral mint illetékes közlevéltárral egyetértésben adja ki. A javaslat ugyanakkor azt is rögzíti, hogy – hasonlóan az etikai szabályzathoz és a szervezeti és működési szabályzathoz – az egyedi iratkezelési szabályzatot is a Hatóság elnökének jóváhagyás céljából be kell mutatni.

18. §

Jogi koherenciát szolgáló pontosítás. A szakasz a Vht. 254/B. §-a egyes korábban hatályon kívül helyezett rendelkezéseire utalt, ezért szükséges a bekezdés újbóli megállapítása.

19. §

A javaslat megállapítja a szakmai beszámolóval kapcsolatos kötelezettség megszegése esetén alkalmazandó szankciók szabályait. A bírság összegének megállapításához szükséges mérlegelés szempontjait, valamint a mögöttesen alkalmazandó szabályokat a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény rendezi.

20. §

A § átmeneti rendelkezéseket tartalmaz.

A Vht. 2017. június 23. napja és 2022. szeptember 30. napja között hatályban volt 240/A. § (7) bekezdése alapján az állandó helyettes és az újonnan kinevezett önálló bírósági végrehajtó a végrehajtási ügyek átadása során megállapodhattak úgy is, hogy a folyamatban lévő végrehajtási ügyeket az állandó helyettes fogatosítja, az újonnan kinevezett önálló bírósági végrehajtó csak a kinevezését követően elrendelt végrehajtási ügyekben jár el.

A Vht. 240/A. § (7) bekezdésének hatályon kívül helyezésével újabb megállapodás már nem köthető, ezzel együtt szükséges törvényi szinten rendezni, hogy a korábban megkötött megállapodások alapján jelenleg is állandó helyettes végrehajtók által ellátott ügyeket a továbbiakban az adott bíróság mellé kinevezett végrehajtó lássa el.

A módosítás meghatározza, hogy abban az esetben, ha az ügyek fogatosítását ellátó állandó helyettes szolgálata megszűnik, vagy az állandó helyettesi feladatokat már nem látja el a továbbiakban, úgy az érintett végrehajtási ügyek intézését a továbbiakban elsősorban az a végrehajtó lássa el, aki korábban a megállapodással a végrehajtási ügyek intézéséről lemondott, vagy ha ennek a végrehajtónak a szolgálata az adott álláshelyen már megszűnt, akkor az álláshelyet aktuálisan betöltő végrehajtó. A javaslat megteremti a főszabálytól való eltérés lehetőségét is az azonos székhelyre és járásbíróság mellé kinevezett végrehajtók közös kérelmére.

A javaslat az illetékességi kérdések végleges rendezése érdekében törvényi határidőt is megállapít, amely értelmében a korábbi megállapodások, illetve az állandó helyettesek ezekkel összefüggő feladatellátása legkésőbb 2024. december 31. napjával a törvény erejénél fogva megszűnik és a végrehajtási ügyek intézését a továbbiakban már csak az adott járásbíróság mellé kinevezett végrehajtó láthatja el.

21. §

Pontosító jellegű szövegcsere módosítások.

A Vht. 34. § (5) bekezdésének módosítása egyértelműsíti, hogy a rendelkezést részteljesítés esetén is alkalmazni kell.

A Vht. 239/B. § (2) bekezdésének módosítására arra figyelemmel kerül sor, hogy a pótmagánvádas eljárás nem akadálya a végrehajtói kinevezésnek, valamint a végrehajtó-helyettesi vagy végrehajtójelölti névjegyzékbe vételnek, indokolt az ezzel összefüggő szabályozások összehangolása. A pótmagánvádas eljárás megindításának szükségszerű törvényi feltétele, hogy az állam a büntetőjogi igény érvényesítéséről (a feljelentés elutasításával, az eljárás megszüntetésével vagy a védejtéssel) lemondott, szükséges ezért annak pontosítása a Vht. 239/B. § (2) bekezdésében, hogy a végrehajtó szolgálatából történő felfüggesztésére, valamint a végrehajtó-helyettes vagy a végrehajtójelölt névjegyzékből történő törlésére nem automatikusan, hanem az eset körülményeit mérlegelve kerülhet sor.

A Vht. 243. § (6) bekezdésének módosítása annyiban szükséges, hogy a helyettesítés ideje alatt nemcsak a helyettesített végrehajtó mellett dolgozó végrehajtó-helyettesek, hanem a végrehajtójelöltek is a helyettesítő utasításait kötelesek teljesíteni.

A Vht. 245. § (4) bekezdésének pontosítása azért szükséges, hogy a törvény szövege a tervezett távollét bejelentése mellett kezelje azokat az eseteket is, amikor a helyettesítésére okot adó körülmény, így például a végrehajtó akadályoztatása merül fel és teszi szükségessé a Kar hivatali szerve intézkedését.

A Vht. 269. § (1a) bekezdés módosítása pontosító jellegű. Az önálló bírósági végrehajtók ügyvitelének, hivatali működésének és magatartásának ellenőrzésére irányuló vizsgálatok lefolytatásának részletes szabályairól szóló rendelet szabályai szerint az ellenőrzési jelentés egyeztetésére több körben kerül sor, így a jelentés tervezetre az ellenőrzött végrehajtó észrevételeket tehet, valamint az ellenőrzési jelentéssel szemben kifogással élhet. Figyelemmel arra, hogy a végrehajtó észrevételei alapján a jelentés tervezet, illetve a végrehajtó kifogása alapján a jelentés módosítására (ezzel az ellenőrzési jelentésben megtett megállapítások és következtetések eltérő értékelésére) sor kerülhet, szükséges annak egyértelműsítése, hogy a hivatalvezető – aki az ellenőrzési jelentést a kifogást elbíráló határozatával még módosíthatja – tudomásszerzése az ellenőrzési jelentés alapján megtett fegyelmi feljelentés esetén főszabály szerint a további jogorvoslattal nem támadható jelentés keltezésének napja.

22. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

A Vht. 171. § (1) bekezdése alapján, ha a végrehajtás alá vont vagyonból befolyt összeg nem fedezi a végrehajtás során behajtani kívánt valamennyi követelést, a végrehajtó az intézkedésének, illetőleg a végrehajtás során történő értékesítésnek a jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül felosztási tervet készít, és azt a felek mellett a Kar hivatali szervének is megküldi. Figyelemmel arra, hogy a végrehajtó működését a Kar más módon is ellenőrzi, és a felosztási tervet a Kar érdemben nem bírálja felül, az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében a felosztási terv Karnak történő megküldési kötelezettségét előíró rendelkezés hatályon kívül helyezésére kerül sor.

A Vht. 239/A. § (2) bekezdésének 2023. május 12-ig hatályos szövege szerint a Kar hivatali szerve félévente kért adatot a bünyügyi nyilvántartásból. A (2a) bekezdés ehhez kapcsolódva rendelkezik akként, hogy a Kar hivatali szerve ettől eltérő időpontban is lefolytathat ellenőrzést. Figyelemmel arra, hogy a (2) bekezdés hatályos szövegéből kikerült a féléves időkorlát, a (2a) bekezdés szabályozása feleslegessé vált. Erre figyelemmel a Vht. 239/A. § (2a) bekezdésének hatályon kívül helyezése indokolt.

23. §

A kormány innovációs stratégiájához, a Neumann János Programhoz kapcsolódóan 2024. január 1-től léptek hatályba az Szt. rendelkezései, amelyek értelmében 75 százalékos, szabadalmi eljáráshoz kapcsolódó támogatást vehetnek igénybe a hazai kis- és középvállalkozások, egyetemek, kutatóhelyek vagy magánszemélyek, továbbá az elektronikus bejelentések esetében is csökkennek az iparjogvédelmi bejelentésekkel kapcsolatos költségek. Az Szt. új, díjkedvezményeket biztosító rendelkezéseinek alkalmazása érdekében szükségessé vált az Szt. 115/O. § (4) bekezdésének technikai jellegű korrekciója.

24. §

Figyelemmel arra, hogy a Vht. javaslat szerinti módosítás szerint a Kar egyedi iratkezelési szabályzatot ad ki az Ltv. 10. § (1) bekezdés a) pontja alapján, az e körben szükséges módosító rendelkezéseket az Ltv.-ben is megállapítja a javaslat.

25–26. §

Az új Inyvt. 35. § és 37. §-a szerint a bejegyzés alapjául szolgáló jogerős hatósági, illetve bírósági határozatok tartalmára az okiratok kötelező tartalmi elemeire előírt rendelkezések az irányadók. Ez maga után vonja azt is, hogy a közjegyzőknek a korábbiakkal ellentétben olyan adatokat is kezelniük kell, mint a felek állampolgársága, illetve a felek személyi azonosítója, ami mind az adatkezelés, mind az adattovábbítás tekintetében indokolja a törvény módosítását. Az egységes ügykezelő alkalmazás működtetőjeként az adatkezelési jogosultságnak meg kell illesznie a Magyar Országos Közjegyzői Kamarát is.

A módosítás az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos feladatok ellátásához az ügyvéd és a kamarai jogtanácsos számára is biztosítja az adatkezelés és az adattovábbítás jogát.

27. §

A Tpv. 11. § (1) bekezdésének módosítása az alábbi célt szolgálja. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló iránymutatás (2023/C 259/01) (a továbbiakban: Iránymutatás) 12. pontja szerint „[...] az Európai Bizottság általában nem alkalmazza a 101. cikket az anyavállalat(ok) és a közös vállalkozás közötti megállapodásokra és összehangolt magatartásokra, ha azo(ko)n az érintett piac(ok)on tanúsított magatartással kapcsolatosak, ahol a közös vállalkozás működik [...]”. A versenykorlátozó magatartások tekintetében fennálló harmonizációs kötelezettségre tekintettel szükséges a fenti gyakorlatnak megfelelő tartalmú rendelkezésnek a Tpv.-be iktatása.

A módosítási javaslat a jogbiztonság érdekében mellőzi az Iránymutatás azon megfogalmazását, hogy a vállalkozás és annak közös irányítója közötti megállapodás „általában” nem esik a Tpv. 11. § (1) bekezdése alá, az tehát minden ilyen megállapodásra és összehangolt magatartásra érvényes. A verseny védelme szempontjából elégségesnek minősül a javaslat szerinti megszorítás: a tilalom alóli kivétel csak az olyan megállapodásokra és összehangolt

magatartásokra érvényes, melyek azokra az érintett piacokra vonatkoznak, amelyen a közösen irányított vállalkozás működik.

Lényeges, hogy a módosítás nem érinti a Tpvt. 15. § egymástól független és nem független vállalkozások elhatárolására vonatkozó rendelkezéseit. Vagyis a közösen irányított vállalkozás és annak közös irányítói továbbra is egymástól független vállalkozásoknak minősülnek, melyek az összefonódás engedélyezése szempontjából egymástól elkülönült érintett vállalkozáscsoportokba [Tpvt. 26. § (5) bekezdés] tartoznak.

28. §

A Tpvt. újonnan bevezetett 12. §-a szabályozza a kartell fogalmát. A kartell fogalom a versenyjogi jogsértésekhez kapcsolódó kártérítési keresetekre vonatkozó irányelv átültetésével, ahhoz igazodóan került bevezetésre a Tpvt. 13. § (3) bekezdésébe a kivételi szabályok közé. (A jogalkotói indokolás szerint: „Az irányelv átültetésével együtt, ahhoz igazodóan, indokolt a kartell fogalom beépítése a Tpvt.-be.”) A kartell kifejezés ezzel egyidejűleg jelent meg a Tpvt. fent hivatkozott rendelkezéseiben, ez azonban azt eredményezte, hogy a vállalkozások társulásainak különösen súlyos versenykorlátozó célú döntései kikerültek a kivételi körből, azaz nemzeti jogunkban a versenykorlátozó célú társulások döntései esetében is alkalmazni kell a de minimis szabályt, mivel az irányelvben szabályozott és a nemzeti jogunkba átültetett kartell fogalom a vállalkozások társulásának döntésére nem vonatkozik. Ez egyrészt ellentétes az uniós és a korábbi magyar joggyakorlattal, másrészt a különösen súlyos versenykorlátozó célú döntések elleni hatékony fellépésre irányuló jogpolitikai céllal.

29. §

A Tpvt. 13. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezés a megállapodások 11. § (1) bekezdése szerinti fogalmához tartozó mindhárom esetre (a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének a döntése) alkalmazandó, a módosítás ennek egyértelműsítését szolgálja. Ezzel a de minimis szabályozás összhangba kerül az uniós szabályokkal és a társulási döntések megítélése tekintetében a 2017. január 15-e előtti szövegezéshez kapcsolódóan kialakult versenytanácsi gyakorlattal, mivel a jelenleg hatályos jogszabálysöveg kúriai értelmezése alapján a versenykorlátozó célú társulási döntéseket nem veszi ki a de minimis kedvezmény hatálya alól, ami mind a kirívóan káros versenykorlátozó célú megállapodások büntetésére vonatkozó jogpolitikai céllal, mind az uniós jogértelmezéssel szemben áll.

A Tpvt. 13. § (3) bekezdésének jelenlegi tartalma, illetve az arra vonatkozó, a Kfv.II.37.762/2022/24. számú jogerős ítélet szerinti kúriai értelmezés alapján egy adott releváns piacon 10%-os piaci részesedéssel nem rendelkező társulás versenykorlátozó célú döntése nem esik a de minimis alóli kivétel körébe, vagyis nem esik a Tpvt. 11. § (1) bekezdése szerinti tilalom hatálya alá. Ez ellentétes a de minimis szabály és az az alóli kivétel lényegi funkciójával, a de minimis szabály lényege ugyanis az, hogy azok a magatartások nem tartoznak a versenykorlátozó megállapodás tilalma alá, amelyeknek nincs érzékelhető hatása a versenyre. A versenykorlátozó célú megállapodások ugyanakkor természetüknél fogva károsak a versenyre, korlátozzák a versenyt, így nem tartozhatnak a de minimis szabály alá. Ezt igazolja a Tpvt. 13. § 2017. január 15-e előtti szövege alkalmazásához kapcsolódóan kialakult versenytanácsi gyakorlat és az az érvelés van összhangban az Európai Bizottság de minimis közleményében foglaltakkal is.

Az Európai Bizottság csekély jelentőségű megállapodásokról szóló de minimis közleménye 1/6. pontja szerint a közleményben meghatározott elvek a vállalkozások társulásai által hozott döntésekre (és az összehangolt magatartásokra) is vonatkoznak. Vagyis az uniós versenyjog nem kezeli eltérően a de minimis szabályok tekintetében a társulási döntéseket. A Tpvt. 13. § (3) bekezdésének 2017. január 15. napjától hatályos szövegét beiktató jogszabály indokolása sem hivatkozik olyan indokra, amely a társulási döntéseknek az eltérő megítélését indokolná. Sőt egy társulási döntés jellegénél fogva akár a tagságon kívül is kifejtheti hatását, így a társulás tagjainak piaci részesedése nem feltétlenül ad minden esetben megfelelő szempontot bármely társulási döntéshez kapcsolódó valószínűsíthető hatások értékeléséhez, mértékük megítéléséhez.

30. §

A Tpvt. 95/M. §-ában foglalt átmeneti rendelkezés beiktatását az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) C 267/20 sz. RM kontra Volvo és DAF ügyben hozott ítélete tette szükségessé. Az EUB az Európai Unió Működéséről

szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. cikke teljes körű érvényesülésének elvéből a következőt vezette le, az ítélet 79. pontjában és a rendelkező részben: „a 2014/104 irányelv 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy [...] e cikk időbeli hatálya alá tartozik a versenyjogi jogsértésen alapuló olyan kártérítési kereset, amely noha az irányelv hatálybalépése előtt befejeződött versenyjogi jogsértésre vonatkozik, az ezen irányelvet a nemzeti jogba átültető rendelkezések hatálybalépését követően indult, amennyiben a korábbi szabályok alapján az e keresetre alkalmazandó elévülési idő nem telt el az ugyanezen irányelv átültetésére nyitva álló határidő lejártáig el.”

Az EUB kiemelte, hogy az elévülés kezdő időpontjáról, annak időtartamáról szóló nemzeti szabályozást hozzá kell igazítani a versenyjog sajátosságaihoz, valamint a versenyjogi szabályoknak az érintett személyek általi alkalmazásával elérni kívánt célokhoz, annak érdekében, hogy ne hiúsítsák meg az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk teljes körű érvényesülését (53. pont). „Az uniós versenyjog megsértése miatti kártérítési keresetek előterjesztéséhez ugyanis főszabály szerint összetett ténybeli és gazdasági elemzés lefolytatása szükséges” (54. pont). „Az uniós és a nemzeti versenyjog megsértésével kapcsolatos jogvitákat főszabály szerint a károsult személy hátrányára fennálló információs aszimmetria jellemzi, ami megnehezíti mind a károsult számára, hogy a kártérítési kereset megindításához elengedhetetlen információkhoz jusson” (55. pont).

Azokban a versenyjogi kártérítési ügyekben, amelyekben a versenyjogi jogsértést a Gazdasági Versenyhivatal vagy az Európai Bizottság versenyjogi jogsértést megállapító határozatával bizonyítják, a károsult jellemzően az uniós vagy nemzeti versenyhatóság határozata teljes, nem bizalmas változatának közzététele napján kerül abba a helyzetbe, hogy felmérhesse igényének jogalapját és az igényérvényesítés esélyeit, melyhez szükséges a határozat részletes indoklásának ismerete. A Tpv. 88/T. § (1) szerinti feltétel tehát a versenyhatóság határozatának teljes, nem bizalmas szövege közzétételének napján következik be. Ettől a naptól számítandó a Ptk. 6:22. § (1) szerinti ötéves elévülési idő.

31. §

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: lasz.) 94. § (3) bekezdése szerint az adatok közül az igazságügyi szerv megnevezése, az igazságügyi alkalmazott neve, munkakörének az elnevezése, valamint elektronikus aláírási jogosultsága és annak típusa közérdekből nyilvános adatnak minősül, bármely más adat – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – nem igazságügyi szerv részére csak a személyazonosításra alkalmatlan módon adható ki.

Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használatához szükséges azonosításra figyelemmel indokolt az lasz. 94. §-nak módosítását is, hogy az igazságügyi alkalmazottak személyes adatai az ingatlanügyi hatóság részére jogszerűen továbbíthatóak legyenek. A „4T-s” azonosításhoz ugyanis a rendszert használó igazságügyi alkalmazott nevén kívül az anyja nevét, születési helyét és születési idejét is szükséges megadni, amely személyes adatai az lasz. 94. § (3) bekezdése szerinti védelemben részesülnek. Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használata kapcsán is szükséges rendelkezni az adattovábbítás jogalapjáról az adatkezelő személyének és az adatkezelés céljának pontos meghatározásával.

32. §

A javaslat pontosítja a hivatkozásokat az lasz. jogharmonizációs záradékában. [lasz. 137. § b) és c) pontja]

33–35. §

2024. január 1-től az Fmtv. többek között az érdemi vizsgálatra vonatkozó rendelkezései módosultak. Ettől az időponttól kezdődően benyújtott bejelentésekkel kapcsolatban az Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala már nem végzi el ex officio az újdonság és egyéni jelleg követelményének való megfelelés vizsgálatát és kutatási jelentést sem készít. Az érdemi vizsgálat új szabályaihoz hozzá kell igazítani a Magyarországot megjelölő nemzetközi ipari mintaoltalmi bejelentések vizsgálatával kapcsolatos szabályokat is.

2024. január 1-től az Fmtv. határidőkre vonatkozó rendelkezései is módosultak. Az ezen időpontot követően benyújtott bejelentésekkel kapcsolatban a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala már nem legalább két, hanem legalább egy hónapos határidőket szabhat meg a hiánypótlás benyújtására, illetve nyilatkozat megtételére. A határidők módosultak a megsemmisítésre és a nemleges megállapításra, valamint a megosztásra irányuló kérelem díjának megfizetése tekintetében is: ezeket az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló

jogszabályban meghatározott díjakat már nem két, hanem egy hónapon belül kell megfizetni. A formatervezési mintaoltalmi bejelentés díjának megfizetésére előírt két hónapos határidőt a fenti határidőkkel összhangban egy hónapra indokolt csökkenteni.

36. §

A kiegészítés alapján, ha az előfizető a szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt évente legalább egy alkalommal nem tesz külön nyilatkozatot, akkor úgy kell tekinteni, hogy a közvélemény-kutatási célú hívások fogadását nem ellenzi. Ez esetben a szolgáltató köteles a kapcsolatfelvételt biztosítani a közvélemény-kutató és az előfizető között, ellenkező esetben az éves árbevétele 0,3%-ának megfelelő összegű bírságot köteles megfizetni.

37. §

A Kjnp. kiegészítése szükséges az új Inyvt. hatálybalépésével összefüggésben egy olyan új nemperes eljárás létrehozása érdekében, amely alapján a közjegyző – a kormányhivatalokkal azonosan – jogosult lesz az előtte személyesen megjelent, elektronikus aláírási megoldást nem használó fél helyett az ingatlan-nyilvántartás informatikai rendszerén belül tehető ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás, közjegyzői felhatalmazás, az ingatlan-nyilvántartási eljárásban felhasználandó ügyleti meghatalmazás és egyéb jognyilatkozatok hitelesítésére. Az eljárásra valamennyi közjegyző, országosan illetékes. A közjegyző az ingatlan-nyilvántartási eljárásban való képviselő ellátására szóló saját felhatalmazásnak a fél helyetti hitelesítésére is jogosult, kizárási szabály ez esetben nem érvényesül.

38. §

A módosítás olyan új nemperes eljárást hoz létre, amelyben lehetőség van arra, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló magánjogi ügylethez kapcsolódó okiratok ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi ellenjegyzése, illetve közokiratba foglalása nélkül, a közjegyző intézkedhessen a hitelintézetek jelzálogjogának és az ahhoz kapcsolódó jogoknak a bejegyzése, illetve törlése iránt. A közjegyző a nemperes eljárásban összeveti a kérelem tartalmát a benyújtott okiratok tartalmával, és ha azok tartalmilag nem térnek el, illetve az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésnek egyéb akadálya sincs, akkor végzésben állapítja meg a zálogjog alapítását vagy módosítását, a zálogjog és a kapcsolódó jogok bejegyzéséhez, illetve törléséhez való hozzájárulás fennállását. A közjegyző a végzés alapján az ingatlan-nyilvántartás felé a bejegyzés iránti hatósági felhívással él, amelyhez csatolja a végzése mellett az annak alapjául szolgáló okiratokat is. A közjegyző a kérelem és a rendelkezésére bocsátott okiratok tartalma alapján dönt, azzal, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránti hatósági felhíváshoz szükséges adatokat a hitelintézetnek kell megküldenie a közjegyző számára, olyan módon, hogy azok az űrlap kitöltéséhez informatikai úton kinyerhetőek legyenek. Ha ezen adatokat nem megfelelően küldik meg, vagy a kérelem tartalma a becsatolt okiratok tartalmától eltér, a közjegyző a kérelmet elutasítja. El kell utasítani a kérelmet akkor is, ha az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésnek egyéb jogi akadálya áll fenn, például bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom jogosultja a jelzálogjog bejegyzéséhez nem járult hozzá. Az eljárásban nincs helye igazolásnak vagy bizonyításnak. Félbeszakadás vagy a kérelmező személyében történt változás megállapítása helyett az eljárást meg kell szüntetni. Nincs helye a kérelem kijavításának, kiegészítésének vagy módosításának, ahogyan a közjegyzői eljárás megismétlése sem kérhető, ilyenkor új eljárás kezdeményezésére van lehetőség.

39. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy gépjármű-felelősségbiztosítást a jövőben az úgynevezett mikromobilitási eszközök (legnagyobb tervezési sebességüktől, illetve legnagyobb sajáttömegüktől függően például egyes elektromos rollerek, segway-ek stb.) tulajdonosainak vagy használóinak is kell kötniük. Így ez utóbbi személyi kör is üzembentartónak fog minősülni a törvény hatálya szempontjából.

40–41. §

A mikromobilitási eszközökre – a forgalomba helyezésre nem kötelezett robogókhoz hasonlóan – határozott idejű kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés köthető, amely a határozott tartam lejártát követő újabb tartamra – az annak kezdőnapján alkalmazandó díjtartifa szerinti díjjal – a felek erre irányuló megállapodása alapján

meghosszabbítható (például akár úgy, hogy a tulajdonos vagy használó befizeti a következő évi biztosítási díjat a biztosító értesítése alapján).

42. §

A földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Foktftv.) „Az osztatlan közös tulajdon megszüntetése öröklés esetén” című 5/A. alcíme alapján több ponton szükségessé válik a Hetv. módosítása. Egyrészt rögzíteni kell, hogy a 18/A. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a 18/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján, az örökösársak által egyben történő értékesítés esetén vevőként fellépő harmadik személy milyen eljárási pozíciót tölt be a Hetv. alkalmazása szempontjából. Célszerű e személyt az eljárási jogainak gyakorlásához fűződő jogvédelem érdekében – az értelmező rendelkezések között – öröklésben érdekeltként feltüntetni.

A vásárlóként fellépő személy és az az ettől eltérő személy, aki a mezőgazdasági igazgatási szerv döntése alapján helyette az ingatlan, vagy a tulajdoni illetőség megszerzésére jogosult, nem vagylagosan alanyai az eljárásnak, ahhoz ugyanis, hogy valaki elővásárlóként a mezőgazdasági igazgatási szerv döntése alapján az ingatlan vagy tulajdoni illetőség megszerzésére jogosult legyen, eleve szükséges, hogy vásárlóként jelentkezzen. Mind az eredetileg vásárlóként jelentkező, mind az, aki helyette a mezőgazdasági igazgatási szerv döntése alapján szerzésre jogosult, alanya, és alanya is marad az eljárásnak, az átruházási egyezséget jóváhagyó, vagy annak jóváhagyását megtagadó végzés ellen is bármelyikük fellebbezhet.

43. §

Annak érdekében, hogy az örökösöként érdekeltek időben értesüljenek arról, hogy a hagyaték tárgya tekintetében a Foktftv. 18/A–18/B. §-a alkalmazásának lehet helye, célszerű előírni már a leltározási szakaszban az örökösöként érdekeltek jegyző általi tájékoztatását.

44. §

Szintén a Foktftv. rendelkezéseinek alkalmazását segíti elő, ha a Foktftv. 18/A. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a 18/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján történő értékesítés esetén a közjegyző tárgyalást tart, és nem tárgyalás tartása nélkül adja át a hagyatékot. Ebben az esetben ugyanis a hagyatéki tárgyaláson való megjelenés alkalmas arra, hogy a meglehetősen bonyolult ténybeli és jogi helyzetet a felek a közjegyző előtt rendezzék.

Szintén a Foktftv. rendelkezéseinek alkalmazását segíti elő, ha az örökösök az államnak való felajánlás miatt kérhetik tárgyalás tartását a tárgyalás tartása nélkül hozott hagyatékátadó végzés kézbesítése után.

45. §

A föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelmény alapján módosításra kerülő földforgalmi szabályozással való összhang megteremtése érdekében szükséges módosítás.

A Hetv. 71. § (7) bekezdés 2024. október 1-jétől hatályos módosításának indoka a 2024. október 1. napján hatályba lépő, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvénnyel való összhang megteremtése.

46. §

Indokolt, hogy a Hetv. 94. § (3) bekezdése kiegészítésre kerüljön az olyan ingatlanokkal is, amelyek ugyan nem állnak művelés alatt, de rendszerint mezőgazdasági tevékenységgel érintettek (utak, árkok, halastavak stb.), jelen esetben ugyanis pl. a szántót fel lehet ajánlani az államnak, az oda vezető utat nem, így a szántót hiába kapja meg az állam, az oda vezető út az örökösöké marad.

A gyakorlati tapasztalatok alapján indokolt, hogy az államnak felajánlott földek után az eljárási költségeket a tulajdont szerző állam viselje. Jelenleg ugyanis a jogintézményt azokban az esetekben sem alkalmazzák, amikor az örökösök nem kívánják megszerezni a termőföld-hagyatékot, mivel a költségek őket terhelnék. Helyette inkább visszautasítják a hagyatékot, aminek következtében végül az állam örököl, így a költségek is az államot terhelik. Csakhogy a felajánlás esetén egy-két örökös bevonásával néhány hónapon belül minimális költséggel lezárulhat

az eljárás, addig visszautasítás esetén a kiesési szabályok miatt több tucat örökös, kiskorúak esetén gyámhatóságot (szintén állami költség) stb. kell bevonni az eljárásba, melynek mind időtartama, mind készkiadásai – főleg a postaköltségek miatt – sokszorosan meghaladják az első esetét. Vagyis a javasolt módosítás az állam számára is előnyös, hiszen az esetek többségében végül egyébként is az államot terhelik a költségek, de felajánlás esetén ezek sokkal kisebbek, mint a jelenleg alkalmazott visszautasítások esetén.

47. §

Szintén a Fokfttv. rendelkezéseinek alkalmazását segíti elő, ha a Fokfttv. 18/A. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a 18/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján történő értékesítés esetén az egyezségi eljárást és a Földforgalmi törvény rendelkezéseihez való viszonyt a Hetv.-n belül külön alcímbe rendezi a jogalkotó.

Rendezni kell az eredetileg egyezséget kötő személynek és annak a személynek a helyzetét, akivel a mezőgazdasági igazgatási szerv az átruházási egyezséget jóváhagyta, miként azt rendezi a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény az adásvételi szerződésben az eredeti vevő helyébe lépő elővásárlásra jogosult esetén.

48. §

A 2024. október 1. napján hatályba lépő, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvényhez kapcsolódó módosítás arra tekintettel indokolt, hogy az elektronikus ingatlan-nyilvántartási rendszerben közbenső tulajdonszerzés feltüntetésére nincs mód, ezért a közbenső tulajdonszerzőket a rendszerben rögzíteni szükséges tulajdoni hányaddal, majd a bejegyzett tulajdonjogukat törölve lehet bejegyezni a tőlük szerző tulajdonost.

49. §

A szabályozás célja, hogy a hagyatéki eljárásban az állam részére átadhatóak legyenek azok a kis értékű ingatlanok, amelyek a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (Földforgalmi tv.) alapján mező-, erdőgazdasági hasznosítású földnek minősülnek, és tulajdonosuk nem ismert. A szabályozás előzménye az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XVI. törvénycikk, melynek Eljárás örökös nemlétében című XII. fejezete rendezte azokat az eljárási szabályokat, amelyeket akkor kellett alkalmazni, ha az örökösök örökös hátrahagyása nélkül halt meg, vagy örökösnek létezéséről senkinek nem volt tudomása.

Az utóbbi években az ingatlanügyi hatóságok a nyilvántartási adatok felülvizsgálata során évente mintegy 50.000 hagyatéki eljárást kezdeményeznek átlagosan néhány ezer forint értékű föld-hányadok tárgyában, melyek bejegyzett tulajdonosai évtizedekkel ezelőtt meghaltak. Ezekről az ingatlan-hányadokról az örökösök semmit nem tudnak, használni nem akarják őket, tulajdonjogukra nem tartanak igényt. Ellenkező esetben nem maradtak volna ezek az ingatlanok évtizedekig halottak nevében. A gyakorlatban az örökösök felkutatása is rendkívül nehézkes, mert ha indult is az örökösök után korábban hagyatéki eljárás, az abban érdekelt felek is jellemzően már meghaltak. Figyelemmel a felajánlásokkal kapcsolatos fenti problémára (költségviselés), a fellelt örökösök rendszerint visszautasítják ezeket az ingatlanokat, így végső soron az államhoz kerülnek, csakhogy addig több tucat örökös, kiskorúak esetén gyámhatóságot (szintén állami költség) kell bevonni az eljárásba, levéltáraknak, bíróságoknak, anyakönyvvezetőknek, járási hivataloknak kell adatot szolgáltatniuk, így az eljárások időtartama, készkiadásai, és az állami szerveket is terhelő munkaerő-költsége sokszorosan meghaladják a hagyaték értékét. Jelenleg a közjegyzők előtt folyamatban lévő ügyek kb. 30%-a ilyen ügy, ami jelentősen lassítja a többi (érdemi) hagyatéki ügy intézését, mind a közjegyzők előtt, mind a leltárelőadóknál. Éppen ezért ezeket az ügyeket speciális szabályozással indokolt kezelni.

Ennek alapján abban az esetben, ha a jogalkotó által meghatározott csekély forgalmi értékű és területnagyságú ingatlanok (a tulajdoni illetőségnek) az ingatlan-nyilvántartásban nyilvántartott tulajdonosa a hagyatéki eljárásnak a hagyatéki leltár szerinti megindulását megelőző 15 évnél régebben meghalt, a közjegyző hirdetmény útján kísérli meg felkutatni az örökösöket. A közjegyző a hirdetményben feltünteti a hagyatéki eljárás tárgyát képező ingatlanokat (tulajdoni illetőségeket) és felhív mindenkit, aki a hagyatékra öröklésben érdekeltként igényt tart, vagy a hagyatékkal szemben öröklésben érdekeltként igényt kíván érvényesíteni, hogy igényét írásban jelentse be. Ha az igénybejelentési határidő alatt a közjegyzőhöz igénybejelentés nem érkezik a közjegyző a hagyatékot szállomány jogcímén az államnak adja át. Ez ellen a végzés ellen a hirdetményi kézbesítésétől számított 15 nap alatt fellebbezni lehet. Az államot mint szállományost az örökös jogállása illeti meg azzal, hogy az igénybejelentési határidő alatt be nem jelentett igényeket az állammal szemben az állam tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási

bejegyzése ranghely szerinti időpontjától számított 5 éves elévülési határidőn belül lehet érvényesíteni. E rendelkezés összhangban van a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 7:74. §-ában foglalt, a földek tekintetében az állam szükségképpen örökös stáuszával és rendezi ezen kísértékű ingatlanok jogi helyzetét.

50. §

Az új Inyvtv. 35. § és 37. §-a szerint a bejegyzés alapjául szolgáló jogerős hatósági, illetve bírósági határozatok tartalmára az okiratok kötelező tartalmi elemeire előírt rendelkezések az irányadók. Ez maga után vonja azt is, hogy a közjegyzőknek a korábbiakkal ellentétben olyan adatokat is kezelniük kell, mint a felek állampolgársága, illetve a felek személyi azonosítója, ami mind az adatkezelés, mind az adattovábbítás tekintetében indokolja a törvény módosítását.

51. §

A folyamatban lévő ügyekre vonatkozóan indokolt a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény átmeneti rendelkezéssel történő kiegészítése az újonnan beiktatott, „Az osztatlan közös tulajdon megszüntetése a hagyatéki eljárás keretében harmadik személy részére történő értékesítéssel” és „A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény alapján mező-, erdőgazdasági hasznosítású földnek minősülő kísértékű ingatlanok átadásának különös szabályai” alcímek szerinti eljárási szabályokkal érintett eljárások tekintetében.

52. §

Jogtechnikai módosítás.

53. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény VI. Fejezete a Kormány feladatává teszi a jogrendszer folyamatos felülvizsgálatát, amelynek keretében az utólagos hatásvizsgálat, illetve a jogszabályok tartalmi felülvizsgálata keretében is folyamatosan figyelemmel kell kísérni a jogszabályok hatályosulását. A jogszabályok hatályosulásának a vizsgálata során számos esetben elengedhetetlen a jogalkalmazói döntések megismerése, a jogalkalmazói, így elsősorban a bírói döntések átfogó vizsgálata. Sok esetben csak így lehet mérlegelni, hogy a jogszabályok milyen módon érvényesülnek, illetve lehet megismerni, hogy a szükségesnek tűnő módosításokat milyen jogi indokokra tekintettel kell kialakítani a megfelelő eredmény érdekében. A javaslat szerinti módosítás ennek érdekében megteremti azokat a kereteket, amelyek között az igazságügyért felelős miniszter bírói határozatokat, illetve ügyészégi határozatokat ismerhet meg ezen feladat ellátása során. A szabályozás lényeges eleme, hogy csak jogorvoslattal nem támadható, tehát végleges bírósági, illetve ügyészégi határozatok megismerésére van mód. Másrészt a szabályozás rögzíti, hogy a bíróságnak, illetve az ügyészégnek a szükséges határozatokat személyazonosításra alkalmatlanná tett, anonimizált formában kell rendelkezésre bocsátania.

Szintén a jogalkotás előkészítése és a jogszabályok hatályosulásának vizsgálata érdekében szükséges, hogy az igazságügyért felelős miniszter megkeresésére az OBH elnöke egyedi, meghatározott célú statisztikai adatgyűjtés keretében tájékoztatást adjon azokról az adatokról, amelyekből megállapítható, hogy a bírósági eljárások, illetve – azokban az esetekben, amikor a bírósági eljárást hatósági vagy egyéb eljárás előzi meg – a megelőző eljárások és a bírósági eljárások teljes időtartama az eljárás megindításától annak jogerős befejeződéséig hogyan alakul. Ennek érdekében a javaslat kiegészíti a Bszi. OBH elnökének feladatait meghatározó 76. §-át egy új (12) bekezdéssel. Az eljárás teljes időtartama magában foglalja a megelőző eljárás és a bírósági eljárás teljes időtartamát is. Megelőző eljárás például közigazgatási per esetében a hatósági eljárás, büntetőeljárás esetében a nyomozati eljárás és az ügyész eljárás. A bírósági eljárás tartama pedig magában foglalja a rendes jogorvoslati eljárás és a rendkívüli jogorvoslati eljárás (felülvizsgálat, perújítás), valamint a jogorvoslati eljárás alapján megismételt eljárás időtartamát is. Ugyanakkor az adatgyűjtésnek nemcsak arra kell alkalmasnak lennie, hogy az eljárás teljes időtartama meghatározható legyen, hanem arra is, hogy az is külön-külön meghatározható legyen, hogy maga a megelőző eljárás meddig tartott, illetve maga a bíróság előtti eljárás meddig tartott az eljárás kezdetétől a jogerős vagy végleges befejeződéséig.

A rendelkezés szerinti statisztikai adatok gyűjtése előírásának a célja nem az, hogy a meglévő statisztikai adatgyűjtést váltsa fel egy újfajta adatgyűjtés, hanem, hogy a meglévő adatgyűjtés mellett, az igazságügyért felelős miniszter megkeresésére tekintettel szolgáltatassa ezen statisztikai adatokat az OBH elnöke.

54. §

Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény alapján az OBt önállóan gazdálkodó központi költségvetési szervvé vált, az OBt-t az elnök vezeti és képviseli, az elnököt az elnökhelyettes helyettesíti. Tekintettel erre a változásra, valamint arra, hogy az OBt hatáskörei is jelentősen bővítésre kerültek, az OBt elnökének és elnökhelyettesének feladatai is megnövekedtek, továbbá a megnövekedett feladatok jellege egy folyamatos feladatellátást igényel. Erre figyelemmel a javaslat kiegészíti a Bszi-t azzal, hogy az OBt elnöke és elnökhelyettese mentesül a tárgyalási kötelezettség alól, továbbá ha nincs Budapesten lakóháza vagy lakása, akkor budapesti lakóház vagy lakás használatára jogosult a Bjt.-ben foglaltak szerint.

55. §

Technikai pontosítás.

56. §

A Bjt. 148. § (2) bekezdése szerint a munkáltatói jogkör gyakorlója, illetve az OBH a bírónak a személyi nyilvántartásban szereplő adatai közül a bíró hozzájárulása nélkül, közérdekből adhat tájékoztatást a bíró nevééről, szolgálati helyéről és beosztásáról, valamint – ha törvény azt megengedi – egyéb adatairól.”

Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használatához szükséges azonosításra figyelemmel indokolt a Bjt. 148. §-nak módosítása, hogy a bírák személyes adatai az ingatlanügyi hatóság részére jogszerűen továbbíthatóak legyenek. A „4T-s” azonosításhoz ugyanis a rendszert használó bíró nevének kívül az anyja nevét, születési helyét és születési idejét is szükséges megadni, amely személyes adatai a Bjt. 148. § (2) bekezdése szerinti védelemben részesülnek. Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használata kapcsán is szükséges rendelkezni az adattovábbítás jogalapjáról az adatkezelő személyének és az adatkezelés céljának pontos meghatározásával.

57. §

A javaslat kiegészíti a Bjt.-t azokkal a részletes szabályokkal, amelyek azt rögzítik, hogy mely feltételek esetén jogosult az OBt elnöke és elnökhelyettese budapesti lakóház vagy lakás használatára. A szabályozás azt is rögzíti, hogy a megfelelő lakóház vagy lakás használatba adásának biztosítására az OBt havonta mekkora összeget használhat fel. Ez legfeljebb a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévét megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset háromszorosa 35%-ának megfelelő összeg lehet, amely kiterjed a földgáz, villamos energia, ivóvíz, távhő, csatorna- és hulladékkezelési szolgáltatások beszerzésével összefüggő kiadások teljesítésére is.

58. §

Az Üszt. módosítása – összhangban a Bszi. szintén ezt a célt szolgáló módosításával – megteremti azokat a kereteket, amelyek között az igazságügyért felelős miniszter a bírói határozatok mellett ügyészégi határozatokat megismerhet annak érdekében, hogy a jogalkotásról szóló törvényből fakadó, a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatával kapcsolatos feladatát hatékonyan elláthassa. A szabályozás lényeges eleme az Üszt. módosítása esetében is az, hogy csak jogorvoslattal nem támadható, tehát végleges ügyészégi határozatok megismerésére van mód. Másrészt a szabályozás rögzíti, hogy az ügyészégnek a szükséges határozatokat anonimizált formában kell rendelkezésre bocsátania.

59. §, 61. §

Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használatához szükséges azonosításra figyelemmel indokolt az Üjt. 107. § (3) bekezdésének módosítása annak érdekében, hogy az ügyészek személyes adatai az ingatlanügyi hatóság részére jogszerűen továbbíthatóak legyenek. A „4T-s” azonosításhoz ugyanis a rendszert használó ügyész nevének kívül az anyja nevét, születési helyét és születési idejét is szükséges megadni, amely személyes adatai védelemben részesülnek. Az ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer használata kapcsán is szükséges rendelkezni az adattovábbítás jogalapjáról az adatkezelő személyének és az adatkezelés céljának pontos

meghatározásával. A módosítás másrészt megteremti a bizalmi szolgáltatók adatkezelési feltételeit is az ügyészek által használt elektronikus aláírások tekintetében.

Az Üjt. 108. § (4) bekezdésnek hatályon kívül helyezését indokolja, hogy a központosított illetményszámfejtést végző szerv részére történő adattovábbítási felhatalmazást az Üjt. 107. § (3) bekezdésének módosítása alapján az Üjt. 107. § (3) bekezdés a) pontja tartalmazza.

60. §

A javaslat pontosítja a hivatkozásokat az Üjt. jogharmonizációs záradékában. [Üjt. 166. § b) és c) pontja]

62. §

Az önkormányzati csődbiztos kijelölésének megtámadására vonatkozó rendelkezések kiegészítése szükséges, tekintettel arra, hogy a kihirdetett szabályok alapján nem egyértelmű, hogy a jogvita milyen eljárási rendben zajlik. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 99. § (2) bekezdése alapján, amennyiben a törvény nem rendelkezik a fellebbezésről, akkor a döntés ellen nincs helye fellebbezésnek.

63. §

Az Alaptörvény 35. cikk (2) bekezdésének 2022. július 22-ig hatályos szövege értelmében a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek előző általános választását követő ötödik év október hónapjában kellett megtartani. Az Alaptörvény tizenegyedik módosítása változtatott ezen a rendszeren és úgy rendelkezett, hogy általános önkormányzati választásokat az előző általános önkormányzati választást követő ötödik év április, május, június vagy július hónapjában, az európai parlamenti képviselők választásával egyidejűleg kell megtartani. A módosítás ugyanakkor rögzítette azt is, hogy a 2019-es általános önkormányzati választáson, illetve azt követően megválasztott, hivatalban levő képviselők-testületek és polgármesterek megbízatása 2024. október 1-jéig tart. A 2024. június 9. – 2024. október 1. közötti időszakra vonatkozóan szükséges átmeneti szabályozás kialakítása az önkormányzatok működőképességének biztosítására, tekintettel arra, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 146/J. §-a a választáshoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását 2024. október 1. napjához köti. Ennek megfelelően a képviselő-testület, fővárosi, megyei közgyűlés (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) feladat- és hatáskörét a polgármester, főpolgármester, a vármegyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester) gyakorolja. A szabályozás tartalmazza azt is, hogy az átmeneti időszakban a polgármester feladat- és hatáskörét is pótolni kell a képviselő-testület feladat- és hatáskörei mellett, az önkormányzat működőképessége érdekében. E jogkör akkor illeti meg a polgármestert, ha a megválasztott önkormányzati képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, vagy a képviselő-testület két egymást követő ülésen határozatképtelen, illetve a napirenden szereplő kérdésekben nem dönt, vagy a kormányhivatal vezető főispán által összehívott testületi ülés határozatképtelen, illetve a napirenden szereplő kérdésekben nem dönt. A javaslat rendelkezik arról is, hogy a polgármesteri tisztség betöltetlensége, vagy tartós akadályoztatás esetén a jelzett döntési jogkör elsősorban a polgármester helyettesítésére jogosult alpolgármestert, főpolgármester-helyettest, vármegyei közgyűlési alelnököt (a továbbiakban együtt: alpolgármester) illeti meg. Az alpolgármester akadályoztatása, vagy a tisztség betöltetlensége esetén első helyen az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában a képviselő-testület ülésének összehívására és vezetésére feljogosított önkormányzati képviselő gyakorolja a polgármester jogosítványait, ha azt vállalja. Ennek hiányában a következő a helyettesítési sorrendben a feladatot vállaló, a kormányhivatal által kijelölt önkormányzati képviselő. A kormányhivatal vezetője csak legvégső esetben pótolhat önkormányzati döntést. A sorrendiség meghatározása mellett a szabályozás egyértelműen rögzíti, hogy a helyettesítési feladatokat az önkormányzati képviselő visszautasíthatja, a polgármester, alpolgármester és a kormányhivatal vezetője esetében erre nincs lehetőség. A kormányhivatal vezetői döntésköre viszont korlátozott, az nem pótolhatja az önkormányzat törvényi felhatalmazás nélkül alkotott önkormányzati rendeleteit, csak olyan döntést hozhat, amelyre az önkormányzat költségvetése fedezetül szolgál. Mindezeket csak halaszthatatlan esetben csak szükséges mértékben teheti meg. Az Möt. módosításának szükségességét az alapozza meg, hogy a korábbi önkormányzati ciklus tapasztalatai alapján többször fordult elő, hogy a képviselő-testület önkormányzati képviselő hiányában vagy ettől eltérően azért nem hozott döntést, mert a megválasztott önkormányzati képviselők saját döntésük alapján az önkormányzat döntéshozatalában nem vettek részt. Az is nehézséget okozott, ha a polgármester, az alpolgármester, vagy

mindkettő egyszerre lemondott a tisztségéről, mert ebben az esetben a képviselő-testület működése is korlátozott, a polgármesteri feladatok ellátása pedig teljesen ellehetetlenül. Ezen esetek megismétlődésének elkerülése érdekében a kellő jogi szabályozás kialakításával biztosítható, hogy a szükséges önkormányzati döntések a működésképtelen képviselő-testület helyett meghozatalra kerüljenek. Az átmeneti időszakra vonatkozó szabályozás az önkormányzatok zavartalan és folyamatos működésének célját szolgálja. Az önkormányzatok működése a választások során kiemelt jelentőséggel bír. Mindezekre tekintettel az átmeneti, korlátozó szabályozás szükséges és arányos, mivel az egy rövid időszakra vonatkozik, valamint kizárólag a törvényben meghatározott időszakban és esetekben alkalmazható, abban az esetben, ha más alternatíva nincs. A (2) bekezdés normaszövege egyértelműen sorrendiséget állít fel, amely alapján a kormányhivatal vezetője csak legvégső esetben pótolhat önkormányzati döntést. A sorrendiség egyben magában foglalja azt is, hogy a kormányhivatal vezetője kivételével a többi helyettesítésre kijelölt személy a helyettesítést nem köteles vállalni. Sem a polgármester, sem a képviselő nem kötelezhető a helyettesítési feladatok ellátására.

64. §

A rendelkezés kiegészíti az Mötv. 36. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt kivételi kört a karitatív tevékenységgel, ezen felül szövegpontosító módosítást tartalmaz.

65. §

Az állami, valamint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok állami, valamint önkormányzati feladatellátásának költségvetési szerv által történő átvétele megvalósulásával kapcsolatban jogalkalmazói visszajelzések alapján egyes esetekben nehézségként merül fel, hogy miként kell eljárni, ha az érintett gazdasági társaság olyan többlet feladatot is ellát, amelyre a költségvetési szerv által történő feladatátvétel nem vonatkozik. A módosítás ezt a helyzetet rendezi annak érdekében, hogy az átadásra nem kerülő feladat további ellátása is megfelelően biztosított legyen.

66. §

A 2024. évi általános önkormányzati választások sajátosságából fakadóan (az új képviselő-testület és a polgármester csak október 1-jén lép hivatalba) kiemelten fontos, hogy június 9-e és október 1-je között a jegyző személye lehetőleg ne változzon. Ebben az időszakban fokozottan szükséges az önkormányzati döntések törvényességi szempontú vizsgálata, valamint az új képviselő-testület működésének előkészítése (alakuló ülés, szervezeti- és működési szabályzat, valamint a hivatali struktúra felülvizsgálata.) Az önkormányzati működés biztosítása érdekében a szabályozási javaslat kiegészíti a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) átmeneti rendelkezéseit is azzal, hogy a jegyző jogviszonya a 2024. júniusi általános önkormányzati választásoktól az új képviselő-testületek, valamint polgármesterek október 1-jén történő hivatalba lépéséig terjedő időszakban felmentéssel, nem szüntethető meg. Hangsúlyozni szükséges, hogy ez a védelem kizárólag a jelzett időszakban illeti meg a jegyzőt. E szabályozás nem érinti azt az esetet, ha a jegyző által elkövetett bűncselekmény miatt szükséges a hivatalvesztés kimondása. Az előterjesztő álláspontja szerint, ha a jegyző bűncselekményt követ el, úgy a Kttv. szabályai szerint méltatlansági eljárás keretén belül állásából fel kell függeszteni, és ha a bűncselekmény elkövetését a bíróság megállapítja, úgy jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnik.

67. §

Az OBT jogállásának megváltozására tekintettel a jövőben az OBT – a bíróságokhoz és az Országos Bírósági Hivatalhoz hasonlóan – jogosulttá válik a címer használatára, tekintettel arra, hogy az OBT is önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv, amely a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, továbbá a felügyeleti feladatai mellett közreműködik a bíróságok igazgatásában.

68. §

A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (a továbbiakban: TSzSz) szakvéleményére alapított per jelenlegi szabályait megalkotó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: 2017. évi CXXX. törvény) indokolása is tartalmazta,

hogya a TSzS 2013-as létrehozásának kiemelt célja volt, hogy amennyiben bíróság elé kerül a kivitelezési, tervezési szerződések teljesítésével kapcsolatos vita, a perben felmerülő szakkérdésekben már rendelkezésre álljon egy olyan szakvélemény, amelyre a bíróság ítéletét alapíthatja. A jogalkotó tehát az eljárás gyorsítását tartotta szem előtt és a TSzS per legfontosabb előfeltételének tartotta, hogy a polgári peres eljárást megelőzően a TSzS eljárását kell kérni. A jelenleg hatályos normaszöveg alapján azonban a jogalkalmazásban nem volt egyértelmű, hogy a TSzS perben érvényesíthető-e olyan követelés, amelyre a TSzS szakvéleménye nem terjed ki. Amennyiben ugyanis olyan követelés is érvényesíthető a TSzS perben, amelyre a TSzS szakvéleménye nem terjed ki, az eredeti jogalkotói céllal szemben a perben felmerülő szakkérdésben nem áll rendelkezésre előre egy szakvélemény, amelyre a bíróság ítélete alapítható, ezért a perben bizonyosan szakértő kirendelése szükséges, mely az eljárás gyorsítását szem előtt tartó jogalkotói célnak nem felel meg. A módosítást célja ezért a jelenleg hatályos normaszöveg pontosítása az eredeti jogalkotói célnak megfelelően, valamint az eljárás gyorsítása.

69. §

A normavilágosság érdekében célszerű a normaszövegben rendezni, hogy mi a jogkövetkezménye a TSzS. tv. 8/C. § (2) bekezdésében foglalt 60 napos keresetindítási határidő elmulasztásának. Célszerű rögzíteni azt is, hogy a 60 napon túl benyújtott keresetlevél esetén az általános szabályok szerint lefolytatott perben is a TSzS szakvéleménye ugyanolyan bizonyítéknak minősül, mintha a szakvéleményt a perben kirendelt szakértő terjesztette volna elő. A javaslat célja, hogy egyértelműen meghatározza a keresetindítási határidő elmulasztásának jogkövetkezményét, valamint azt, hogy ebben az esetben a TSzS szakvélemény a perben miként használható fel, az bizonyítéknak minősül.

A 2017. évi CXXX. törvény indokolása szerint a szakvélemény és az annak kézbesítési időpontját igazoló okirat csatolásának elmulasztása azzal jár, hogy a pert az általános szabályok szerint kell lefolytatni. E szankció azonban indokolatlan a felperessel szemben, aki így minden TSzS szakvéleményhez kapcsolódó kedvezményt (pl.: 8/D. § szerinti ideiglenes intézkedés, 8/F. § szerinti fellebbezésre tekintet nélküli végrehajthatóság, 8/G. § szerinti soron kívüliség) véglegesen elveszti. A javaslat célja, hogy a jogkövetkezmény bíróság általi alkalmazásával a felperes a Pp. 178. §-a szerint a keresetlevelet újra szabályszerűen előterjesztheti akként, hogy nem veszíti el a TSzS per nyújtotta előnyöket.

70. §

A 8/D. § (4) bekezdése helytállóan fogalmazza meg, hogy az ideiglenes intézkedést kérő pervesztessége esetén a letétbe helyezett összeget a letévőnek, azaz a kérelmező ellenfele részére kell kiadni (visszaadni). A javaslat célja, hogy pontosítsa az alkalmazott terminológiát, és ezzel egyértelműsítse a jelenleg hatályos letétre vonatkozó szabályozás vissza-, illetve kiadására vonatkozó szóhasználatát.

71. §

A javaslat célja, hogy gyorsítsa az eljárást. A jogalkalmazói tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a TSzS szakvéleményre alapított perek mögött jellemzően olyan nagyságú, több hónapig, vagy akár több évig tartó építkezések húzódnak, amelyek esetében az ellenkérelemben foglaltak indokolják további írásbeli perfelvétel elrendelését. Az ügyek összetettsége, bonyolultsága miatt az ellenkérelem sokszor olyan kérdések megválaszolását teszi szükségessé, amely meghaladja a perfelvételi tárgyalás adta kereteket. A bíróság a Pp. 191. § (3) bekezdése alapján hiába biztosít lehetőséget arra, hogy a felek perfelvételi nyilatkozataikat előadják a perfelvételi tárgyaláson, ha ezek a nyilatkozatok akár több tíz oldal terjedelműek is lehetnek. Kidolgozásukhoz a felek jogi képviselői általában a megbízó mögött álló mérnökcsapat segítségét veszik igénybe. Ráadásul az ellenkérelem tartalmazhat olyan védekezést, amely a felperes részéről újabb iratok becsatolását indokolja. Mindez azt eredményezi, hogy a válaszirat, viszontválasz előterjesztésének kizárása lassítja ezen eljárásokat. A jogi képviselők az esetek döntő többségében a perfelvétel elhalasztását kérik azért, hogy az ellenkérelemben foglaltakra újabb bizonyítékokat, nyilatkozatokat terjeszthessenek elő. A válaszirat, viszontválasz benyújtásának engedélyezésével nagyobb a valószínűsége, hogy a jogvita keretei már az első perfelvételi tárgyalás során meghatározhatóak lesznek és le lehet zárni a perfelvételt. Az ügy soron kívüli jellegét erősíti, hogy a módosítás a válaszirat, viszontválasz előterjesztésére is 15 napos határidőt biztosít a felek részére.

Indokolt tájékoztatást nyújtani a TSzSz részére a jogerős döntésről, az ezzel kapcsolatos szabály a Szaktv. 56. § (1) bekezdésének tartalmához igazodik.

72. §

A szövegpontosító javaslat célja, hogy egyértelműsítse és átláthatóvá tegye a letéti szabályok alkalmazását, és megteremtse a törvényi és rendeleti szabályozás koherenciáját, egyben a peres felek eljárási jogainak gyakorlását is elősegítse.

73. §

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnak a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben megfogalmazott feladatai ellátásához szükségessé vált Gnytv. módosítása. A javasolt kiegészítés célja, hogy a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat a gondnokoltak nyilvántartásában az érintettre vonatkozóan szereplő, megjelölt adatokat a cselekvőképesség fennállásának vizsgálata céljából konkrét ügyben közvetlen hozzáféréssel megismerhesse, valamint azokat kezelhesse.

74. §

A módosítás annak jogi lehetőségét teremti meg, hogy a gondnokoltak nyilvántartásához való hozzáférés az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás informatikai rendszere (EAK), valamint az ingatlan-nyilvántartás vezetését támogató informatikai rendszer (E-ING) esetében a rendszerek összekapcsolódása útján, emberi közreműködés nélkül, is megvalósulhasson. A rendszer-rendszer kapcsolódás esetében vagy emberi beavatkozás nélkül, teljesen automatikusan zajlik az adatkérés (E-ING), vagy az egyes bekérdezést kezdeményezők személye a szerv szakrendszerén belül kerül azonosításra (EAK) és ezt követően kapcsolódik az informatikai rendszer a gondnokoltak nyilvántartásának informatikai rendszeréhez. Az automatikus információátadási felületen keresztül megvalósuló hozzáférés esetében erre tekintettel nem kell alkalmazni Gnytv. 22. §-át és 5. alcímét, amely azt jelenti, hogy az ilyen hozzáférés esetében nem szükséges a jogosult szerv nevében eljárásra jogosult egyes személyek felhatalmazása és így esetükben a nyilvántartások használatára jogosultak nyilvántartására vonatkozó szabályokat sem kell alkalmazni.

Az automatikus információátadás útján megvalósuló hozzáférés bővítéseként 2025. március 1-jétől a NAVASZ keretében megújuló, új alapokra helyezett nyilvántartások – tehát a közlekedési igazgatási, és a személyi okmány ügyintézési eljárások esetében, továbbá a közúti közlekedési nyilvántartó szerv és a közlekedési igazgatási hatóság által a cselekvőképesség és a közlekedésbiztonsági alkalmasság fennállásának ellenőrzése, valamint a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szerve által a nyilvántartással összefüggő hatósági feladata – tekintetében is szükséges biztosítani, hogy a cselekvőképesség ellenőrzése a rendszerek összekapcsolódása útján is, emberi közreműködés nélkül is megvalósulhasson.

75. §

Az anyakönyvvezetőnek nemcsak a házasságkötést megelőző eljárás, hanem a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőző eljárás során is vizsgálni szükséges a felek cselekvőképességét, így ennek érdekében biztosítani szükséges az adatkezelési felhatalmazást.

76. §

A családi vagyonfelügyelők körében magas a fluktuáció, pótlásuk nehézségekbe ütközik a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokban. A módosítással bővülne azon személyek köre, akik megfelelnek a családi vagyonfelügyelők alkalmazásával szemben felállított követelményeknek.

77. §

Jogalkalmazói visszajelzések szerint egyes szakterületeken, így például különösen az igazságügyi pszichiátria és a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt-és gyermek szakpszichológus vagy építésügyi, informatikai szakterületeken jelentős időszakos igazságügyi szakértőhiány tapasztalható, amely nagymértékben hozzájárul az eljárások elhúzódnásához. A Szaktv. kivételesen teszi lehetővé igazságügyi szakértő helyett megfelelő szakértelemmel rendelkező eseti szakértő igénybevételét. Az eseti szakértő igénybevételének egyik indoka lehet, hogy az adott

szakterületen időszakos hiány miatt bejegyzett igazságügyi szakértő nem tud eleget tenni a kirendelésnek. A javaslat a Szaktv. 4. § (4) bekezdésének módosításával egyfelől az eljárások hatékonyságának fokozása céljából bevezeti az előzetes tájékoztató intézményét. Ennek keretében a kirendelő szervnek lehetősége lesz arra, hogy még a szakértő kirendelése előtt elektronikus levélben (e-mailben) megkeressen több, az adott szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértőt az ügy tényállásának rövid ismertetése mellett, hogy tudja-e vállalni a kirendelést. Ha az előzetes tájékoztató keretében megkeresett igazságügyi szakértők rövid határidőn belül úgy nyilatkoznak, hogy nem tudnak eleget tenni a kirendelésnek, a kirendelő szerv számára megnyílik az eseti szakértő igénybevételének lehetősége. Ennek szükségességét és következményét minden esetben a kirendelő szervnek kell mérlegelnie. Az előzetes tájékoztató jogintézményének bevezetése alkalmas az eljárások észszerű gyorsítására, mert még a szakértő kirendelése előtt kiderül, hogy a szakértő rendelkezik-e megfelelő kapacitással a kirendelés teljesítéséhez. Jogalkalmazói visszajelzések szerint a kirendelést megelőző tájékoztatót a kirendelő szervek egyébként is gyakran folytatnak, ennek törvényi háttérét is megerősíti a módosítással a javaslat. A javaslat a Szaktv. 4. § (4) bekezdésének további kiegészítésével példálózó felsorolást ad arra nézve, hogy az eseti szakértő, az egyes szakterületek sajátosságaira tekintettel, milyen esetben tekinthető megfelelő szakértelemmel rendelkező személynek.

78. §

A Kjkt. 8. § módosítása olyan helyzet kezelésére irányul, amikor egyes vagyoni jogok kezelésére engedélyt kapott közös jogkezelő szervezet az érintett vagyoni jog tekintetében a jogszerű felhasználásra hatályos díjszabása hiányában engedélyt adni nem képes, ugyanakkor a jelenleg hatályos rendelkezés alapján felmerül, hogy ennek ellenére a felhasználásra a közös jogkezelő szervezet egyetértése hiányában mástól engedélyt szerezni nem lehetséges. A rendelkezés célja annak egyértelműsítése, hogy ebben az átmeneti helyzetben a jogosultak és felhasználók méltányolható érdekeire is figyelemmel mindaddig nem irányadó a relatív hatálytalanságot előíró szabály, amíg a közös jogkezelő szervezet – hatályos díjszabás híján – nincs abban a helyzetben, hogy maga az adott felhasználásra engedélyt adjon.

79. §

A Kjkt. 57. § (1a) bekezdésének célja – miszerint a közös jogkezelő szervezetek egy vagyoni jog tekintetében csak akkor terjeszthet fel a jövőben felhasználói csoportok szerinti bontásban több díjszabást, ha az indokolt – egyrészt arra irányul, hogy biztosítsa a díjszabásokkal kapcsolatos felhasználói véleményezési jog megfelelő gyakorlásának lehetőségét, másrészt pedig mérlegelési jogkört biztosít a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) és az igazságügyért felelős miniszter számára a szétválasztás jogszerűsége és megalapozottsága tekintetében. A szétválasztás jogszerűsége tekintetében többek között indokolt eset lehet a jogszabályi környezet változása, illetve a felhasználói csoportok eltérő üzleti modelljei.

80. §

A Kjkt. 58. § (2) bekezdésének módosítása a megalapozottság követelményével egészíti ki a jogdíjmegállapítás általános szempontrendszerét. A módosítás csupán egyértelműsítő jellegű, hiszen a díjszabások megalapozottsága a korábbiakban is vizsgálati szempont volt a szerzői jogi jogszabályokkal való összhang megállapíthatósága során.

81. §

A Kjkt. 114. § (3) bekezdése lehetőséget teremt arra, hogy a felügyeleti eljárás keretei között, a jogosultak jelentős részének képvisellete során az SZTNH egy éven túl is figyelembe vehesse a korábban becsatolt jogosulti nyilatkozatokat, amennyiben a kapcsolódó díjszabás jóváhagyási eljárás még folyamatban van.

82. §

A Kjkt. 148. § (3) bekezdésének módosítása a korábbi szabályozást megerősítve és egyértelműsítve jelzi, hogy a reprezentatív közös jogkezelő szervezet a korábban már jóváhagyott díjszabás ismételt benyújtása esetén is köteles a díjszabásban bekövetkezett változások indokolására, amely többek között kiterjed a változások szerzői jogi jogszabályoknak való megfelelésének feltárására is.

Emellett a módosítás célja a Kjkt. 148. § (4) bekezdésének módosításával annak egyértelműsítése, hogy a kormánydöntés nélküli, inflációkövető díjemelésre vonatkozó rendelkezések nem csak a jogdíjak, hanem a díjszabásban foglalt minden egyéb, nem jogdíj jellegű díjak tekintetében is irányadók.

A Kjkt. 148. § (6) bekezdésének módosítása azt a célt szolgálja, hogy a jelentős felhasználó és felhasználói érdek-képviselői szervezetnek a Kjkt. 148. § (5) bekezdés b) pontja véleménye az SZTNH részére is megküldésre kerüljön.

A Kjkt. 148. § (9) bekezdésének módosítása azért vált szükségessé, mert abban az esetben, ha a közös jogkezelő szervezet a hatásvizsgálat készítési kötelezettségének más, a piaci viszonyokat felmérni és elemezni képes szakértők, tanácsadók, elemzők és kutatók igénybevételével tesz eleget, akkor ezek a személyek a feladatellátáshoz szükséges felhasználói, piaci adatokat megismerhessék és kezelhessék a díjszabás jóváhagyási eljárással összefüggésben, egyértelműsítve így az adatvédelemre kötelezettek körét.

83. §

A Kjkt. 149. § (2) bekezdése tisztázza a hatásvizsgálat előkészítése során történő kapcsolattartás formáját az érintettek között.

84. §

A Kjkt. 151. § (1) bekezdésének kiegészítése azt, a korábbi gyakorlatnak és jogértelmezésnek megfelelő szabályt erősíti meg, miszerint a díjszabás jóváhagyási eljárás véleményezési szakaszába az SZTNH mérlegelési jogkörén belül bárkit bevonhat, a véleményezésben való részvételt ugyanakkor bárki kezdeményezheti.

A Kjkt. 151. § (7) bekezdésének módosítása alapján a véleményezési jogra való jogosultság valószínűsítése nem csak a felhasználót terhelheti.

A Kjkt. 151. § (7a) bekezdésének célja, hogy ha a közös jogkezelő szervezet egy vagyoni jog tekintetében, a korábban már jóváhagyott díjszabását felhasználói csoportok szerint megbontva kívánja felterjeszteni, úgy a korábbi, egységes díjszabást véleményező felhasználók véleményezési joga a díjszabás megbontását követően is biztosított legyen. E véleményezési jog csak a megbontott díjszabásokkal kapcsolatos jóváhagyási eljárásban áll fenn.

A Kjkt. 151. § (12) bekezdésének módosítása pontosítja a rendelkezés által alkalmazott terminológiát.

85. §

A Kjkt. 152. § (1) bekezdésének módosítása technikai pontosítást szolgál.

86. §

A Kjkt. 153. § (2) bekezdés módosításának célja annak egyértelműsítése, hogy a kormánydöntés nélküli, inflációkövető díjemelésre vonatkozó rendelkezések nem csak a jogdíjak, hanem a díjszabásban foglalt minden egyéb, nem jogdíj jellegű díjak tekintetében is irányadók.

A Kjkt. 153. § (2a) bekezdése egyértelműsíti, hogy amennyiben az igazságügyért felelős miniszter álláspontja szerint a díjszabás nem felel meg a szerzői jogi jogszabályoknak, úgy a Kjkt. 153. § (2) bekezdése szerinti kormánydöntés sem szükséges.

A Kjkt. 153. § (7a) bekezdése a reprezentatív közös jogkezelő szervezetek díjszabásaival kapcsolatos határozatok ügyvitelét könnyíti.

87. §

A Kjkt. 154. § (1) bekezdésének módosítása a Kjkt. 57. § (1) bekezdésének módosításához kapcsolódóan tisztázza, hogy csak az a véleményezésre jogosult felhasználó vagy felhasználói érdekképviselői szervezet lesz jogosult a díjszabással kapcsolatos határozat megtámadására, aki vagy amely részére a díjszabás kötelezettséget állapít meg. Kötelezettség megállapításának tekinthető többek között, ha a felhasználó a díjszabás alapján adatszolgáltatásra vagy díjfizetésre köteles.

A Kjkt. 154. § (1a) bekezdése új rendelkezésként rögzíti, hogy az (1) bekezdés szerinti közigazgatási peres eljárás során a jogi képviselő kötelező. Ennek indoka, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján a díjszabásokkal kapcsolatos közigazgatási peres eljárások száma nőtt, az eljárás összetettségére való tekintettel pedig a felperes részéről a megalapozott igényérvényesítés, alperesi oldalon pedig az eredményes védekezés olyan jogi szaktudást igényel, ami szükségessé teszi a jogi képviselő igénybevételének előírását.

88. §

A Kjkt. 159/C. § (1) bekezdése átmeneti rendelkezést tartalmaz, amely tisztázza, hogy a Kjkt. 57. § (1a) bekezdése a korábbi években már jóváhagyott díjszabásoknak a következő évre való jóváhagyásra felterjesztése során nem alkalmazandó.

A Kjkt. 159/C. § (2) bekezdése szintén átmeneti rendelkezésként rögzíti, hogy a Kjkt. 58. § (2) bekezdésében rögzített új szempontrendszer nem tekinthető olyan jogszabályi változásnak, amely alapján a reprezentatív közös jogkezelő szervezet által jóváhagyásra felterjesztett díjszabás a Kjkt. 153. § (4) bekezdésére hivatkozással mentesülne az előző évi inflációt meghaladó díjemelés esetén a kormány előzetes döntésének szükségessége alól.

89. §

A közigazgatási perekben a Kúria már jelenleg is öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el. A Kúria működése során ez a modell a gyakorlatban bevált, így a módosítás ennek mintájára a Pp. módosításával a polgári perekben is rögzíti, hogy a Kúria öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.

90. §

Az (1) bekezdéshez:

A Pp. 159. § (4) bekezdésének hatályos szabályozása szerint kizárólag az elsőfokú eljárás érdemi tárgyalási szakában van lehetőség az egyidejű kép- és hangfelvétel rögzítésével történő jegyzőkönyvezésre. A módosítás lehetővé teszi, hogy a folyamatos kép és hangfelvétel készítésével megvalósuló jegyzőkönyvezésre a polgári eljárás valamennyi szakaszában sor kerülhessen. Erre tekintettel akár az elsőfokú eljárás perfelvételi szakában, akár a fellebbezési vagy egyéb perorvoslati eljárásban lehetőség nyílik az eljárás anyagának ilyen módon történő rögzítésére. Továbbra is feltétel marad azonban, hogy a bíróságon a technikai feltételek rendelkezésre álljanak a folyamatos felvétel készítéséhez, mindaddig, amíg valamennyi bírósági tárgyaló alkalmas nem lesz a jegyzőkönyvezés e módjának biztosítására. Abban sem változik a szabályozás, hogy a technikai feltételek rendelkezésre állása esetén bármelyik fél kérelmére alkalmazni kell a folyamatos felvétellel történő jegyzőkönyvezést, de a bíróság hivatalból is elrendelheti azt, ha szükségesnek ítéli alkalmazását.

A (2) bekezdéshez:

A Pp. 159. §-a kiegészül egy (5a) bekezdéssel. Folyamatos felvétel készítése esetén az eljárás anyaga a rögzített kép- és hangfelvétel alapján rekonstruálható, nem készül az eljárási cselekményről külön írásbeli jegyzőkönyv. Az írásbeli jegyzőkönyvnek azonban meg van az az előnye, hogy abban a bíró a felek nyilatkozatait jellemzően nem teljes körűen, minden egyes nyilatkozat szó szerinti szövegezésével rögzíti, hanem összefoglalja a felek nyilatkozatainak érdemi tartalmát. Ennek különösen az elsőfokú eljárás perfelvételi szakában van jelentősége, amelynek keretei között a bíróság és a felek szabadon tisztázzák a jogvita kereteit, a felek főszabály szerint kérelmeiket, nyilatkozataikat szabadon megváltoztathatják. Mindez azzal járhat, hogy e tisztázás során számtalan olyan nyilatkozat hangozhat el, amely a jogvita tényleges tartalmához nem kapcsolódik, a jogvita eldöntése szempontjából relevanciával nem bír. Az írásbeli jegyzőkönyvezés alkalmas módszer a lényegtelen információk kiszűrésére, ezáltal egy-egy, akár több órás tárgyalás anyaga 4–5 oldal írásbeli jegyzőkönyvben összefoglalható, megkönnyítve a tárgyalási anyag utólagos visszaidézhetőségét, feldolgozását mind a bíróság, mind a felek oldalán. Folyamatos felvétel készítése esetén ugyanakkor a tárgyalási anyag csak az akár több órás felvétel visszanezésével idézhető fel, ami megnehezítheti az információk feldolgozását. Ennek kiküszöbölését szolgálja a módosítás.

Folyamatos felvétel készítése esetén már eddig is írásbeli kivonatot kellett készíteni, amely tartalmazta az eljárási cselekmény legfontosabb adatait, a meghozott végzések tartalmát. A jövőben ez kiegészül a felek per eldöntése szempontjából lényeges kérelmeit, nyilatkozatait és indítványait tartalmazó összefoglalóval. Ennek lényege, hogy a bíró a felekkel tisztázott tartalmú, az eljárási cselekmény során elhangzott kérelmeket, nyilatkozatokat

összefoglalja, amit az írásbeli kivonatban rögzíteni kell. Ily módon a per eldöntése szempontjából lényeges nyilatkozatok anélkül is visszaidézhetők rövid úton, hogy az eljárási cselekményről készült teljes felvételt minden esetben vissza kellene nézni. Ezen túlmenően a felek számára is egyértelművé válhat, hogy a bíróság miben látta a nyilatkozataik lényegét, ami eltérhet attól, ahogy nyilatkozataikat maguk minősítik. Az összefoglalásra pedig az írásbeli jegyzőkönyvezéssel egyezően észrevételeket tehetnek, amivel pontosíthatják annak tartalmát.

Per eldöntése szempontjából lényeges nyilatkozatok lehetnek például a felek releváns tényállításai, jogállítási és bizonyítási indítványai, a keresetkiterjesztés, a keresetváltogatás, a korábbi kérelmekről és nyilatkozatoktól való lényeges eltérések, illetve valamely nyilatkozat bírói felhívás ellenére való elmulasztása vagy megtagadása.

Az összefoglalással kapcsolatban a jogszabály nem alkalmaz semmilyen formai kötöttséget. Nem szükséges azt határozati formába foglalni, az csupán a jegyzőkönyv, illetve az írásbeli kivonat része. Az eljáró bíró maga döntheti el, hogy egy-egy tisztázott kérdés, vagy tárgykör megvitatását követően külön-külön készíti el az összefoglalót, vagy az eljárási cselekmény végén egyszerre foglalja össze a lényegi nyilatkozatokat. Ez függhet az eljárási cselekmény hosszától, tartalmától. Az összefoglalásra a jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó szabályok az irányadók.

91. §

Folyamatos felvétel készítése esetén az írásbeli kivonatban rögzíteni kell az összefoglaló vagy összefoglalók kezdő időpontját is, annak érdekében, hogy azok a kép- és hangfelvétel visszánézése esetén a kép- és hanganyagban könnyebben megtalálhatóak legyenek (ún. markerezés).

92. §

A javaslat kiegészíti a kirendelt igazságügyi szakértő felmentésére vonatkozó szabályokat és rögzíti, hogy akkor is felmentésre kerül a kirendelt igazságügyi szakértő, ha határidőben, illetve a határidő meghosszabbítása esetén a meghosszabbított határidőben nem terjeszti elő a szakvéleményt és a körülmények alapján nem is várható, hogy a szakvéleményt előterjeszti. A gyakorlati tapasztalatok alapján előfordulnak olyan esetek, amikor a kirendelő számára az ügy körülményeiből nyilvánvalóvá válik, hogy a kirendelt szakértő a határidőben, illetve a már meghosszabbított határidőben sem terjeszti elő a szakvéleményt, aminek következtében az eljárás időtartama akár jelentősen meg is hosszabbodhat. Ezekben az esetekben biztosítani szükséges, hogy a kirendelő új szakértőt rendelhessen ki a szakvélemény beszerzése érdekében, új szakértő kirendelésére pedig csak akkor van mód, ha az eljáró szakértő felmentésre kerül. E felmentési ok esetében – tekintettel arra, hogy az igazságügyi szakértő nem tett eleget az igazságügyi szakértőkről szóló törvényben foglalt eljárási kötelezettségének – a módosítás előírja, hogy a felmentéssel egyidejűleg pénzbírsággal kell sújtani a szakértőt.

93. §

Technikai jellegű módosítás. Tekintettel arra, hogy a módosítások következtében a továbbiakban a folyamatos kép- és hangfelvétel készítésével megvalósuló jegyzőkönyvezésre a polgári eljárás valamennyi szakaszában sor kerülhet, szükséges a másodfokú eljárásban az azt kizáró rendelkezés elhagyása.

94. §

A javaslat azt a célt szolgálja, hogy a kiskorú gyermek szabadon, a körülményektől és a következményektől való félelem nélkül nyilatkozthasson. Ennek érdekében a javaslat nem teszi lehetővé a gyermek meghallgatásáról a jegyzőkönyv képet és hangot egyidejűleg rögzítő folyamatos felvétel útján történő készítését.

95. §

A hazai igazságszolgáltatási rendszert érintő jogalkotás a büntetőeljárás területén már megvalósította az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét szabályozását. Ez a kommunikációs mód az eljárási cselekményen történő egyidejű részvételt úgy teszi lehetővé, hogy széles körben alkalmazott elektronikus eszközök alkalmazásával biztosítja az összeköttetést anélkül, hogy az eljárási cselekmény helyszínén ténylegesen meg kellene jelenni. A gyakorlati tapasztalatok igazolják e kapcsolattartási forma eredményességét és indokolják annak kiterjesztését a polgári eljárásokra. Ezt szolgálja a Pp. Tizedik részének új alcímmel történő kiegészítése, amely lehetővé teszi

polgári perekben is az elektronikus hírközlő hálózat útján történő egyszerűsített jelenléte, elnevezésében igazodva a büntetőeljárás szabályanyagához.

A javaslat szerinti egyszerűsített telekommunikációs jelenlét a Pp. szerinti elektronikus hírközlő hálózat igénybevételenek egyszerűbb módja, amikor a perbeli személy, tanú vagy szakértő meghallgatására nem a bíróság hivatalos helyiségében kerül sor, hanem a meghallgatásra kerülő személy a rendelkezésére álló elektronikus eszközt és programot használhatja a bírósággal való kommunikációra.

Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetén a meghallgatás helyszínéül szolgáló helyiségben csak az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét útján meghallgatásra kerülő személy, például a fél lehet jelen, továbbá olyan személy, akinek a jelenlétét törvény egyébként lehetővé, illetve kötelezővé teszi. Ilyen személy lehet például a tolmács, törvényes vagy jogi képviselő vagy támogató. A javaslat arra az esetre is tartalmaz szabályozást, ha a bíróságban kétség merül fel a meghallgatásra kerülő személy eljárási cselekményen való részvételének önkéntességével, vagy vallomásának vagy nyilatkozatának befolyásmentességével kapcsolatban. Ebben az esetben az egyszerűsített telekommunikációs jelenléttel történő meghallgatásra nem kerülhet sor.

96. §

A módosítás célja továbbá a jogharmonizációs záradék kiegészítése az újonnan elfogadott a határokon átnyúló polgári, kereskedelmi és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés digitalizációjáról, valamint az igazságügyi együttműködés területén egyes jogi aktusok módosításáról szóló 2023. december 13-i (EU) 2023/2844 európai parlamenti és tanácsi rendelettel.

97. §

A Pp. 9. § (5) bekezdésének módosítása alapján a Kúria öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el a polgári perekben, ezért a kifogás elbírálása során is öt hivatásos bíróból álló tanácsban való eljárást szükséges előírni.

98. §

A módosítás pontosítja az ügyvédi tevékenység folytatására való jogosultság hivatalbóli ellenőrzésének szabályait abban az esetben, ha a szünetelést az új munkaviszony bejelentése szünteti meg. Ilyenkor a megelőző ellenőrzésre nincs lehetőség csak az új munkaviszony bejelentését követően.

99. §

Az Üttv. 126. § (2) bekezdése határozza meg azokat a lehetőségeket, amelyeket a fegyelmi tanács elnöke a fegyelmi eljárás kezdetétől számított tizenöt napon belül intézkedésként megtehet. Azonban sok esetben olyan – legtöbbször büntető – eljárás képezi a fegyelmi eljárás alapját, amelynek tárgyában az eljárás bíróság, más hatóság hatáskörébe tartozik, és amely a fegyelmi ügy érdemi elbírálását befolyásolja. Szükséges ezért a tanács elnökének intézkedési jogkörét kiegészíteni a fegyelmi eljárás felfüggesztésének kezdeményezésével.

Az Üttv. 126. § (4) bekezdésének a módosítása arról rendelkezik, hogy a fegyelmi eljárás lefolytatására vonatkozó százhusz napos határidőbe a kizárási indítvány elbírálásának időtartama sem számít bele.

100. §

A módosítás alapján a kamarai tag a tagságáról jövőbeli hatállyal is lemondhat.

101. §

Szövegcsérés módosítások.

Az Üttv. 56. § (2) bekezdésének és 149. § (5) bekezdésének módosítása fogalmi pontosítást hajt végre.

Az Üttv. 97. § (1) bekezdés módosítása alapján az ügyvédi iroda megszüntetéséhez nem csak nyilatkozni kell a megszüntetés feltételeinek teljesítéséről, hanem igazolni is kell azokat. Egy megszűnő ügyvédi irodánál okiratokkal igazolva követhetőnek kell lennie annak, hogy milyen módon gondoskodott a folyamatban lévő ügyek

sorsáról, alkalmazottak munkaviszonyának megszüntetéséről, az őrzési kötelezettség alá eső iratok megőrzéséről, visszakereshetőségéről.

Az Üttv. 150. § (3) bekezdésében foglaltak alapján amennyiben a kamarai tag adószámát véglegesen törölték, a kamarai tagság azt követően szüntethető meg, hogy az állami adó- és vámhatóság, az ügyvéd irodájának fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatóság, továbbá a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv nyilatkozott arról, hogy a kamarai tag adóbevallási és nyugdíjbiztosítási adatszolgáltatási kötelezettségeinek eleget tett, adótartozása, véglegessé vált határozatban megállapított adófizetési kötelezettsége és más, adók módjára behajtandó köztartozása nincs, az ügyvédnél adóhatósági, vámhatósági eljárás nincs folyamatban, és ellenőrzést, végrehajtást az állami adóhatóság, illetve a vámhatóság nem kezdeményez. A (4) bekezdés szerinti nyilatkozat megadásáról a területi kamara megkeresése alapján harminc napon belül kell döntenet, e határidő elmulasztása esetén a területi kamara a kamarai tag tagsági jogviszonyát megszünteti. A gyakorlatban problémát jelent e határidő eredménytelen eltelte, ezért a módosítás a rendelkezésre álló határidőt hatvan napra emeli fel.

102. §

Hatályba léptető rendelkezések.

103. §

Sarkalatosági záradék.

104. §

Európai Unió követelményekre utaló rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás az online csalások elleni fellépés érdekében szükséges törvények és egyéb büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. A Javaslat célja az online csalások elleni hatékony fellépés érdekében azon jogszabályok módosítása, amelyek rövid távon is képesek megoldást nyújtani. Emellett az új, a büntetés végrehajtása során alkalmazni kívánt hatékony műszaki megoldások bevezetése okán szükséges egyes büntetés-végrehajtási tárgyú törvények módosítása. Végül egyes uniós kötelezettségek és a jogalkalmazó szervek visszajelzései időről időre szükségessé teszik, hogy a büntetőjogi tárgyú és egyes ezekhez kapcsolódó törvényeket felülvizsgálja a jogalkotó. Mindezek alapján a Javaslat az alábbi törvények módosítását tartalmazza:
 - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.),
 - a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.),
 - a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.),
 - az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EUtv.),
 - a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.),
 - a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Bvsztv.),
 - a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Körtv.),
 - a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.),
 - az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (a továbbiakban: Fsztv.),

- a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.),
 - a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.).
2. Az elmúlt időszak jogalkalmazói visszajelzései szerint exponenciálisan megnövekedett az online csalások volumene. Mind az ilyen módon megvalósult bűncselekmények elkövetési értéke, mind azok elszaporodottsága, illetve az érintett sértettek száma jelentős emelkedést mutat, melynek megfékezése érdekében szükséges átfogó, több jogágot érintő megoldás kidolgozása, de emellett szükséges a lehető legkorábbi időpontban megtenni azokat a lépéseket, amelyek a probléma egyes, önállóan is kezelhető részeit orvosolják és rövidtávon is alkalmazhatók. A Be. módosítását illetően több ilyen témakör volt azonosítható. Ide tartozik a tömegesen, online elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos illetékességi szabályok felülvizsgálata, az adatkérésekkel kapcsolatos adminisztrációs terhek csökkentése, a büntetőeljárást lefolytató szervek és más szervek közötti önkéntes alapú együttműködési formák támogatása. Emellett az online csalásokkal kapcsolatos hatékony fellépéshez elengedhetetlen a bűncselekménnyel megszerzett vagyoni előny azonosítása, biztosítása és a sértettekhez történő mielőbbi visszajuttatása. A módosítás másik iránya ezen a területen kíván jelentős előrelépést elérni, kiterjesztve a pénzmosás elleni fellépést biztosító hatékony intézményrendszer alkalmazhatóságát az online csalások területére is. A módosítás eredményeképpen a pénzügyi szolgáltatók számára lehetőség nyílik arra, hogy a bűncselekménnyel érintett pénzügyi tranzakciót követően, a pénzügyi szektoron belüli megfelelő együttműködéssel, információcserével felkutassák és blokkolják az elvont bankszámlapénzt, még azt megelőzően, hogy az elkövetők azt a pénzügyi szektoron kívülre juttathatnák.
3. A Csengeren épülő új büntetés-végrehajtási intézet (a továbbiakban: bv. intézet) kiemelt beruházás, amely a korábbi évek biztonságtechnikai fejlesztéseit is meghaladva, a legmodernebb bv. intézetként kezdheti meg működését 2024. szeptember 1-jén a hazai büntetés-végrehajtásban. A személyi állomány feladatellátását jövőbe mutató technológiai megoldások támogatják, továbbá a végrehajtás rendjének és a fogvatartás biztonságának fenntartását korszerű műszaki, informatikai, biztonságtechnikai megoldások biztosítják, szem előtt tartva a fogvatartottak jogait és a személyi állomány biztonságát.
- A személyi állomány tagjának, valamint a fogvatartottak és a kapcsolattartók elsődleges azonosító eszköze az arcképfelismerő rendszer lesz, amely alkalmas a bv. intézet területén tartózkodó személyek nyomon követésére. Mindez – elsősorban az adatkezelés, az őrzés, a felügyelet, az ellenőrzés szabályai és a biztonsági intézkedések tekintetében – felveti a Bvsztv. és Bv. tv. módosításának szükségességét.
4. Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Cstv. 79/F. §-ának több bekezdése vonatkozásában felmerült a joggyakorlat lekövetése iránti igény. Mindezekre tekintettel a Cstv. 79/F. § (2) bekezdésétől kezdődően új, gyakorlat orientáltabb szabályozás került kidolgozásra.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) eljárásjogi helyzetének egyértelművé tétele érdekében a Cstv. 79/F. § (2) bekezdésében rögzítésre kerül, hogy a vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása esetén a vagyontörvény erejénél fogva át kelljen adni a magyar állam képviseletében eljáró NAV-nak, mint rendelkezési jogosult részére. Ezzel a módosítás célja, hogy az eredeti jogalkotói célnak megfelelő, egységes gyakorlat alakuljon ki a bűnügyi igényre eső felosztott vagyon átadását illetően.

Ugyancsak a felszámolási eljárások során a jelenlegi joggyakorlat leképezését célozza az a rendelkezés is, hogy amennyiben a zár alá vétel közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzése felől kell intézkedni, úgy a nyilvántartást vezető szerv megkeresése a bíróság által történjen, melynek a bíróság a vagyonfelosztási javaslat jóváhagyásáról rendelkező jogerős határozata megküldésével közvetlenül eleget tud tenni.

Végül indokolt a Cstv. 79/F. § (1)–(4) bekezdésében foglalt alkalmazásának kiterjesztése a Cstv. 50. §-a szerinti, a közbenső mérleghez készített részleges vagyonfelosztási javaslatra vonatkozóan is, annak érdekében, hogy az eljárásnak már e szakaszában lehetőség nyíljon a vagyon kiadására, ezzel is egyszerűsítve és gyorsítva a felszámolási eljárásokat.

A módosítás időszerű hatályosulása érdekében átmeneti rendelkezés megállapítása is szükséges.

3. §

A NOVA SZFR egy olyan, a bíróság vagy az ügyészség által elrendelt kényszerintézkedéssel (Be. szerinti távollattal, bünyügyi felügyelettel) kapcsolatos elektronikus információs rendszer, amely biztosítja a rendőri ellenőrzés folyamatosságát, biztosítva az elrendelt kényszerintézkedések ellenőrzés szempontjából releváns adatainak nyilvántartását. A javasolt módosítás megteremti a megfelelő jogalapot arra, hogy a rendőrség a bünyügyi felügyelet, a távollattal, a pártfogó felügyelet, valamint a reintegrációs őrizet kapcsán előírt magatartási szabályok megtartásának ellenőrzése keretei között kezelhesse a kényszerintézkedés alá vont személyes adatait. Indokolt továbbá a bünyügyi felügyelet, a távollattal, a pártfogó felügyelet, valamint a reintegrációs őrizet keretében előírt magatartási szabályok megtartásának ellenőrzése során keletkezett adatállományból történő adattovábbításra való felhatalmazás biztosítása is az Rtv. 91/E. § (1)–(5) bekezdésére való hivatkozással.

4. §

A módosítás eredményeként a személyi állomány munkájának támogatása érdekében alkalmazható lesz mobil elektronikai eszköz (a továbbiakban: robotfelügyelő). A kamerával felszerelt robotfelügyelő adott területek (pl. fogvatartotti részlegek) megfigyelésére alkalmas, előre beprogramozott útvonalakat automatikusan jár be meghatározott időközönként, azonban központból és körletfelügyelői pontokról is irányítható. Amennyiben a megszokottól bármilyen eltérést észlel, riasztást küld a személyi állomány illetékes tagjai felé, megteremtve a gyors reagálás lehetőségét. A robotfelügyelő a személyi állomány utasítását is képes közvetíteni.

5. §

A személyi állomány fogvatartottak őrzését, felügyeletét ellátó tagja, a szolgálatteljesítés időtartamára jeladó karpánttal látható el, amely a személyi állomány tagja életének és testi épségének védelmét szolgálja. A jeladó a bv. intézetben belül pontosabb helymeghatározást tesz lehetővé, sajátos funkciója alapján riasztás leadására és egészségügyi adatok érzékelésére is alkalmas.

6. §

A rendelkezés arra teremt lehetőséget, hogy a bv. szervezet a bv. szerv területére való be- és kilépéskor a be- és kilépő személy arcképmása azonosításának támogatására informatikai eszközt alkalmazzon. Ha ennek technikai feltételei a bv. intézetben adottak, a személyi állomány tagjai, a fogvatartottak és a bv. intézetben tartózkodó személyek (hivatalos minőségben kapcsolattartók pl. a védő vagy a jogi képviselő és a látogatók) azonosítása az arcfelismerő rendszerrel történik, amely alkalmas a bv. intézet területén tartózkodó személyek mozgásának nyomon követésére is. Garanciális elemként kerül rögzítésre, hogy az emberi közreműködés nélkül végzett személyazonosítás esetén a belépés megtagadásról a személyi állomány tagja dönt.

A Körtv. módosítása lehetővé teszi, hogy a fogvatartott kapcsolattartójának a bv. intézetbe történő beléptetése során a bv. szerv közvetlen hozzáféréssel adatot vehessen át a körözött személyek nyilvántartásából. Ezáltal a kapcsolattartó személyazonosító adatai összevethetővé válnak a körözési nyilvántartás adataival, és körözött személy észlelése esetén a bv. szerv megteszi a szükséges intézkedéseket.

7. §

Az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről szóló 24/1997. (III. 26.) BM rendelet 1. § k) pontja nevesíti a büntetés-végrehajtás intézményeit és intézeteit. Ez alapján a magyar légtér igénybevételéről szóló 4/1998. (I. 16.) Korm. rendelet 4./A. § n) pontja szerint a büntetés-végrehajtási létesítmények 200 méteres körzete feletti légtérben pilóta nélküli járművel nem végezhető művelet.

A pilóta nélküli légi járművekkel (drónok) végzett műveletek a bv. intézet biztonságára veszélyt jelenthetnek, pl. tiltott tárgy bejuttatása vagy fogolyszökést elősegítő feltérképezés és felvételekészítés által. Ezért kiemelten fontos az ilyen tevékenységgel szembeni védelem. A módosítás lehetővé teszi az ilyen cselekmények megakadályozása érdekében a bv. intézet 200 méteres körzete felett tevékenykedő pilóta nélküli légi járművek detektálására, mozgásának figyelemmel kísérésére és a bv. intézet légtérbe történő bejutásának megakadályozására alkalmas informatikai eszköz telepítését.

8. §

A rendelkezés módosításával szűkül azon adatok köre, amelyek tekintetében a fogvatartotti nyilvántartás közhitelesnek minősül. Ennek indoka az, hogy az elektronikus nyilvántartás bevezetése révén a nyilvántartott adatok köre jelentősen megnőtt és folyamatosan bővül, ugyanakkor a rögzített információk egy része tekintetében a közhitelesség nem értelmezhető, mint például a reintegrációs tisztí vélemény, az orvosi javaslat vagy az egyéni kezelési utasítás.

9. §

A végrehajtói személyi állomány munkaterheit csökkenti a bv. intézet területére való be- és kilépés, továbbá a bent tartózkodás alatt az adott személy azonosítását, valamint a telefonon vagy telekommunikációs informatikai eszköz útján történő kapcsolattartás ellenőrzését végző informatikai eszközök alkalmazásának bevezetése, amely szükségessé teszi a kapcsolattartó arcképmása, illetve beszédhangja azonosításához szükséges biometrikus adatai kezelésére való jogosultság biztosítását a bv. szervezet számára és azoknak a kapcsolattartói nyilvántartásban való rögzítésére.

Az adat rögzítésére az első kapcsolatfelvétel alkalmával kerül sor, ennek céljából a kapcsolattartónak nem kell külön megjelennie a bv. intézetben.

A módosítás lehetőséget biztosít továbbá az arcképmás-azonosításhoz szükséges adatnak arcképfelismerő rendszer működése körében történő felhasználásra, valamint a körözési nyilvántartással való összevetésére, továbbá a hangazonosításhoz szükséges adatnak hangfelismerő rendszerben történő felhasználására.

Arra az esetre, ha a kapcsolattartó személyének azonossága tekintetében kétség merül fel, vagy az kerül megállapításra, hogy az adott személy nem azonos a kapcsolattartásra jogosulttal (pl. más hang szólal meg a telefonban), az informatikai alkalmazás jelez a személyi állomány illetékes tagjának, aki meghozza a döntést a beléptetés, illetve a kapcsolatfelvétel megtagadásáról.

A szabályozás az adatkezelés tekintetében különbséget tesz a Bv. tv. 3. § 9. pontja szerinti hivatalos minőségben kapcsolattartók esetében, mivel esetükben kizárólag a beléptetés és a bent tartózkodás idejére engedi meg az adat kezelését, annak végeztével az adatok törléséről rendelkezik.

10. §

a) pont: A módosítás eredményeként kibővül az a kör, amely célból a személyi állomány tagja arcképmása a bv. szervezet által kezelhető és felhasználható arcképfelismerő rendszer alkalmazása során, így a be- és kiléptetése, valamint a mozgásának és tevékenységének nyomon követése érdekében.

b) pont: A módosítás eredményeként kibővül az a kör, amely célból a kapcsolattartó adatai kezelhetők, különös figyelemmel a kapcsolattartás során a személyazonosság informatikai alkalmazással való ellenőrzésének a bevezetésére.

c) pont: Jogtechnikai módosítás.

d) pont: A módosítás a gyakorlatnak megfelelően rögzíti, hogy a hivatalos minőségben kapcsolattartók nyilvántartása a védő és a jogi képviselő adataira terjed ki, mivel esetükben a képviselő ellátásának ideje alatt több ízben is sor kerül a kapcsolatfelvételre és az adatok rögzítése által a be- és kiléptetés vagy a kapcsolatfelvétel során történő személyazonosítás, illetve a képviselő ellátására való jogosultság vizsgálata egyszerűsíthető.

11. §

1. A Btk. rendszerében az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények két csoportra oszthatók. Míg a büntető anyagi jogi jogkövetkezményeket a Btk. maga határozza meg – ilyenek többek között a visszaesés különböző formái, a próbára bocsátás megszüntetése, a felfüggesztett szabadságvesztés kizárása, illetve végrehajtásnak elrendelése –, addig a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményeket egyéb jogszabály szabályozza, a Btk. 97. § (1) bekezdése alapján kizárólag törvényi szinten. Többek között ilyen, büntetőjogon kívüli jogkövetkezmény az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 6. § (1) bekezdésének rendelkezése, miszerint az Alkotmánybíróság tagjává csak büntetlen előéletű és az országgyűlési képviselők választásán választható magyar állampolgár választható. Hasonlóképp, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 2. § (3) bekezdése alapján az országgyűlési képviselők választásán az nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés-büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 101. § (1) bekezdés b), c), illetve e) pontja alapján például megszűnik annak a képviselőnek a megbízatása, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés-büntetését tölti; aki jogerős ítélet alapján büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti; aki közügyek gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll. A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 39. § (1) bekezdése alapján kormányzati szolgálati jogviszony csak büntetlen előéletű magyar állampolgárral létesíthető és tartható fenn. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:191. § (2) bekezdése alapján a bíróság megszüntetheti annak a szülőnek a szülői felügyeleti jogát, akit a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélt.

A büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények alkalmazhatóságáról a Btk. 97. § (1)–(2) bekezdése rendelkezik. Az újonnan bevezetésre kerülő (3) bekezdés kifejezetten a büntető anyagi jogi jogkövetkezményeket szabályozza.

A fenti két csoporttól szabályozási technikában ugyan elkülönül, azonban logikailag mégis szorosan összefügg a mentesítés és a büntetett előélet. A Btk. 98. § (1) bekezdése alapján a mentesítés folytán – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az elítélt mentesül a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A Btk. a büntetett előélet fogalmát nem határozza meg definitív módon, ugyanakkor a szabályozási logikából a contrario egyenesen következik, és a Btk. 98. § (1)–(2) bekezdése alapján, negatív definícióként igenis jelen van; ennek megfelelően, aki nem mentesült, az büntetett előéletű. A büntetett előélet tehát a Btk.-ban meghatározott hátrányos jogkövetkezmény ugyan, de ennek ellenére nincs büntető anyagi jogi joghatása, és a büntetőjog a visszaesséssel ellentétben jogkövetkezményként nem használja, azonban mintegy összekötő kapocsként szolgál az elítélés és a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények között. A büntetett előélet tehát az elítéléshez fűződő joghátrányok között speciális helyet foglal el, mivel annak ellenére, hogy a Btk.-ban van szabályozva, büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezménynek lehet tekinteni, amely összeköti a többi büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményt a büntetőjogi szabályozással.

A Btk. 97. § (2) bekezdésének jelen módosítás előtt hatályos szövege tartalmazott egy második mondatot is, amely szerint a visszaesés és az ahhoz fűződő, a Btk.-ban meghatározott hátrányos jogkövetkezmények – tehát csak büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények – a Be. 389. §-a szerint, az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bünyügyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandók, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek. A Be. 389. § a) pontja alapján a nyomozás során be kell szerezni a gyanúsított bünyügyi előéletére vonatkozó adatokat.

A jogalkalmazói gyakorlatban a fenti rendelkezésekre figyelemmel kérdésként merült fel, hogy a visszaeséshez fűződő jogkövetkezmények mellett megállapíthatók-e egyéb hátrányos büntetőjogi jogkövetkezmények abban az esetben, ha a terhelt büntethetősége még nem szűnt meg, a Btk. szerint a hátrányos jogkövetkezmények időbeli alkalmazására lehetőség – és adott esetben kötelezettség is – van, viszont az elítélést a jogerős ítélet meghozatalának időpontjában a bünyügyi nyilvántartás már nem tartalmazza.

A jelen módosítás előtti helyzetben tehát bizonyos, anyagi jogi szempontból kötelezően alkalmazandó hátrányos büntető anyagi jogi jogkövetkezmények – a Btk. 66. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja vagy a Btk. 87. § b) pontja – gyakorlati alkalmazásának egyetlen akadályja az volt, hogy a korábbi elítélések adminisztratív nyilvántartása megszűnt a bünyügyi nyilvántartásban, a Btk. 97. § (2) bekezdése pedig egyedül a visszaesést szabályozta mint olyan esetet, ahol a nyilvántartási időn túl is megállapítható jogkövetkezmény.

A Btk. 97. § (2) bekezdés utolsó mondatának törlésével a jogalkotó egyértelművé teszi, hogy a visszaesésre mint büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezményre nem vonatkozik különös szabály az alkalmazhatóság időtartama vonatkozásában, a büntető anyagi jogi jogkövetkezmények e körben „egyenlők”.

2. A (3) bekezdés első mondata egyértelműen elhatárolja az elítéléshez fűződő büntető anyagi jogi és büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményeket. Ekként a Btk. 97. § (2) bekezdése sem értelmezhető másként, mint az elítéléshez fűződő büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezményekre vonatkozó rendelkezés, amely ezek alkalmazását kizárólag addig engedi alkalmazni, amíg a korábbi elítélés a bűnügyi nyilvántartásban szerepel.

A (3) bekezdés második mondata pedig megerősíti, hogy az elkövető elmarasztalásához fűződő büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartás teljes mértékben deklaratív hatályú, mivel a büntető anyagi jogi jogkövetkezményeket megalapozó korábbi elítélés adatait nem csak a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján lehet megállapítani, a hatósági nyilvántartás csupán az elítélési adatok elsődleges – de nem kizárólagos – forrása. Amennyiben tehát a bíróságnak a bűnügyi nyilvántartáson kívüli forrásból hitelt érdemlő tudomása van korábbi elítélésről, az alapját képezheti az összes büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásának egészen addig, amíg arra a büntető anyagi jog lehetőségét biztosít. Büntetőügyben tehát a büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásának nem akadályozza az, ha egy elítélés nem szerepel a bűnügyi nyilvántartásban.

Ezzel szemben az elítéléshez fűződő büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartás adattartalma mintegy kvázi-konstitutív hatállyal bír, tehát nem közvetlenül az elítélés a hátrányos jogkövetkezmény alapja, hanem a bűnügyi nyilvántartás ezzel kapcsolatos adattartalma, mivel a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmény kizárólag addig alkalmazható, ameddig az elítélés a bűnügyi nyilvántartásban szerepel.

12. §

Az EÜtv. módosításának a célja, hogy megteremtse az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB kerethatározat 18. cikkében foglalt, és eddig az EÜtv.-ben nem szabályozott ideiglenes átszállítás jogintézményét, és ezzel Magyarország megfeleljen a vele szemben indított kötelezettségzegési eljárásban írt követelményeknek. A Bizottság a Magyarországgal szemben INFR(2021)2071. számon indított kötelezettségzegési eljárásban azt a kifogást adta elő, hogy az ideiglenes átszállítás [kerethatározat 18. cikk] helyett csak a feltételes átadás [kerethatározat 24. cikk] rendelkezéseinek az átültetését végzi el az EÜtv., és nem tartalmaz a 18. cikkre vonatkozó átültető rendelkezéseket. A módosítás pótolja ezt a hiányt, egyértelműen szabályozva az ideiglenes átszállítás jogintézményét.

Az új szabályozás azt is rögzíti, hogy az ideiglenes átszállítás nem érinti az európai elfogatóparancs tárgyában Magyarországon folyamatban lévő eljárást. Vagyis az ideiglenes átszállítás, illetve az arra vonatkozó megállapodás nem lehet akadályozó annak, hogy a büntetőeljárásban a bíróság a jogszabályok adta kötelezettségeit teljesítse (pl. tárgyalást tartson), az irányadó határidőket betartsa.

Hangsúlyozni kell tehát, hogy az ideiglenes átszállítás feltétele az erre vonatkozó megállapodás megkötése a kibocsátó tagállami igazságügyi hatósággal. A megállapodás megkötésének feltétele pedig, hogy az ideiglenes átszállítás, annak ütemezése, illetve végrehajtása ne legyen akadályozó a Magyarországon folyamatban lévő büntetőeljárásnak, és annak, hogy a magyar bíróság a törvényes feladatait határidőben ellássa.

A leírtakra tekintettel az új jogintézmény várhatóan nagyon szűk körben lesz majd alkalmazható, pl. ha az ideiglenes átszállítást kérő tagállam valamely Magyarországgal szomszédos tagállam, és így megoldható, hogy a terheltet nagyon rövid időn belül visszaállítsák Magyarországra, hogy az ideiglenes átszállítás a büntetőeljárás menetét ne akadályozza.

13. §

A körözési rendszer hatékonyságának növelése érdekében indokolt az elítéltek és az egyéb jogcímen fogvatartottak bv. intézetbe történő befogadásakor, továbbá a látogató bv. intézetbe történő beléptetéskor annak vizsgálata, hogy az adott személy szerepel-e a körözési nyilvántartásban. A módosítás ennek érdekében biztosít közvetlen hozzáférést a bv. szerv számára a körözési nyilvántartás adataihoz, a rejtett ellenőrzés és a célzott ellenőrzés céljából elrendelt körözés adatai kivételével.

14. § 16. §, 18. § 29–30. §

1. A javaslat célja, hogy az olyan fizetési műveletek esetében, ahol a pénzforgalmi szolgáltató ügyfele vagy a nyomozó hatóság az ügyfél által ténylegesen jóvá nem hagyott, vagy megtévesztés eredményeképpen jóváhagyott fizetési műveletről értesíti a szolgáltatót, lehetővé váljon a fizetési művelettel érintett fizetési számlákon a fizetési műveletek felfüggesztése. Cél, hogy a különböző formákban megvalósuló ügyfél-megtévesztéssel (sms, link küldése, megtévesztő bankszámlaszám küldése, adatok ügyféltől való megszerzése stb.) okozott kár ténylegesen ne tudjon teljesezésbe menni.

Ennek lényege, hogy az észlelést követően az ügyfél vagy a nyomozó hatóság értesítésével elindul egy folyamat annak érdekében, hogy felfüggesztésre kerülhessen a jogosulatlanul továbbított pénzösszeg, amelyet a büntetőeljárás keretei között már egy gyors hatósági beavatkozás, a fellelt bankszámlapénzek zárolása követné. A folyamat megindítása alapjául szolgáló értesítést az ügyfél formai kötöttség nélkül, míg a nyomozó hatóság kizárólag védelemmel ellátott elektronikus üzenetben teheti meg.

Az új alcímben szabályozott folyamat hatálya a szolgáltatói oldalról kiterjed mindazon, a Pmt. 1. § (1) bekezdésében meghatározott szolgáltatókra, akik ezzel egyidejűleg a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 2. § 22. pontja alá is tartoznak. Ezzel kapcsolatban rögzíteni kell, hogy a Magyar Nemzeti Bank a Pmt. 1. § (5) bekezdése alapján kívül esik az 1. § (1) bekezdése szerinti körön, így nem tartozik az új alcím hatálya alá sem.

A védelemmel ellátott elektronikus üzenet fogalomhasználata tekintetében lényeges, hogy annak tartalmát és formáját általános jelleggel az üzenetváltásban érintett felek határozzák meg. A Pmt. hatályos 31. §-a szerint a pénzügyi információs egység a szolgáltatók által továbbítandó bejelentések esetében határozza meg az üzenet formáját azzal a céllal, hogy a pénzügyi információs egység a bejelentésre kötelezettekéről elektronikus automatikusan feldolgozható formában kapja meg az adott esetben nagy mennyiségű adatot. Az új alcím szerinti jogintézmény esetében ugyanakkor nincs törvényi szabályozás sem a nyomozó hatóságtól érkező értesítés, sem a pénzforgalmi szolgáltatók közötti tájékoztatás formai követelményeire. A szabályozás kiterjed a pénzforgalmi szolgáltatók tájékoztatásának tartalmára, azonban a formai követelményeket tekintve kizárólag arra irányul, hogy mind a nyomozó hatóság értesítése, mind a pénzforgalmi szolgáltatók közötti tájékoztatás olyan módon valósuljon meg, amely képes – észszerű keretek között – biztosítani a banki adatokhoz, banktitkokhoz való jogosulatlan hozzáférést, egyben alkalmas az értesítés, illetve a tájékoztatás hitelességének megállapítására is. Ez utóbbi követelmény az érintett szervek, illetve hatóságok közötti együttműködést, konszenzust feltételez.

A fizetési számlákat érintő megszorított csalási cselekmények miatti eljárás két elemből áll. Egyrészt egy hatósági eljárás, amely a pénzmosás elleni szabályozásban már meglévő bejelentési eljárás (érintett hatóság: NAV Pénzügyi Információs Egysége, továbbiakban: NAV PEI) lesz, támaszkodva a már meglévő eljárási elemekre és gyakorlatra (bejelentés). Ugyanakkor a hatékonyság fokozására egy további eljárási elemmel egészülne ki, mégpedig az érintett pénzforgalmi szolgáltatók felé irányuló tájékoztatással, amelyet a pénzforgalmi szolgáltató az ügyfél bejelentését és a NAV PEI hatóság értesítését követően tesz meg. Ehhez a banktitok és fizetési titok szabályait is ki kell egészíteni.

A Pmt. 30. §-a szerinti bejelentéssel szemben lényeges különbség, hogy az új alcím szerinti eljárás szolgáltató általi megindítása az ügyfél (vagy a nyomozó hatóság) értesítése estén mérlegelés nélkül követelmény. A visszaéléssel érintett ügyletre vonatkozó értesítés esetén a józan ész követelményének megfelelően kizárólag abban az esetben merülhet fel a mérlegelés szükségessége, ha az ügyfél nyilvánvaló tévedésben van a kezdeményezett tranzakciót illetően, mert az pl. szokásos közüzemi díj, legális kedvezményezettje részére indított tranzakció volt. Ezt meghaladó körben ugyanakkor a javasolt a szabályozás nem várja el a Pmt. hatályos 30. §-a szerinti mérlegelést, a pénzmosásra vagy más, a bejelentés alapjául szolgáló tény, adat, körülmény vonatkozásában.

Az értesítést követően a sértett pénzforgalmi szolgáltatóját értelemszerűen akkor terheli tájékoztatási kötelezettség, ha a „turpis” tranzakciót a fizető fél szolgáltatója teljesítette, vagyis azt a pénzforgalmi szolgáltató saját maga, az ügyfele rendelkezésének megfelelően nem tudta megakadályozni. Ez utóbbi esetben a tranzakció megakasztásra nem az új alcím rendelkezései alapján kerül sor, ahogy a sértett bankszámlájának esetleges felfüggesztésére is az új alcím rendelkezésein kívül, az általános szabályok alapján kerülhet sor.

A tájékoztatott pénzforgalmi szolgáltató szintén tovább-tájékoztatási kötelezettséggel rendelkezik, amennyiben a hozzá beérkezett pénzösszeg vonatkozásában, a beérkezést követően további tranzakcióra, tranzakciókra került sor.

A pénzforgalmi csalás megelőzésének folyamatában az érintettek közötti kommunikációs folyamat egészen addig folytatódik, amíg a rendszer nem azonosítja a – végső helyen fellelt – tovább nem utalt összeget. Az így azonosított pénzösszeg felfüggesztésének időtartama legfeljebb 4 munkanap lehet, amellyel párhuzamosan zajlik az illetékes nyomozó hatóság előtt a büntetőeljárás (illetve annak kezdeményezése). Lényeges körülmény, hogy a felfüggesztésre az új szabályozás nem kötelezettséget, hanem lehetőséget határoz meg a pénzforgalmi szolgáltató mérlegeléséhez kötötten. E szabályozás célja, hogy az adott esetben legális tevékenységgel érintett – ugyanakkor a bűncselekményt elkövető személyek által felhasznált vagy felhasználni kívánt ún. öszvér – számlák esetében, amennyiben rendelkezésre áll a számla feletti jogellenes rendelkezést megakadályozó más megoldás is, a felfüggesztés – amely adott esetben a legális tevékenység ellehetetlenülését is eredményezhetné – ne legyen kötelező. Mindez egyedi kockázatértékelést igényel.

Az új szabályozás meghatározza a NAV PEI felé teljesítendő bejelentés kötelezettjét és a bejelentés tartalmi és formai követelményeit is. A bejelentés kötelezettjei a tájékoztatott pénzforgalmi szolgáltatók. A bejelentés a Pmt. 30. §-a szerinti bejelentés, amely hivatkozás egyúttal azt is jelenti, hogy azt a Pmt. 31. §-a szerint a NAV PEI által meghatározott formai, tartalmi követelményeknek megfelelően kell teljesíteni. A bejelentés tartalmi elemeit – tekintettel arra, hogy az új eljárásban nem a pénzforgalmi szolgáltató által észlelt gyanúok, hanem egy pénzforgalmi szolgáltatótól kapott tájékoztatás alapján kerül sor – az új szabályok határozzák meg.

A Pmt. 54. §-át érintő módosítás kivételt biztosít a felfedés tilalma alól a két vagy több szolgáltató közötti kommunikáció esetére. A pénzforgalmi szolgáltató és a szolgáltatót értesítő ügyfél viszonylatában a felfedés tilalma alól nem szükséges további felmentést adni. A felfedés tilalma ugyanis a pénzügyi információs egység irányába tett bejelentés vonatkozásában tiltja meg a bejelentésre vonatkozó adatok felfedését, közlését. Ezzel szemben az új alcím szerinti eljárásban a sértett által értesített pénzügyi szolgáltató nem tesz bejelentést a pénzügyi információs egységhez, a kedvezményezett bank tájékoztatására nem bejelentéssel összefüggésben, hanem az új alcím önálló felhatalmazása alapján kerül sor. Ennek megfelelően a pénzforgalmi szolgáltató – a banktitokra vonatkozó szabályok megtartásával, illetve az e titoktartási kötelezettség által korlátozott keretek között – tájékoztatást adhat az ügyfél részére az új törvényi szabályozás alapján tett intézkedéséről és annak lehetséges törvényi következményeiről. Amennyiben a tájékoztatott bankok esetében felfüggesztésre kerül sor, úgy erre nézve a felfedés tilalma – a fel nem oldott körben – már kiterjed, az ügyfél a minden bizonnyal meginduló büntetőeljárás keretei között, a büntetőeljárás szabályok szerint kaphat tájékoztatást a pénzével kapcsolatos vagyont érintő kényszerintézkedések elrendeléséről, illetve az ezekkel érintett vagyon további sorsáról.

A fentiek megvalósításához az alábbi jogszabályok módosítása szükséges:

- a Hpt., különös tekintettel a banktitok fogalmának meghatározására,
- az Fsztv. különös tekintettel a fizetési titok fogalmának meghatározására,
- a Pmt., kiegészítve a jóvá nem hagyott fizetési műveletekre vonatkozóan.

E szabályok módosítása egyértelművé teszi, hogy a pénzforgalmi intézmény, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény a Pmt. szerinti három – bejelentési, tájékoztatási, illetve csoportszinten meghatározott – kötelezettség akár egymás mellett, akár egymástól elkülönülten történő teljesítése, minden esetben felmentést ad a banktitok, illetve a fizetési titok megtartásának kötelezettsége alól.

2. A Hpt. 162. § (5) bekezdésének hatályos szövege a Be. 262. § (3) bekezdésére hivatkozva szabályozza, hogy a pénzügyi intézmény az ügyészség engedélye nélkül is köteles a sürgős adatszolgáltatás kérését teljesíteni az általa kezelt, banktitoknak minősülő adatokra vonatkozóan. A Be. 262. §-ának módosulásával bővül az a kör, amikor a nyomozó hatóság és a rendőrség belső bűnmegelőzési és büntetőeljárás feladatokat ellátó szerve, valamint a rendőrség terrorizmust elhárító szerve ügyészségi engedély nélkül is kérhet adatszolgáltatást. Ezeket az eseteket a Be. 262. § (4) és (5) bekezdése tartalmazza. A kibővülő esetkörben is egyértelmű kell, hogy legyen, hogy a pénzügyi intézmény az ilyen, ügyészségi engedély nélküli adatszolgáltatás kérését is köteles teljesíteni, ezért szükséges a Hpt. 162. § (5) bekezdésében a Be.-t érintő hivatkozás kiegészítése.

15. §, 17. §

Technikai, szövegpontosító módosítás.

19. §

A kapcsolattartás informatikai alkalmazással is ellenőrizhető lesz, ennek egyik új módja lesz a hangminták alapján történő azonosítás a kapcsolattartásra való jogosultság ellenőrzése körében. A módosítás erre tekintettel vezet be egy új fogalmat a hangfelismerő informatikai rendszer meghatározására.

20. §

A Bvsztv.-ben és a Bv. tv.-ben a végrehajtás rendjének és a fogvatartás biztonságának fenntartását szolgáló korszerű műszaki, informatikai, biztonságtechnikai megoldások bevezetése szükségessé teszi az adatkezelési szabályok kiegészítését az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott arcképmás-azonosításhoz és hangazonosításhoz szükséges adatai körével. A módosítás továbbá megadja e fogalmak meghatározását.

21. §

A rendelkezés az elítélt kötelezettségei között nevesíti a jeladóval rendelkező karpánt viselését, amely a végrehajtás rendje és a fogvatartás biztonsága hatékonyabb fenntartását, valamint az elítélt élete és testi épsége védelmét szolgálja. A jeladó a bv. intézetben belül pontosabb helymeghatározást tesz lehetővé, sajátos funkciója alapján egészségügyi adatok érzékelésére is alkalmas, így gyors beavatkozási lehetőséget biztosít a személyi állomány számára, továbbá képes utasítás közvetítésére.

22. §

A Bvsztv. módosítása megteremti a lehetőséget a személyi állomány tagja feladatának ellátását támogató mobil elektronikai eszköz bevezetésére. Az ún. „robotfelügyelő” jellemzően elektronikus megfigyelő eszközzel lesz ellátva, megkönnyítve például a zárka ellenőrzést. Erre tekintettel szükséges kiegészíteni a Bv. tv.-nek az elektronikus megfigyelési eszközre vonatkozó szabályait.

23. §

A módosítás eredményeként a bv. szervezet a kapcsolattartás ellenőrzésére is igénybe vehet informatikai alkalmazást a humán erőforrással való hatékonyabb gazdálkodás érdekében. Az ellenőrzés mind a kapcsolattartásra való jogosultság, mind a kommunikáció tartalmára kiterjedhet. A Bv. tv. 175. § (3) bekezdése és 175/A. § (2) bekezdése alapján a kapcsolattartás ellenőrzése során, indokolt esetben a telefonbeszélgetés vagy a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás a bv. intézet rendje és a fogvatartás biztonsága érdekében megszakítható.

Az emberi közreműködés nélkül történő kapcsolattartás-megszakítás esetére garanciális szempontból indokolt egy felülvizsgálati rendszer kiépítése, amelyben az intézkedés jogszerűségének a vizsgálatára kerül sor. További garanciális elem, hogy ha a bv. intézet parancsnoka által kijelölt személy az intézkedést jogszerűnek nyilvánítja, e döntéssel szemben panasznak van helye. Ha az állapítható meg, hogy a kapcsolattartás- megszakítása indokolatlan volt, a kapcsolattartás pótlására az adott vagy legkésőbb az azt követő hónapban lehetőséget kell biztosítani.

24. §

A módosítás a gyakorlatban eddig is érvényesülő szabályt rögzíti, miszerint az elítélt hivatalos minőségben eljáró személlyel történő kapcsolattartása nem számítható be az egyes kategóriákhoz igazodó kapcsolattartásként és a bv. intézet rendjének megtartása mellett annak időtartama sem korlátozott.

25. §

A módosítás révén a jövőben az elítélt a bv. intézet által létrehozott elektronikus levelezési címen is levelezhet, aminek a módját – az egyes bv. intézetek sajátosságaira figyelemmel – célszerű a házirendben meghatározni.

26. §

A módosítás eredményeként a dinamikus biztonság elvének megfelelően a fogvatartás biztonságára aktuálisan veszélyt jelentő körülmények a letartóztatottak esetében is egyedi biztonsági előírással lesznek kezelhetők. Ezzel egyidejűleg kikerül a szigorúbb rezsim besorolású letartóztatottak esetében a látogatófogadás mérlegelés nélküli, biztonsági beszélőfülkében történő kötelező alkalmazása.

27. §

a) és c) pont: A szövegcsere módosítás eredményeként az elítélt jövőben a büntetőügyben eljáró jogi képviselőjével, aki egyként hivatalos minőségben kapcsolattartó a Bv. tv. 3. § 9. pontja értelmében, ellenőrzés nélkül tarthat kapcsolatot. A büntetőeljárásban az egyéb részvevők esetén is fennállhat olyan bizalmi viszony, amely ezt indokolhatja, pl. a személyi állomány részéről elszenvedett jogsértés esetén a sértett oldalán. Erre tekintettel a Bv. tv. 11. § (6) bekezdésben is kivételként kell megjelölni ezt a személyi kört.

b) pont: Az egyértelműség érdekében indokolt kiegészíteni a képviselő meghatalmazására vonatkozó rendelkezést azzal, hogy fogvatartott személy nem láthatja el fogvatartott társa képviselőjét, mivel arra a fogvatartotti jogviszonnyal összefüggésben módosuló, illetve szünetelő jogai miatt érdemben nem képes.

d) pont: A telefonos kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezések kiegészítése indokolt a telekommunikációs eszközön történő kapcsolattartással, tekintettel arra, hogy e két kapcsolattartási forma hasonló természetű, ezért indokolt az egységes szabályozásuk.

e) pont: A újszerű informatika alkalmazások és eszközök bevezetése szükségessé teszi az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott hangjának, mint biometrikus adatának a kezelésére való jogosultság megteremtését

f)–g) és i) pont: Technikai pontosítás.

h) pont: A gyakorlatban az elítéltek az alsó ruházattal való ellátásukat jellemzően nem igénylik, a módosítás erre tekintettel az ellátási kötelezettséget az elítélt ilyen irányú kérelmére írja elő.

j) pont: Az enyhébb rezsimbe sorolt letartóztatott esetében a látogatófogadás lehetősége havi plusz egy alkalommal bővíti a 394. § (1) bekezdés bb) alpontjában meghatározott minimumhoz képest.

k) pont: Id. a Bv. tv. 392. § (7a) bekezdéséhez írt indokolást.

28. §

A jogintézmény megszűnésére tekintettel szükséges a kivezetés.

31. §, 37. §, 38. §, 41. §

A 2021. előtti eljárási szabályok a Kúria általában három – kivételesen, így az ügy különös bonyolultsága vagy kiemelt társadalmi jelentősége esetén öt – hivatásos bíróból álló tanácsainak eljárását írták elő azzal, hogy az öt tagú tanács elé utalást a tanács elnöke egy személyben, csak az adott ügyre vonatkozóan rendelhetette el. Ehhez képest a történeti alkotmány időszakában nagy létszámú tanácsok működtek, és más országoknak is az a gyakorlata, hogy a legfelsőbb szinten ítélkező bíróságokon nagy létszámú tanácsok járnak el. Az elmúlt évek jogalkotásának eredményeként kezdetét vette a hagyományos megoldáshoz való visszatérés. Első lépésként a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek (a továbbiakban: Bszi.) – az egyes igazságügyi törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXV. törvény 53. § b) pontjával módosított – 45. § (2) bekezdése módosult, amely szerint 2021. január 1-jétől a Kúria önkormányzati tanácsa öt bíró tagból áll. Ezzel egy időben – ugyanazon módosító törvény 39. §-ával megállapított szöveg szerint – a Bszi. 10. § (2) bekezdése feljogosította a Kúria elnökét arra, hogy egy vagy több szakágot érintően, az érintett kollégium véleményét kikérve dönthessen úgy, hogy egyes eljárásokban kizárólag öttagú tanácsok járnak el. A módosítás indokolása szerint a nagyobb létszámú kúriai tanácsok eljárására áttérés ütemezésének és időpontjának meghatározását az Országgyűlés azért bízta a Kúria elnökére, mert a Covid-19 járvány hatásai miatt az ügyérkezési adatok nem voltak alkalmasak arra, hogy az ügyterhelésre vonatkozó hatásvizsgálat alapjául szolgáljanak. Az öttagú tanácsok kötelező – immár az eljárási törvényekben elrendelt – bevezetése eszerint akkor oldható meg, ha a fokozatos bevezetés az elérni kívánt eredményre vezet.

A Kúria elnöke az önkormányzati tanács, majd a közigazgatási perrendtartásban 2022. március 1-jén történt törvényi változás nyomán bevezetett öt hivatásos bíróból álló tanácsok működésével kapcsolatban pozitív szakmai-tartalmi tapasztalatokról számolt be, amely alapján már nincs akadálya annak, hogy a Kúria polgári és a büntető ügyszakában is folytatódjon az áttérés az öttagú tanácsban történő ítélezésre.

Az alkotmányossági szempontokra figyelemmel a büntetőeljárást érintő módosítás normatív alapon határozza meg, hogy a Kúria mikor jár el öttagú tanácsban. A módosítás a Kúria büntető ügyszakában folyó ítélező tevékenységen belül az ügydöntő határozatokkal szemben bejelentett rendes és rendkívüli jogorvoslatok, valamint a törvényesség érdekében bejelentett rendkívüli jogorvoslat esetében vezeti be főszabályként az öt hivatásos bíróból álló tanács eljárását. A Be. szabályozási logikájából következik, hogy a harmadfokú eljárásra utaló rendelkezés alapján a Kúria a Be. Tizenhetedik Részében foglalt valamennyi esetben öttagú tanácsban jár el.

32. §, 40. §, 42. §

A büntetőeljárások jobb allokálása érdekében szükségesnek mutatkozik az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, illetve az ehhez kriminológiai és jogi értelemben is kapcsolódó, a Btk. XLIII. Fejezetében szereplő bűncselekményekre irányadó kizárólagos illetékességi szabályok megszüntetése. Az érintett négy bűncselekmény miatt folytatott büntetőeljárások nem igényelnek nagyobb szakértelmet annál, mint ami szükséges más, általános illetékesség alá tartozó, információtechnológia segítségével elkövetett bűncselekmény elbírálásához. A Javaslat a Be. 868. § (2) bekezdésében alkalmazott szabályozási technikának megfelelően rendelkezik arról, hogy a módosító törvény hatályba lépése előtti napig a bírósághoz érkezett ügyben, a módosító törvény hatályba lépését követően is az a bíróság folytatja le az eljárást, amely a Be. 21. § (5) bekezdésnek a módosító törvény hatályba lépése előtti napján hatályos szövege szerint rendelkezett hatáskörrel és illetékességgel.

33. §

A módosítás a jelenlegi jogi keretek között is alkalmazható szignalizációs eset nevesítésével kívánja fokozni a büntetőeljárást lefolytató szervek aktivitását annak érdekében, hogy a bűncselekménnyel összefüggő, de más jogág rendelkezései alapján is megszüntethető, illetve megelőzhető jogsértéssel szemben intézkedjenek. Ezekben az esetekben a büntetőeljárást lefolytató szervek olyan intézkedésekhez szolgáltatnak adatot, amely során a jogsértés megszüntetése vagy megelőzése érdekében egy más jogág rendelkezései alapján történik intézkedés. Ilyen lehet az is, amikor a közösségi médiához tartozó szolgáltatást végző számára jelzik, hogy a szolgáltatás felhasználásával elkövetett bűncselekményre tekintettel a szolgáltató általános szerződési feltételei alapján helye lehet a jogsértő személy kizárásának a közösségi platformon történő részvételből. Ez a nevesített szignalizációs forma a Be. 9. §-ával együtt alkalmazva lehetőséget teremt a külföldi székhelyű közösségi szolgáltatók közvetlen megkeresésére is. Az ilyen megkeresések esetén a büntetőeljárást lefolytató szervek nem élnek közhatalmi jogosítványaikkal, mindösszesen a szolgáltató számára jelentős adatról tesznek bejelentést, amelyet azonos feltételekkel jellemzően bárki megtehet.

A jogintézmény alkalmazhatóságát illetően fontos kiemelni, hogy az új esetkör célja lehetőséget biztosítani a büntetőeljárást lefolytató szervek számára, nem pedig intézkedési kötelezettséget előírni számukra, ezt a normaszöveg a Be. 111. § (2) bekezdését érintő része a feltételes mód használatával egyértelműen kifejezi. Ebből következően nem feladata a büntetőeljárást lefolytató szerveknek, hogy az esetleges nem büntetőjogi jogsértéseket monitorozzák vagy a tudomásukra jutott valamennyi jogsértéssel kapcsolatban intézkedjenek, továbbá a szignalizációt követően sem a büntetőeljárást lefolytató szervek feladata és felelőssége, hogy kövessék a szignalizáció alapján megtett intézkedéseket. Ezeknek az intézkedéseknek a megtétele már teljességében kívül esik a büntetőeljárást lefolytató szervek hatáskörén és felelősségi körén.

Ezen túlmenően lényeges annak megemlézése is, hogy az új szabályozás – a szignalizáció hatályos szabályozásához igazodóan – nem keletkeztet jogot arra, hogy a szignalizációval potenciálisan érintett személyek, szervezetek adatokat kérjenek a büntetőügyben eljáró hatóságoktól. A szignalizáció, és az annak egyik nevesített, egyértelműsítő formáját megjelenítő új szabályozás, a büntetőügyben eljáró hatóságok oldalán megjelenő lehetőség és nem az azzal érintett személyek, szervezetek érintő jogosultság.

Fontos továbbá hangsúlyozni, hogy a szabályozás módosítása nem érinti a büntetőeljárásról való tájékoztatás egyéb (a Be. XVIII. Fejezetében szereplő) szabályait, így a szignalizáció kiegészülő szabályai sem képezhetik alapját annak, hogy a büntetőeljárást lefolytató szervek a szignalizáció jogcímén nyilvánosságra hozzák a büntetőeljárás ügyirat

tartalmát. A szignalizációnak továbbra is akkor van helye, ha a büntetőeljárást lefolytató szervek egy másik eljárás vagy jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedés alapjául szolgáló adatot kívánnak a címzett tudomására hozni. Erre a célra tekintettel a büntetőeljárású ügyirat tartalmából csak annyi és olyan adat hozható a címzett tudomására, amennyi a címzett számára az intézkedés megtétele szempontjából feltétlenül szükséges. Az előbbiekből következik az is, hogy a szignalizáció csak az intézkedésre jogosult címzettnek történő adattovábbítást tesz lehetővé, más számára nem továbbítható adat.

34. §

A büntetőeljárások hatékonyságát illető pozitív elmozdulás várható attól a módosítástól is, amely megszünteti egyes banki és telekommunikációs adatok beszerzését célzó adatkérésekhez kapcsolódóan az ügyészi engedély beszerzésének a szükségességét. Ennek oka, hogy az olyan statikus adatok, minthogy egy adott számla vagy előfizetés mely természetes vagy nem természetes személyhez tartozik, illetve hogy egy adott tranzakció vagy kommunikáció mely személyhez köthető, nem alkalmas arra, hogy súlyosabb beavatkozást valósítson meg az érintett személy alapjogaiba, ezért ebben az esetben az ügyészségi engedélyezéshez köthető fokozottabb garanciák sem szükségesek. Súlyosabb alapjogi érintettsége az olyan dinamikus (forgalmi, tranzakciós vagy helymeghatározási) adatösszességnek van, amelyek alapján körvonalazhatóak adott személyek szokásai, preferenciái, fogyasztói profilja vagy más magánéletével összefüggő ismérve. Az ilyen adatok megszerzésének változatlanul feltétele az ügyészségi engedély.

35. §

A módosítás hasonlóan a Be. 338. §-ához megteremti annak lehetőségét, hogy hatósági szankció kilátásba helyezése nélkül is megkereshetők legyenek különféle szervezetek, az általuk önkéntesen adható adatok megszerzése érdekében. Ebben az esetben az adatszolgáltatás jogalapja nem a hatósági kötelezés, hanem a megkeresett szervekre vonatkozó magánjogi rendelkezések alkalmazása, különösen a megkeresett szerv és a vele szerződött ügyfél közötti megállapodásban foglalt rendelkezések, ideértve a megkeresett szerv általános szerződési feltételeit, üzletszabályát is. Egy ilyen megkeresés a hatályos rendelkezések alapján nem lenne beilleszthető az adatszolgáltatás kérésének jogintézményébe, ugyanis annak kötelező eleme a szankció kilátásba helyezése, illetve nem teljesítés esetén annak alkalmazása is. Az új intézmény a Be. 9. §-ával együtt alkalmazva lehetőséget teremt arra is, hogy sor kerüljön olyan szerv megkeresésére is, amely a nyomozó hatóság rendelkezésére álló informatikai eszközökkel, a kibertéren keresztül elérhető, függetlenül attól, hogy a szervezet vagy a rendelkezésére álló adatok hol helyezkednek el.

36. §

A Be. 460. § (3) bekezdése szerint a nem ügydöntő végzést a véglegessé válására tekintet nélkül kell teljesíteni, illetve végrehajtani, kivéve, ha a nem ügydöntő végzés elleni fellebbezés halasztó hatályát e törvény kimondja. A szakértői díj megállapítására és kifizetésére vonatkozó végzés nem ügydöntő végzés, és a Be. hivatkozott rendelkezése szerint fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. Ezzel szemben az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 49. § (4) bekezdése szerint a hatóság a jogerős vagy véglegessé vált döntéssel megállapított szakértői díjat köteles kifizetni, a 3/1986. (II. 21.) IM rendelet 9. § (2) bekezdése szintén a kirendelő véglegessé vált vagy jogerős határozatához köti a kifizetést.

A fenti jogszabályok közül a jogforrási hierarchiában azonos szinten álló két törvény nincs összhangban egymással. A javaslat az ugyanazon jogviszonyt eltérően szabályozó rendelkezések párhuzamos fennállásának megszüntetése érdekében végzi el a Be. 460. § (3) bekezdésének az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényben foglaltakkal összhangban lévő kiegészítését, ami egyébiránt a szakértői díjmegállapító végzések vonatkozásában az általánosan alkalmazott joggyakorlatot tükrözi.

39. §

A Be. CIV. Fejezete szerinti magánvádas eljárásban tett feljelentés sajátos jogintézménynek számít, mert a bűncselekményre utaló tények előadása és a büntetőeljárás lefolytatására vonatkozó akarat kijelentése mellett főszabály szerint meg kell felelnie a törvényes vád ismérveinek is. A jogintézmény kettős természete folytán a jogalkotónak körültekintően kell meghatároznia, hogy a feljelentésnek (vádnak) milyen tartalmi elemeknek kell

megfelelnie, illetve milyen egyéb feltételeknek kell teljesülnie ahhoz, hogy a magánvádas eljárás lefolytatható legyen.

A bíróság teendői a feljelentés megtételét követően ennek megfelelően sokrétűek lehetnek. Egyrészt a Be. 766. § (1) bekezdése alapján a feljelentést és az ügyiratokat megküldheti az ügyészségnek, felhívhatja a sértettet a feljelentés pontosítására, vagy nyomozást rendelhet el. Ha az illetéket a feljelentés megtételekor nem vagy hiányosan fizetik meg, az illetékfizetésre kötelezett személyt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 52. § (5) bekezdése alapján fel kell hívni, hogy azt 8 napon belül pótolja és figyelmeztetni kell az illeték meg nem fizetésének a Be. 771. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott következményeire. A Be. 766. § (2) bekezdése alapján pedig, ha ez a feljelentés és az ügyiratok tartalma alapján lehetséges, határoz az ügy áttételéről, az eljárás felfüggesztéséről vagy az eljárás megszüntetéséről. A külön eljárások szabályozási logikája alapján a bíróság a magánvádas eljárás előkészítése során a Be. 492. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott megszüntetési okokra alapíthatja döntését. Ennek megfelelően jelenleg a Btk. 15. §-ában írt büntethetőségi akadályok közül a Btk. 15. § a) pontja szerinti gyermekkor esetén van lehetőség az eljárás iratok tartalma alapján történő megszüntetésére. A Btk. 15. §-ában szereplő többi büntethetőséget kizáró ok fennállása esetén ezzel szemben kizárólag a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontjára alapított felmentő ítélet meghozatalának lehet helye.

A jogalkalmazóktól érkezett jelzések alapján aggályosnak tekinthető, hogy a bíróságnak az elkövető kilétének, személyes adatainak vagy elérhetőségének megállapítása érdekében akkor is el kell rendelnie a nyomozást, ha a feljelentés és a csatolt ügyiratok tartalma alapján a Btk. 15. §-ában szereplő valamely a feljelentett büntethetőségét, illetve a cselekmény büntetendőségét kizáró ok egyébként megállapítható. A magánvádas eljárás rendje szerint a nyomozást a feljelentő és a feljelentett személyes meghallgatása, majd a tárgyalás követi. Annak érdekében, hogy az előzőekben vázolt esetekben mellőzhetővé váljon a nyomozó hatóság magánvádas eljárásba történő bevonása, majd a személyes meghallgatás megtartása és a tárgyalás lefolytatása mindenképpen erősíteni kell a bíróságok kontroll szerepét, hogy lehetőség szerint már a feljelentést követően kiszűrhetőek legyenek azok az ügyek, ahol a Btk. 15. §-ában szereplő valamely büntethetőséget kizáró ok miatt eleve hiányoznak a magánvádas eljárás feltételei. A javaslat olyan szabályozást vezet be, amely a bíróság számára valamennyi a Btk. 15-ában meghatározott büntethetőséget kizáró ok fennállása esetén megengedi az eljárás megszüntetését, ha ez a feljelentés és az ügyiratok tartalma alapján lehetséges.

Ha a magánvádas eljárás illetékét az Itv. 52. § (5) bekezdésében meghatározott határidőben nem fizetik meg, a bíróság az eljárást megszünteti. Az illeték meg nem fizetésével kapcsolatos eljárási akadály és a büntethetőséget kizáró okkal kapcsolatos eljárási akadály közül azt kell alkalmazni, amelyik korábban bekövetkezik. Ebből következően, ha a valamely büntethetőséget kizáró okból az eljárás megszüntetésének van helye, akkor már nem kell felhívni az érintettet az illeték lerovására.

43. §

Hatályba léptető rendelkezés.

44. §

Jogharmonizációs záradék.

Végső előterjesztői indokolás az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: illetéktörvény) módosítására az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvénnyel összefüggésben kerül sor. Az illetéktörvény a gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében megkötött szerződés fogalmat használja a gazdaságátadásban résztvevők illetékkedvezményeinek meghatározásánál, amely kedvezmény az új gazdaságátadási szerződés jogintézményére is alkalmazható, ezért a „gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében megkötött szerződés” kifejezés „gazdaságátadási szerződésre” történő módosítása vált szükségessé.

Az illetéktörvény módosítása továbbá – egy kiegészítő mentességre vonatkozó rendelkezés beépítésével – a pótlólagos fizetési kötelezettségre vonatkozó, a gazdaságátadókat meglehetősen hátrányosan érintő szabályozás megváltoztatását is célozza.

2. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény módosítása az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvény rendelkezéseivel való összhang megteremtése érdekében vált szükségessé.
3. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) módosításának célja a vadászattal és vadgazdálkodással összefüggésben felmerült egyes szakmai és társadalmi igényekre figyelemmel a törvény rendelkezéseinek egyértelműsítése, pontosítása, kiegészítése, valamint az egységes hatósági jogalkalmazás és feladatellátás elősegítése.

A módosítás érinti a vadászterületen létesítendő tartós telepítésű kerítés engedélyezését, valamint rendelkezéseket állapít meg az egyes vadászható nagyvadfajok állományának megfelelő kezelése, illetve csökkentése érdekében. A módosítás lehetőségét ad arra, hogy a jövőben a vadászatra jogosult a vadászati napló és teríték-nyilvántartás vezetésére irányuló kötelezettségének elektronikus alkalmazás használatával is eleget tehessen, amellyel összefüggésben indokolt a vadgazdálkodási bírságra, illetve a vadászati hatóság által vezetett nyilvántartásokra vonatkozó rendelkezések megfelelő kiegészítése.

A törvény legutóbbi módosítása a vadászható állat és (gép)jármű összeütközésére, mint veszélyes üzemek találkozására vonatkozó ágazati szabályozást is egyértelműsítette. A jelen módosítás célja az ezzel összefüggő szabályok további pontosítása. Vadkár tekintetében a természetes önfenntartási érték megfizetésénél a gímszarvas mellett a dámszarvas megjelenítése is szükséges a vadfaj elszaporodására tekintettel. A dám egyre nagyobb területeket hódít meg, így indokolt, hogy ha a vadászatra jogosult az éves vadgazdálkodási tervet a dámszarvasra vonatkozóan nem teljesíti, úgy a következő vadászati évben egy esetleges kár bekövetkezése esetén, annak 100%-át viselje. Emellett szükséges a vaddisznó törlése a több éve tartó afrikai sertéspestis megjelenésére és annak kezelésére irányadó külön szabályozásra figyelemmel.

A módosítás megszünteti továbbá a vadaskertek vonatkozásában az eddigi indokolatlan különbségtételt az üzemeltetés és a haszonbérlet jogintézménye, illetőleg az üzemeltető és a haszonbérelő jogainak és kötelességeinek egyes feltételei között.

4. A növényfajtak állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény (a továbbiakban: Vetőmagtörvény) módosítása a vetőmag-előállításra vonatkozó rendelkezéseket érinti.
5. A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény módosításának indoka az eljárások gyorsítása, így a korábbi programozási időszakok még folyamatban lévő eljárásainak, ügyeinek gyorsabb lezárása, valamint a törvény egyes rendelkezései vonatkozásában a más jogszabályokkal való összhang megteremtése.

6. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) módosításának célja a tájképi elemek kapcsán speciális szabályok megállapítása, valamint az időleges más célú hasznosítás tárgyában kiadott engedélyekben foglalt kötelezettségek ellenőrzésének biztosítása, és szükség esetén az ezzel kapcsolatos mulasztások szankcionálása lehetőségének megteremtése.
7. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) módosítása technikai, pontosító jellegű rendelkezéseket tartalmaz, amelynek keretében többek között kiegészül az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv nyilvántartásba vétele a vállalkozások, létesítmények mellett azok tevékenységével, illetve az átruházott feladatok ellátására jogosult élelmiszerlánc-felügyelő tevékenységének végzéséhez követelményként kerül megállapításra az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer szerinti azonosítóval (a továbbiakban: FELIR azonosító) való rendelkezés.
8. A mezőgazdasági termelést érintő időjárás- és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény módosítása technikai jellegű rendelkezéseket tartalmaz annak érdekében, hogy a törvény egységes megnevezést tartalmazzon a támogatási azonosító tekintetében, valamint utaljon a Vidékfejlesztési Terv mellett Magyarország Közös Agrárpolitikához kapcsolódó stratégiai tervére (a továbbiakban: KAP Stratégiai Terv) is.
9. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítását az agrártámogatásokat érintő intézményrendszeri változás, valamint az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvénnyel való összhang megteremtése indokolja.
10. A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény módosítása a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény rendelkezéseivel való összhang megteremtését szolgálja.
11. A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény módosítása az elektronikus kapcsolattartással összefüggő rendelkezéseket tartalmaz, valamint megteremti annak lehetőségét, hogy a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (a továbbiakban: Agrárkamara) – a jogszabályban rögzített feladatai ellátásához – az érintett természetes személyek egyedi azonosítóját megismerje.
- 12–13. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény), valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) módosításának célja a föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelménynek megfelelő jogszabályi környezet kialakítása, valamint a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Fokftv.) szerinti eljárások és a földforgalmi szabályok összehangolása.
14. A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Termékpiaci tv.) módosítása választ kíván adni arra a magyar agrárszektorban mutatkozó igényre, hogy a már szabályozott, uniós agrártámogatási eszközökkel kifejezetten ösztönzött horizontális, tehát a termelők egymás közötti együttműködése mellett, a termelők és feldolgozók közötti piaci kapcsolatok tartósságának adminisztratív úton történő elősegítése, azaz a vertikális integráció erősítése is előtérbe kerüljön. A törvénymódosítás a kockázatmegosztással, a késedelmes fizetések szankciójával, a tevékenységtől való eltiltással, a mezőgazdasági termeltetői szerződésekkel, valamint az adatszolgáltatással kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz.
15. Az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvény módosítását a fajták körének bővülésére tekintettel – a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták, valamint a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták mellett – a fajtarekonstrukcióval érintett fajták körének meghatározása indokolja.

16. Az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény módosítása a fenntartható vízgazdálkodási közösség által öntözni kívánt területekkel, illetve az öntözési körzetek meghatározásával kapcsolatos pontosításokat tartalmaz. A korábbi öntözési közösségek fenntartható vízgazdálkodási közösséggé történő átnevezésével összefüggésben a fenntartható vízgazdálkodási közösség területe jogi jelleg bejegyzéshez szükséges, alrészlet szintű ingatlan lista elkészítésével és átadásával járó feladatok nagyságrendjére figyelemmel szükségessé vált a vonatkozó jogi jelleg feljegyzésének kezdeményezésére meghatározott határidő módosítása is.
17. A Fokfttv. módosítása a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló eljárások szabályainak módosítására irányul, valamint érinti az osztatlan közös tulajdon megszüntetésének öröklés esetére vonatkozó rendelkezéseit is.
18. A szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Btv.) „dűlő” fogalmának pontosítására a gyakorlatban felmerült esetek miatt van szükség, valamint a törvény felhatalmazó rendelkezéseinek kiegészítésére is sor kerül annak érdekében, hogy az agrárminiszter a borpiaci elemzés tartalmát végrehajtási rendeletben állapíthassa meg.
19. Az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvény módosítását elsősorban a gazdaságátadási szerződés jóváhagyásához a hiányzó eljárásjogi szabályok pótlása, továbbá egyéb pontosító jellegű rendelkezések megállapítása teszi szükségessé. A gazdaságátadóra vonatkozó értelmező rendelkezések egyértelműsítését szolgálja a föld használatával kapcsolatos pontosítás. A módosítás továbbá egyértelműen körülhatárolja a gazdaságátadási szerződésben a gazdaságra vonatkozó adatokat, figyelemmel arra, hogy a hitel- és kölcsönszerződések, valamint a földhasználatra irányuló jogviszonyok kiemelése szükséges, amelyek a gazdaság vagyonának szenzitív elemei.

Az eljárásjogi szabályok esetében a törvénymódosítás a gazdaságátadónak az egyes nyilvántartásokból történő törlésére és ennek kapcsán az érintett hatóságok értesítésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Új elemként kerül beépítésre a szerződés módosításának lehetősége is, valamint a mezőgazdasági igazgatási szerv hatósági jóváhagyásához szükséges adatok és dokumentumok körére vonatkozó hozzáférési lehetőség és a mezőgazdasági igazgatási szerv részére az ügyfelek személyes adatainak kezelésére vonatkozó jogosultság előírása.

A módosítás kapcsolódik az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény pontosításához, továbbá a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény módosításához.

20. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről, valamint egyes, az ingatlan-nyilvántartással, területrendezéssel, településrendezéssel kapcsolatos és kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVI. törvény módosításának indoka, hogy a Tfv. 2. § 1. pontjára irányuló, 2024. július 1-jétől hatályba lépő módosítás átvezetésre kerüljön a 2024. október 1-jétől hatályos szövegváltozaton is.
21. A Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény módosítása az európai uniós, illetve hazai jogszabályokkal való összhang megteremtését szolgáló rendelkezéseket tartalmaz.
22. Az agrártermékek eredetvédelméről szóló 2022. évi LXVI. törvény módosítása technikai jellegű pontosításokat tartalmaz.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Az illetéktörvényben foglalt mentességi szabály értelmében mentes az illeték alól a termőföldnek a földműves általi, ellenérték fejében történő megszerzése, feltéve, ha a birtokbaadástól, de legkésőbb az illetékkötelezettség keletkezését követő 12. hónap utolsó napjától számítva 5 évig a termőföld tulajdonjogát nem idegeníti el, a termőföldön vagyoni értékű jogot nem alapít, és a termőföldet mező-, illetve erdőgazdasági tevékenység céljára hasznosítja. A gazdaságátadó azonban elveszti a mentességet (pótlólagos, kétszeres illeték megfizetésére válik kötelezetté), ha gazdaságátadás keretén belül olyan termőföldet ruház át a gazdaságátvevő részére, ahol esetleg az 5 év még nem telt el. Ez a pótlólagos fizetési kötelezettség meglehetősen hátrányosan érintheti a gazdaságátadót. Ennek a problémának a megoldására irányul a kiegészítő mentességi rendelkezés.

2. §

Az illetéktörvény 26. § (18) bekezdését érintő módosításhoz kapcsolódóan átmeneti rendelkezés beiktatása szükséges a folyamatban lévő, illetve azon ügyek tekintetében, melyek esetében a mentesség alkalmazhatóságához szabott 5 éves határidő még nem telt le.

3. §

Az illetéktörvény a korábbi szabályozás alapján a gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében megkötött szerződés fogalmat használja a gazdaságátadásban részt vevők illetékkedvezményének meghatározásakor, amely kedvezmény az új gazdaságátadási szerződés jogintézményére is alkalmazható, ezért az egyértelműség kedvéért pontosítani szükséges a „gazdaságátadási támogatás igénybevétele érdekében megkötött szerződés” kifejezést „gazdaságátadási szerződésre”.

4. §

A törvényen belüli koherencia megteremtése érdekében szükséges módosítás, amely megszünteti a jelenleg fennálló párhuzamos szabályozást az ajándékozási illeték alóli mentesség szabályai tekintetében.

5. §

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény a korábbi szabályozás alapján gazdaságátadási támogatás jogosultsági feltételeként megvalósuló termőföld értékesítéséből származó bevételt nevesíti a gazdaságátadásban részt vevők jövedelem kiszámításánál figyelembe vehető kedvezményként, amelyet az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvénnyel összhangban módosítani szükséges, így a gazdaságátadási szerződésből származó bevételt nem kell figyelembe venni a jövedelem kiszámításánál.

6. §

A Vtv. módosításában a vadaskertre vonatkozó új, részletesebb szabályok megalkotásával a zárttérén jogszerűen tartott vad tulajdonjogának általános meghatározásából kikerül a vadaskert, mint a zárttéri vadtartás egyik formája. A vadaskert új koncepciójával összhangban a rendelkezés meghatározza a vadaskertben jogszerűen tartott vad tulajdonjogának fő szabályát, valamint a nem jogszerű vadtartás eseteit. A jogalkotói szándék a zárttéri vadtartó létesítményben jogszerűen tartott vad tulajdonjogának tekintetében nem változott, ugyanakkor a jogszerűen tartott vad fogalma pontosításra és egyértelműsítésre kerül a vadállomány, az erdő és a természet védelme, a terület egészséges vedeltartó képességének megőrzése, és a visszaélészerű jogalkalmazás tilalma érdekében.

Fontos rendelkezés, hogy a jogszerűtlenül tartott vad az állam tulajdonában van és az így tartott vad tekintetében a vad tulajdonjogára alapított igényt a zárttéri vadtartó nem érvényesíthet. A nem jogszerűen tartott vad fogalmának egyértelművé tételével a természeti erőforrások védelmének az Alaptörvény P) cikkében meghatározott követelménye is hangsúlyosabbá válik. A természeti erőforrások megóvása olyan korlátot jelent a tulajdonnal való rendelkezés szempontjából, amelyet a vadgazdálkodás esetében sem lehet figyelmen kívül hagyni. A módosítás meg kívánja szüntetni annak a lehetőségét, hogy spekulatív haszonszerzés céljából és

a tulajdonjoggal visszaélve környezet- és természetkárosítással, erdő- és talajkárral járó jogellenes túlszaporításra és tartásra kerüljön sor.

7. §

A vadászterület részét képező vadaskert az új szabályozás szerint alhaszonbérlet útján is hasznosítható lesz, amellyel az eddigi indokolatlan, kettős – haszonbérleti és egyidejűleg üzemeltetési – jogviszony a jövőben kiküszöbölhető lesz. A vadaskertek olyan speciális, a vadászati jog gyakorlásához szorosan kötődő létesítmények, amelyek a vadászati haszonbérleti jog gyakorlásától nem függetleníthetőek, a vadgazdálkodás integráns, önálló törvényi szabályozást érdemlő részét képezik. A vadászati haszonbérleti jog alhaszonbérlet útján történő hasznosításának fő szabály szerinti tiltására vonatkozó egyértelmű jogalkotási szándék nem változott, de a vadaskert működtetésének legmegfelelőbb formája nem a konstrukcióidegen üzemeltetés, így a vadaskert üzemeltetésének alhaszonbérleti kivételek közé történő felvétele indokolt.

A 15. § (1a) bekezdésének újraszövegezéséhez kapcsolódik a 15. § új bekezdésekkel történő kiegészítése a vadaskert vadászati jogának hasznosításáról. Eszerint a vadaskert vadászati jogának hasznosítása a vadászati jog jogosultja általi haszonbérbeadás vagy alhaszonbérbeadás útján történhet. A vadaskert vadászatra jogosultjának a haszonbérelő vagy az alhaszonbérelő minősül, erre figyelemmel a vadászatra jogosultat illető jogok a vadaskert haszonbérelőjét vagy alhaszonbérelőjét illetik, és ő viseli a vadászatra jogosultat terhelő kötelezettségeket is.

8. §

A rendelkezés meghatározza a vadaskert vadászati jogának haszonbérelői, illetve alhaszonbérelői körét. A vadaskert haszonbérelője – a természetvédelmi kezelésért felelős központi költségvetési szerv, a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási oktatást folytató középiskola és felsőoktatási intézmény, valamint a gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat kivételével – legfeljebb egy vadászterület vadászati jogára köthet érvényesen haszonbérleti szerződést. Ez a rendelkezés is hozzájárul a vadászati jog spekulatív haszonszerzés céljából, vagyis visszaélésszerűen történő gyakorlásának korlátozásához. A szabályozás továbbá a vadászati jog haszonbérletére vagy alhaszonbérletére kötött szerződés megszűnésekor a felek közötti elszámolási szabályokat rögzíti, amely kógens jelleggel tiltja az ettől való eltérést a spekulációs visszaélések visszaszorítása érdekében. Fontos, hogy vadaskert esetében a törvényi szabályozás – az alaptörvényi elvekkel, értékekkel és tételes rendelkezésekkel ellentétes, környezet- és természetkárosítással járó, jogellenes túlszaporítás és jogellenes tartás útján történő vagyoni előnyhöz jutást kiküszöbölése érdekében – csak a jogszerűen tartott vad ellenértékének megtérítését írja elő kötelezően.

9. §

A jogszabályi rendelkezés vadaskert esetében a haszonbérleti és az alhaszonbérleti szerződés további kötelező elemeit határozza meg, vagyis azt, hogy a haszonbérletre és alhaszonbérletre kötött szerződésnek tartalmaznia kell a haszonbérelő vagy alhaszonbérelő kötelezettségvállalását arról, hogy a haszonbérleti vagy alhaszonbérleti szerződés időtartama alatt a vadállományt a létesítési engedélyben, vagy a vadászati hatóság közbenső döntésben rögzített létszámnak és ivararányának megfelelő szinten tartja, vagyis felelősen jár el és megakadályozza a vadállomány túlszaporodását, a kívánatos ivararány felborulását, és ezzel hozzájárul az erdők szükségtelen mértékű károsodásának megelőzéséhez, a környezet- és természetkárosítás megakadályozásához. Kimondásra kerül továbbá, hogy nem mondható fel a vadászati jog haszonbérletére kötött szerződés a vadászterület részét képező vadaskert vadászati jogának alhaszonbérletbe adása esetén. A rendelkezés továbbá az alhaszonbérletre kötött szerződés megszűnésének eseteit is részletezi. A rendelkezés lehetőséget teremt arra, hogy az üzemtervi ciklus végéig a vadászati jog hasznosítása folyamatos legyen.

10. §

A módosítás a vadászati jog kényszerhasznosítására vonatkozó rendelkezéseket hozza összhangba a vadaskertre vonatkozó új szabályozással. A vadászati jog kényszerhasznosítását a vadaskert tekintetében önállóan szabályozza.

11. §

A 27/C. § új (1a) bekezdése a vadaskert új koncepciójával összhangban – a koherencia megteremtése és az egységes jogalkalmazás érdekében – pontosítja, illetve kiegészíti a vadászterület fogalmát. A vadeltartó képesség integráns része az új szabályozás vadaskert koncepciójának, így annak a kivételek közötti szerepeltetése ellentétes lenne a természeti erőforrások védelmének alaptörvényi követelményével. A vadaskertek haszonbérlet vagy alhaszonbérlet útján történő üzemeltetése csak a vadászterületek ökoszisztémájához szervesen igazodó módon képzelhető el, amely nem jár a vadászterület károsodásával, a vadeltartó képesség indokolatlan romlásával. A szabályozás a vadaskerti nagyvadállomány túlszaporodása esetén a létesítési engedélyben meghatározott maximálisan fenntartható vadlétszám, illetőleg ivari létszám helyreállításának állomány szabályozó vadászattal történő helyreállítására állapít meg rendelkezést, ezzel is biztosítva a felborult környezeti-természeti egyensúly helyreállítását. Hasonlóképpen a létesítési engedéllyel vagy a jogszabályokkal ellentétes, azok rendelkezéseit semmibe vevő gyakorlattal szemben történő hatósági fellépés és szankciók alkalmazása útján biztosítja a javaslat a jogszerű működést. Végző jogkövetkezményként a létesítési engedély visszavonása kerül meghatározásra. A vadaskertre vonatkozó módosuló szabályok kiegészítésével egyértelművé válik, hogy a vadászati jog hasznosítását – amibe beleértendő a vadaskert üzemeltetése is – a vadászatra jogosult végzi.

A szabályozás egyértelművé teszi azt is, hogy az üzemeltetési feladatok ellátására a haszonbérleti és az alhaszonbérleti szerződésen kívül, más önálló szerződés nem köthető. A természeti értékek folyamatos felértékelődése fényében, valamint a vadállomány egészséges fenntarthatóságának és megújításának tükrében ugyanis nem tartható fenn tovább az a lehetőség, amely a vadászatra jogosult számára az általa használt területen lehetővé teszi, hogy kettős jogviszonyt hozzon létre lényegében azonos tevékenység ellátása céljából, és ekként olyan feltételeket teremthessen az általa hasznosított területen, amely a más haszonbérletiek vagy üzemeltetők esetében nem lehetségesek. A javaslat ezzel az alaptörvényi értékekkel szembehelyezkedő, haszonszerzési célú spekulatív joggyakorlást kiküszöbölve teremti meg annak jogszabályi hátterét, hogy a vadaskertekkel való gazdálkodás a vadászati jog hasznosításának egységes és átlátható kereteibe illeszkedve biztosítsa a vadaskerti vadállomány egészségének, megújulási képességének megőrzését, a túlszaporodás, illetve az ebből adódó környezeti károk megakadályozását.

A módosítás az új koncepcióval összhangban megállapítja a vadászati hatóság vadaskerttel kapcsolatos hatósági ellenőrzésének egyes kötelező, főként hivatalból történő eljárási eseteit, és ezen ellenőrzések lehetséges jogkövetkezményeit. A létesítési engedély visszavonását megelőzően végzett hatósági ellenőrzés alapján a hatóság határidő megjelölésével figyelmezteti a vadászatra jogosultat a döntésében meghatározottak teljesítésére. A vadaskert vadállományának felszámolása elengedhetetlen a megszűnéshez, így a vadaskert csak az ezt megállapító hatósági határozattal szűnik meg.

12. §

A törvény új 28. § (1) bekezdése az eddigiéknél is jobban kívánja hangsúlyozni a vadászat és a természet kapcsolatát, kiemelve a természeti értékek, a természetvédelem és a szakszerű erdőgazdálkodás elsődlegességét.

Az Alaptörvény P) Cikke mellett a 38. cikk (1) bekezdése is egyértelmű követelményként rögzíti a természeti erőforrások megóvását. Az erdők, a vadállomány olyan természeti erőforrások, amelyeknek kiemelt alaptörvényi védelmet kell kapniuk, és a tulajdonjog megsértésére való hivatkozás nem eredményezheti ezeknek a védendő tárgyaknak a negligálását, az individuális alapjoggal szembeni alárendelését vagy akár figyelmen kívül hagyását. Az előző bekezdéssel összhangban és arra figyelemmel kerül megállapításra, hogy ezen érdekek kifejezett megsértését jelenti a zárttéri vadtartó létesítményben jogszerűtlenül tartott vad.

13. §

A Vtv.-ben már korábban is szabályozott, az egyes vadászterületeken létesítendő, a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés engedélyezésével összefüggésben az elmúlt időszakban többször felmerült szakmai igényeknek megfelelően szükséges a vonatkozó szabályozás egyértelműsítése. A tartós telepítésű kerítés létesítésére, bővítésére irányadó szabályok pontosításával meghatározásra kerülnek a kiadott engedély időbeli hatályára, valamint az engedély megújítására, továbbá a kerítéssel szembeni követelményekre vonatkozó egyes szabályok is.

14. §

A törvénymódosítás szerint a zárttéri vadtartó létesítmény esetén úgy kell tekinteni, hogy a vadászatra jogosult a vadállomány fenntartásának érdekében a vad életfeltételeihez szükséges megfelelő minőségű takarmánymennyiségről és a vadnak ivóvízzel való ellátásáról nem képes gondoskodni, ha a zárttéri vadtartó létesítményben a létesítési engedélyben meghatározottakhoz képest jogszerűtlen vadtartásra kerül sor.

15. §

A módosítás egyértelműen rögzíti, hogy a vadgazdálkodási üzemtervtől eltérően vagy üzemterven kívül vadgazdálkodási tevékenységet folytatni tilos, amely egyébként az üzemtervi gazdálkodás lényegéből következik.

16. §

Figyelemmel arra, hogy a vadaskert az új szabályozási koncepció szerint önálló vadászterületnek számít, a vadaskert haszonbérletbe vagy alhaszonbérletbe adása esetén a vadaskert éves vadgazdálkodási tervét önállóan kell elkészíteni. A vadaskert éves vadgazdálkodási tervének elkészítésére a vadaskert vadászatra jogosultja, mint felelős és önálló vadgazdálkodó köteles.

A Vtv. legutóbbi módosítása az éves vadgazdálkodási tervre vonatkozó szabályozást, illetve a terv tartalmát érintően több, egyszerűsítést szolgáló változást vezetett át. Az egyes vadászható nagyvadfajok állományának megfelelő kezelése, illetve csökkentése, mint cél megvalósítása érdekében szakmai igényként merült fel, hogy függetlenül attól, hogy a vadászati hatóság által jóváhagyott éves vadgazdálkodási terv az adott vadfajra vonatkozóan tartalmaz-e rendelkezést, előírást vagy sem, vadászati idényben elejthető legyen az a nagyvadfaj, amely a vadgazdálkodási üzemtervben nem kívánatos fajként került megjelölésre. A módosítással kimondásra kerül, hogy ebben az esetben a törvényben meghatározott, a szakszerűtlen elejtésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

17. §

A vadászati napló és teríték-nyilvántartás tartalmaz személyes adatnak minősülő adatot, amelyet szükséges törvényi szinten meghatározni. A személyes adatok rögzítésének, kezelésének elsődleges célja, hogy a vadászat alkalmával mind a vadász, mind az általa végzett tevékenység egyértelműen azonosítható, nyomon követhető és a vadászati hatóság által utólagosan ellenőrizhető legyen.

18. §

A Vtv. 58. § (1) és (2) bekezdése szerint a vadászatra jogosult köteles a vadászat lefolyásának utólagos ellenőrzésére alkalmas vadászati napló, valamint az elejtett, illetve az elfogott vad vonatkozásában teríték-nyilvántartás vezetéséről gondoskodni, melynek részletszabályait a törvény végrehajtására kiadott rendelet rögzíti. A folyamatos technikai fejlődésre, illetve a digitális világ által támasztott követelményekre figyelemmel a jelenleg még papír alapú vadászati napló és teríték-nyilvántartás tekintetében szakmai, illetve társadalmi igényként merült fel, hogy a vadászatra jogosult a vadászati napló és teríték-nyilvántartás vezetésére irányuló kötelezettségének elektronikus alkalmazás használatával is eleget tehessen. A fentiek alapján a módosítás célja az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartás használatával összefüggő törvényi rendelkezések megalkotása.

19. §

A törvény 75. § (3) bekezdésében rögzítettek szerint amennyiben a vadászatra jogosult a jóváhagyott éves vadgazdálkodási tervben a gímszarvasra és a vaddisznóra előírt elejtési tervszámokat nem teljesíti, akkor a következő vadászati évben a bekövetkezett vadkár teljes egészében a vadászatra jogosultat terheli. A módosítás célja annak kimondása, hogy e rendelkezés akkor alkalmazandó, ha az adott vadfaj elmúlt három vadászati évre számított átlagos terítékadata a tíz egyedet elérte. A rendelkezésben a gímszarvas mellett a dámszarvas megjelenítése is szükséges a vadfaj elszaporodására tekintettel. Emellett szükséges a vaddisznó szerepeltetésének elhagyása a több éve tartó afrikai sertéspestis megjelenésére és annak kezelésére irányadó külön szabályozásra figyelemmel.

20. §

A törvény legutóbbi módosítása a vadászható állat és (gép)jármű összeütközésére, mint veszélyes üzemek találkozására vonatkozó, valamint a vad elpusztításával okozott kárral összefüggő ágazati szabályozást is egyértelműsítette, pontosította. Mindezekhez kapcsolódóan, és a hatályos szabályozáshoz igazodóan a módosítás célja annak rögzítése, hogy amennyiben vadászható állat járművel történő ütközésének esete áll fenn, úgy a vad elpusztításával okozott kár nem érvényesíthető, ha a baleset bekövetkezése nem a jármű vezetőjének felróható magatartásával függ össze.

A vadászható állat által okozott kárra vonatkozó rendelkezések körét egészíti ki az a törvényi vélelem, miszerint a vadászterület részét képező vadaskert esetén vélelmezni kell, hogy a vad nem a vadaskert területéről váltott ki. A vélelem alapjául a zárttéri vadtartásra vonatkozó szabályok szolgálnak, a gondos gazdálkodás és a kerítések megfelelő műszaki állapota mellett csekély a valószínűsége annak, hogy a balesetet okozó vad a vadaskert területéről váltana ki.

21. §

A föld használóját a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése tekintetében terhelő kötelezettségekkel, illetve a vadkárigény érvényesítésével összefüggésben a módosítás célja annak kimondása, hogy amennyiben a föld használója a tartós telepítésű kerítéssel védett földterület vonatkozásában a vadkár elhárítása céljából nem biztosít bejutási lehetőséget az érintett vadászatra jogosult részére, akkor a vadászatra jogosulttal szemben vadkárigényt nem érvényesíthet.

22. §

A módosítás kiegészíti a törvényben rögzített, a vadászati hatóság által elrendelhető állomány szabályozó vadászattal összefüggő rendelkezéseket, azzal, hogy kérelemre vagy hivatalból történő elrendelésnek van helye abban az esetben is, ha a vadgazdálkodási üzemtervben az adott vadfaj az érintett vadászterületen nem kívánatos vadfajként van meghatározva.

23. §

Az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartás használata lehetőségének megteremtésével összefüggésben indokolt a vadászatra jogosulttal szembeni, a vadgazdálkodási bírság kiszabásának egyes eseteit meghatározó törvényi rendelkezések megfelelő kiegészítése is. A törvényt módosítás egyértelművé teszi, továbbá, hogy a vadgazdálkodási bírsággal kapcsolatos rendelkezések a vadaskert alhaszonbérletére kötött szerződés esetén az alhaszonbérlettel szemben alkalmazandók, lévén önálló vadászatra jogosult.

24. §

A rendelkezés meghatározza a vadaskert létrehozása céljából történő bekerítés engedélyezésére, valamint az ott folytatott hatósági ellenőrzésre irányuló közigazgatási hatósági eljárásban ügyfélnek minősülők körét.

25. §

Az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartás jövőbeni bevezetésével összefüggően indokolt a vadászati hatóság által vezetett nyilvántartásokra, illetve azok tartalmára vonatkozó szabályozás megfelelő módosítása is.

26. §

A törvény vonatkozó módosításai által eszközölt változások átvezetésével összefüggésben indokolt a törvényben a felhatalmazó rendelkezések megfelelő kiegészítése is.

27. §

Az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartás megfelelőségi vizsgálatára jogosult szervezet kijelölésére a miniszternek felhatalmazást szükséges adni.

28. §

A tartós telepítésű kerítésekre vonatkozó új követelményekre figyelemmel indokolt átmeneti rendelkezés megállapítása.

Annak érdekében, hogy a vadaskert tekintetében a haszonbérlet és az üzemeltetés közötti indokolatlan jogi különbségtételt felszámolja, a törvénybe beépülő átmeneti rendelkezés kimondja, hogy a módosuló rendelkezéseket vadaskertben jogszerűtlenül tartott vaddal kapcsolatos korábbi szerződésekből fakadó igényekre is alkalmazni kell.

A jogbiztonság szempontjából fontos rendelkezés, hogy a jogalkotó elsősorban a szerződő felek magánautonómiájára kívánja bízni szerződéses viszonyaik rendezését a párhuzamos üzemeltetési és haszonbérleti szerződések esetén. A szerződő felek konszenzuson alapuló együttes döntési jogkörét a javaslat abban az esetben is biztosítja, ha a vadászterület és a vadaskert területe „egybeesik”, mint ahogyan abban az esetben is, ha a vadászterület részét képező vadaskert kiterjedése kisebb a teljes vadászterület kiterjedésénél. A jogszabály a fennálló szerződéses viszonyokba csak akkor avatkozik be, ha a felek a megállapodás lehetőségével nem kívánnak vagy nem tudnak élni.

A haszonbérleti szerződés fogalmánál és jellegénél fogva is a vadászathoz, a vadászati jog gyakorlásához kapcsolódó jogintézmény, így indokolt ennek elsődlegességét és elsőbbségét megállapítani az üzemeltetési szerződésekkel szemben. A vadászterület és a vadaskert „egybeesése” esetén ez azt jelenti, hogy a haszonbérleti szerződés mintegy „elnyeli” az üzemeltetési szerződést. Jogilag nem alátámasztható ugyanis, hogy pontosan ugyanarra a területre egyszerre álljon fenn egyazon vadászatra jogosultnak vadászati joga és vadaskert üzemeltetési joga, ugyanis a duplikált szabályozás visszaélésre és spekulatív haszonszerzésre biztosít lehetőséget.

A módosítás hatálybalépését megelőzően, abban az esetben, ha meghatározott vadászterületen belül létesített, de annál kisebb kiterjedésű vadaskert esetében önálló üzemeltetési szerződés jött létre, az üzemeltetési szerződésre a haszonbérletre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ebben az esetben a felek 2024. szeptember 30-ig kötelesek egymással tárgyalásokat folytatni és megállapodni az üzemeltetési szerződés haszonbérleti szerződés szabályai szerinti módosításában. Ha a felek között a megállapodás nem jön létre, úgy az üzemeltetési szerződés a törvény erejénél fogva haszonbérleti szerződéssé alakul, amelyre e törvénynek a haszonbérletre vonatkozó szabályai alkalmazandók. A szabály ugyancsak a kettős jogviszony felszámolását célozza, lehetővé téve a felek megegyezését, de annak hiányában kötelezően alakítja át a korábbi üzemeltetési szerződést (a)haszonbérleti szerződéssé. A hatályos jogszabályi rendelkezések miatt az akár a felek módosításával, akár a törvény erejénél fogva létrejövő haszonbérleti és alhaszonbérleti szerződések vadászati hatóság nyilvántartása érdekében történő benyújtása iránt a haszonbérlet (alhaszonbérlet) köteles a szükséges intézkedéseket megtenni, valamint az üzemtervet elkészíteni és benyújtani. A törvény által a haszonbérleti szerződésekre előírt 60 napos határidő helyett erre az átmeneti rendelkezés 2024. december 31. napjáig terjedő 90 napos határidőt biztosít.

A vadászterület egészére kiterjedő (a vadászterülettel „egybeeső” kiterjedésű) vadaskert esetén a felek 2024. szeptember 30. napjáig egymással ugyancsak tárgyalásokat folytatnak, és a szerződéses viszonyukat kötelesek úgy módosítani, hogy annak tekintetében kizárólag a haszonbérleti szerződés rendelkezései érvényesüljenek. Ha a határidőben egymással nem állapodnak meg, úgy 2024. október 1. napjával közöttük az üzemeltetési szerződés megszűnik, és a jogviszonyukra kizárólag a felek között létrejött haszonbérleti szerződés rendelkezései irányadók, az üzemeltetési tárgyú megállapodás a továbbiakban joghatás kiváltására nem alkalmas, abból igényt eredeztetni vagy azzal összefüggésben támasztani nem lehet. Ezt indokolja az a tény is, hogy a haszonbérleti szerződés alapján már készült üzemterv, amelyet a vadászati hatóság már jóváhagyott – és a vadaskert területe az ilyen esetekben megegyezik a vadászterület kiterjedésével, így egyazon területre vonatkozóan már rendelkezésre áll hatóságilag elfogadott üzemterv. Megállapodásuk vagy – ennek hiányában – a törvény erejénél fogva alkalmazandó haszonbérleti szerződés hatálya 2026. február 28. napjáig meghosszabbodik. Az így meghosszabbodott határidőben folytatott vadászati hasznosítás nem minősül a vadgazdálkodási üzemterven kívüli gazdálkodásnak, és az üzemtervi ciklus 2026. február 28. napjáig meghosszabbodik. A rendelkezések által a felek megállapodására biztosított időn túli, jogszabály erejénél fogva beálló szerződésmódosítás olyan alkotmányos értékek biztosítása és megóvása érdekében szükséges, amelyek nem függhetnek a szerződő felek megegyezésre való hajlandóságán vagy képességén. Ha a haszonbérleti szerződés hatálya kitolódik, úgy a földtulajdonos – vagy társult vadászati jog esetén a tulajdonosi közösség – által az új üzemtervi ciklus vadászatra jogosultjával kötött haszonbérleti szerződés hatálya 2026. március 1. napján kezdődik.

Az átmeneti szabályok tekintetében vadaskert üzemeltetésére kötött szerződésnek minősül az elnevezésétől függetlenül bármely olyan szerződés, amely a vadaskert üzemeltetésével, működtetésével kapcsolatos feladatokat is magában foglal. Az átmeneti rendelkezésekben foglalt eljárások körében is alkalmazandó a törvénymódosítás megtérítési kötelezettséget meghaladó mértékű megtérítés tilalmát előíró rendelkezése.

29. §

Az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartásra vonatkozó rendelkezések 2025. január 1-jén lépnek hatályba, ugyanakkor az elektronikus vadászati napló és teríték-nyilvántartás a vadászati év kezdetével, 2025. március 1-jétől használható.

30. §

Jogtechnikai, szövegcséres módosítások, kiegészítések és pontosítások.

A Vtv. 81/B. § (2) és (3) bekezdésében megjelölt – a vadkár alap képzése, és annak a vadászati hatóság felé történő igazolása tekintetében előírt – határidők módosítása arra figyelemmel szükséges, hogy a vadászatra jogosult gazdálkodási, gazdasági tevékenységének részeként a vadkár alap képzése, mint pénzügyi jellegű tevékenység jobban igazodik így a gazdasági évhez, továbbá jobban kapcsolódik ilyen módon az adott vadászati évhez is.

31. §

Az egyes rendelkezések hatályon kívül helyezését a módosítással eszközölt pontosítások és egyértelműsítések indokolják.

A Vtv. 78. § (2) bekezdésének hatályon kívül helyezésével a közúti, vasúti jelzések elhelyezésére az általános szabályok lesznek irányadóak.

A Vtv. 79. § (1) bekezdés h) pontjában az „apróvadás” szövegrész hatályon kívül helyezése arra figyelemmel szükséges, hogy nemcsak az egyes apróvadfajok, hanem a nagyvadfajok, különösen annak szaporulatai védelme érdekében is egyaránt szükséges a mezőgazdasági táblák kaszálása során vadriasztó láncot vagy egyéb, hanghatáson alapuló vadriasztó eszközt használni.

32. §

A Vetőmagtörvény értelmében a vetőmag-előállítónak közzé kell tennie a helyi önkormányzat honlapján a vetéstervét annak érdekében, hogy a védőtávolságba eső földhasználók a vetőmag-előállításról értesüljenek. A 18. § módosítása a hirdetmény közzétételével kapcsolatban tartalmaz kiegészítő és pontosító rendelkezéseket.

33. §

A módosítás meghatározza a zárt körzet nyilvántartásba vételével kapcsolatos szabályokat, így a kérelem és a nyilvántartás tartalmát és a határozat közlésének módját. A rendelkezés továbbá adatkezelési szabályokkal egészíti ki a Vetőmagtörvényt.

34. §

A rendelkezés a zárt körzet kialakításának engedélyezéséről szóló eljárás szabályait pontosítja.

35. §

Felhatalmazó rendelkezés pontosítása.

36. §

A Vetőmagtörvény 2. § 6. pontjába, valamint 7. § (2) bekezdés b) pontjába a tájfajta mellé a zöldségnövényeknél használt „házikerti fajta” megnevezés is bekerül, amelyet a zöldségnövény fajok tájfajtáinak és házikerti fajtáinak elismeréséről, valamint vetőmagvaik előállítási és forgalomba hozatali feltételeiről szóló rendelet is nevesít.

A 18. § (3) bekezdésében pontosításra került az eljárásban érintett önkormányzat meghatározása, mivel a zárt körzetek bejelentésénél összeérő földrészleteknél a vetőmag-előállításba vont és az előírt védőtávolságon belül lévő termőföldek fekvése szerinti önkormányzatok is illetékesek.

A 18/B. § módosítása pontosításokat tartalmaz.

A 20. § (2) bekezdésében a rendelkezés egyértelmű értelmezését segíti elő a vetőmag-előállítóra vonatkozó pontosítás.

A 23. § (1) bekezdés b) pont be) alpontjában a hely azonosítására szolgáló adatok kerülnek pontosításra.

37. §

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény módosításának indoka az eljárások gyorsítása, így a korábbi programozási időszakok még folyamatban lévő eljárásainak, ügyeinek gyorsabb lezárása. A szövegcsere módosítások továbbá biztosítják, hogy az érintett rendelkezések értelmezése egységessé váljon és összhangba kerüljenek az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 131. § (8) bekezdés a) pontjával.

38. §

A KAP Stratégiai Tervben foglaltakra tekintettel a Tftv.-ben speciális szabályok megállapítása szükséges a tájképi elemek kapcsán, hiszen azok 2023. évtől támogatható területnek minősülnek, tekintettel arra, hogy a vízvisszatartás, biodiverzitás és mikroklima javítását szolgálják. A rendelkezés a törvény szabályainak értelmezéséhez szükséges fogalom-meghatározást tartalmaz.

39. §

A tájképi elemek a támogatási rendszer szempontjából továbbra is a korábbi művelési ágban kell, hogy szerepeljenek, ezért a tájképi elem létesítése vagy fenntartása nem minősülhet művelési ág változásnak. Az ingatlanügyi hatóság által a művelési ág változása bejelentésének elmulasztása miatt indított eljárásban a bejelentésre köteles személynek nyilatkoznia kell arról, hogy a tevékenység tájképi elem létesítésére, illetve fenntartására irányul.

40. §

A KAP Stratégiai Tervben foglaltakra tekintettel – a művelési ág megváltozásához és a más célú hasznosításhoz hasonlóan – a hasznosítási kötelezettség esetében is szükséges rögzíteni, hogy nem tekinthető a kötelezettség elmulasztásának a tájképi elem létesítése és fenntartása. A hasznosítási kötelezettség elmulasztása miatt indított eljárásban a kötelezettnek nyilatkoznia kell arról, hogy a tevékenység tájképi elem létesítésére, illetve fenntartására irányul.

41. §

A tájképi elemek után a mezőgazdasági termelő akkor jogosult területalapú támogatásra (alaptámogatásra), ha a termelő azokat újonnan kialakítja, illetve fenntartja, így a más célú hasznosításra vonatkozó földvédelmi szabályok alkalmazása ezen esetekben ellentétes lenne a szakpolitikai célokkal. A termőföld engedély nélküli más célú hasznosítása tárgyában indított eljárásban az érintettnek nyilatkoznia kell arról, hogy a tevékenység tájképi elem létesítésére, illetve fenntartására irányul.

42. §

A módosítás arra irányul, hogy ne minősülhessen más célú hasznosításnak a mezőgazdasági munkák során keletkező terménynek vagy mellékterméknek, illetve a kijuttatni tervezett istállótrágyának a termőföldön történő időleges, az időszerű mezőgazdasági munkavégzésnek megfelelő elhelyezése. Ha azonban a mezőgazdasági munkák során keletkező termény vagy melléktermék a szükségszerű munkafolyamatokat – például szárítás – meghaladóan hosszabb időn át termőföldön kerül tárolásra, és ezzel akadályozza a depóniaterületen a mezőgazdasági hasznosítást, illetve terméskiesést eredményez, az más célú hasznosításnak minősül.

A módosítással egyben – a törvényen belüli koherencia megteremtése érdekében – hatályon kívül helyeződik a tájképi elem fenntartásával kapcsolatos bírságtilalom, tekintettel arra, hogy a törvénybe beépülő tájképi elemekkel kapcsolatos új rendelkezések miatt ezen rendelkezés már nem értelmezhető.

A jogalkalmazói gyakorlatban problémaként merült fel, hogy időleges más célú hasznosítás esetében az igénybevevők elmulasztják a Tfv. 10/A. § (2) bekezdése és a Tfv. 14. § (4) bekezdése szerinti bejelentés megtételét, így az ingatlanügyi hatóságnak nincs tudomása arról, hogy az időleges más célú hasznosítás megtörtént-e, és ez az időleges más célú hasznosítások jelentős része esetében – azok jellegére tekintettel – utólag helyszíni szemle során sem állapítható meg, amely a földvédelmi járulék kiszabását is ellehetleníti. E probléma orvoslása érdekében időleges más célú hasznosítás esetén – ha az engedély időbeli hatálya alatt a más célú hasznosítás megkezdésének, illetve az eredeti állapot helyreállításának bejelentése nem történik meg, és sem a határidő hosszabbítását, sem az engedély hatályon kívül helyezését nem kezdeményezték – az ingatlanügyi hatóságnak az engedély időbeli hatályának lejártát követő 15 napon belül nyilatkozattételre kell felszólítania az igénybevevőt az engedélyezett időleges más célú hasznosítás megkezdéséről és megvalósításáról.

43. §

Ha az időleges más célú hasznosítási engedéllyel rendelkező igénybevevő az ingatlanügyi hatóság felhívására határidőben nem nyilatkozik, bírsággal sújtandó. A bírság ismételten is kiszabható mindaddig, amíg az igénybevevő a nyilatkozattételi kötelezettségének nem tett eleget.

44. §

Az időleges más célú hasznosítások nyomon követése céljából szükséges, hogy azokról az ingatlanügyi hatóság a Tfv. új 5. melléklete szerint nyilvántartást vezessen, ideértve a bírságszabás alapjául szolgáló adatokat is.

45. §

A Tfv. 2. mellékletének módosítására, illetve a törvény új melléklettel való kiegészítésére irányuló rendelkezés.

46. §

A könnyebb jogalkalmazás érdekében az átlagos minőségű termőföld fogalma – szántó, rét, illetve legelő esetében – kibővítésre kerül a termőföldek pontos aranykorona értékének megjelölésével.

47. §

Az igénybevevő a más célú hasznosítási engedély megadását követően sem szerez jogosultságot a termőföld mezőgazdasági jellegű használatára, így az első igénybevételig indokolt az időleges hasznosítási kötelezettséget kizárólag a földhasználóra terhelni. Ezt a célt szolgálja a Tfv. 5. § (3) bekezdésének módosítására irányuló rendelkezés. Ezen túl a hatályon kívül helyező rendelkezés technikai jellegű módosítást tartalmaz.

48. §

2023. július 1-jétől az Éltv.-ben bevezetésre került az átruházott feladatok ellátására jogosult élelmiszerlánc-felügyelő intézménye. Mivel ebbe a kategóriába tartozhat olyan személy is, akinek nincs más rendelkezés alapján FELIR azonosítója, ezért szükséges erre a személyi körre is kimondani a FELIR azonosítóval való rendelkezés kötelezettségét.

49. §

Az Éltv. 35. § (2) bekezdés a) pont aa) alpont, b) pont és c) pont tekintetében a normaszöveg pontosítása szükséges, egyértelműsítve, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv mind a vállalkozásokat, mind azok tevékenységeit és – amennyiben ez releváns – a létesítményeit is nyilvántartásba veszi. A szövegcsérés rendelkezés továbbá értelmezést segítő, nyelvtani jellegű módosítást tartalmaz.

50. §

Technikai jellegű módosításra irányuló hatályon kívül helyező rendelkezés.

51. §

Technikai jellegű rendelkezés annak érdekében, hogy a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény egységes megnevezést tartalmazzon a támogatási azonosító tekintetében. Szükséges továbbá a törvény érintett rendelkezéseiben a Vidékfejlesztési Program mellett a KAP Stratégiai Tervet is nevesíteni.

52. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításának indoka, hogy az érintett rendelkezések értelmezése egységessé váljon és összhangba kerüljön az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 131. § (8) bekezdés a) pontjával. A szövegcsere módosítást egyebekben az agrártámogatásokat érintő intézményrendszeri változás is indokolja.

53. §

A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény módosítása a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény rendelkezéseivel való összhang megteremtése érdekében szükséges.

54. §

A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény módosítására irányuló rendelkezés megteremti annak lehetőségét, hogy az Agárkamara – a jogszabályban rögzített feladatai ellátásához – az érintett természetes személyek egyedi azonosítóját megismerje.

55. §

A rendelkezéssel egyértelműsítésre kerül, hogy az Agrárkamara jogosult a tanácsadási feladatok ellátásában való részvétele során az Agrárkamara által nyújtott tanácsadással érintett alanyok elektronikus kapcsolattartásra szolgáló tárhelyére, biztonságos kézbesítési szolgáltatási címére iratot küldeni.

56. §

A rendelkezés a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 2024. szeptember 1-jén hatályba lépő előírásaira tekintettel az újonnan beépülő rendelkezések vonatkozásában megteremti a törvények közötti összhangot.

57. §

Az Agrárkamara feladatainak egyértelmű meghatározását biztosító hatályon kívül helyező rendelkezés.

58. §

A jogalkalmazás egységessége érdekében szükséges az életvitelszerű lakáshasználat helyének fogalmi meghatározása a Földforgalmi törvényben, összhangban a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény rendelkezéseivel. A módosítás továbbá – a jogalkalmazói gyakorlat tapasztalatai alapján – a gazdasági év fogalmát is pontosítja.

59. §

A rendelkezés kiegészíti a Földforgalmi törvénynek a föld más célú hasznosítására vonatkozó rendelkezéseit azzal az esettel, amelynél a termőföld igénybevétele olyan területen történik, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított.

60. §

A többlethasználati megállapodás a tulajdonos használati jogosultságát korlátozó jogintézmény, ezért szükséges a földhasználati szerződés mellett annak feltüntetése is a tulajdonjog átruházási szerződésben. A tájékoztatás elmaradása esetén indokolt a semmisség kimondása.

61. §

Amennyiben az elővásárlási jogával élni kívánó tulajdonostárs az érintett tulajdoni illetőséget örökléssel szerezte, a 3 év időtartamba indokolt beszámítani azt az időszakot is, amely alatt az érintett tulajdoni illetőség az örökhagyó tulajdonát képezte.

62. §

A földet használó földműves elővásárlási jogának érvényesítésekor a 3 éves földhasználati feltétel teljesítésénél öröklés esetén beszámítható azon időtartam is, amely alatt a földet a földhasználati nyilvántartás vagy az erdőgazdálkodói nyilvántartás szerint az örökhagyó használta.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a hagyatéki eljárás során az ugyanazon örökhagyó hagyatékához tartozó ingatlanok dologösszességként történő értékesítésének lehetővé tétele a hagyatéki eljárásban jelentősen elősegíti a hagyatéki eljárások hatékony és gyors lefolytatását.

63. §

A Fétv. 13/A. §-a rögzíti, hogy az adásvételi szerződés az elővásárlásra jogosultra nézve külön rendelkezést nem tartalmazhat. A vevő helyébe lépő elővásárlásra jogosultat az adásvételi szerződésnek a vevőre vonatkozó rendelkezései jogosítják és kötelezik. Szükséges ugyanakkor annak a helyzetnek a törvényi szintű rendezése az elővásárlók szempontjából, ha a felek a szerződéses kötelezettségvállalás megerősítésére foglalót határoztak meg. Indokolt, hogy a vevő által fizetett foglalót az elővásárló is letegye, értelemszerűen nem közvetlenül az eladó, hanem – a függő helyzet okán – letétbe vagy közjegyzői okiratba foglalt szerződés esetén közjegyzői bizalmi őrzésbe helyezés útján. A letétbe helyezett összeg kizárólag az eladó vagy a letévő részére fizethető ki. A letétbe helyezett összegre – amennyiben az adásvételi szerződésben a vevő helyébe az elővásárló lép – a foglaló szabályai lesznek irányadók. Ebben az esetben az eredeti vevő által adott foglaló összegével az eladó és az eredeti vevő egymás között köteles elszámolni. Ha az elővásárló bármely okból nem lép a vevő helyébe, részére a letett összeg visszajár.

64. §

A termőföld vételárak meghatározása során alkalmazandó számításban jelenleg szerepelnek olyan feltételezések, melyek 20 éves időtávban nem tervezhetőek, illetve nem számíthatóak ki hitelt érdemlő módon. Emiatt indokolt az indexálásra vonatkozó előírás hatályon kívül helyezése, tekintettel arra, hogy a vételár aránytalanságának vizsgálata tekintetében a már ismert adatokból kell kiindulni, nem pedig a jövőbeni bizonytalan eseményekből.

65. §

A föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában a korábban irányadó jogalkalmazási gyakorlattal és a Kúria elvi döntésében is megjelenő jogértelmezéssel ellentétben álló alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a Földforgalmi törvény 34. § (3) bekezdése alapján a föld tulajdonjogának végintézkedés útján történő megszerzése esetén az örökös szerzőképességének nem az örökhagyó halálakor, hanem a hagyatéki eljárás során kell fennállnia. A hagyatéki eljárás kiterjed a bírósági jogorvoslatra is, annak jogerős lezárásáig. Az AB határozat indokolása szerint olyan szabályozást kell kialakítani, amely az örökhagyó végintézkedését a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi (favor testamenti elve). Amennyiben a jogértelmezés indokolatlanul leszűkíti az örökhagyó végintézkedésének érvényesülését, azzal az örökhagyó aktív öröklési képessége is sérül. A végintézkedéssel történő öröklés mind az aktív, mind a passzív öröklés szempontjából egy jövőbeni bizonytalan időpontot jelent. A passzív örökléshez való jog oldaláról ez azt jelenti, hogy az örökös nincs feltétlenül abban a helyzetben, hogy tudja, hogy egyáltalán örököl-e, és abban a helyzetben sem, hogy ha örököl, akkor az örökség megszerzéséhez milyen feltételekkel kell

rendelkeznie. A Kúria jogértelmezése alapján az örökös számára, amikor kiderül, hogy mely időponttól örökös, akkor már rendelkeznie is kell, vagy kellett volna a szerzési képességgel is. Amennyiben az örökhagyó halálakor nem rendelkezett szerzési képességgel, akkor az örökhagyó akarata sem tud érvényesülni, mert meghiusul, és az örökös nem is szerezheti meg az örökséget, függetlenül attól, hogy a tényleges rendelkezési jog gyakorlása időben későbbi, és a jogértelmezés sem befolyásolja az eljárás lefolytatásának tényét.

Az AB határozatban foglalt alkotmányos követelménynek való megfelelés érdekében, és a hagyatéki eljárások indokolatlan elhúzóadásának megakadályozása végett a föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán differenciált szabályozás kialakítása szükséges. A belföldi és tagállami természetes személyek abban az esetben rendelkeznek földszerzési képességgel, ha a törvényi feltételeknek megfelelnek, az ő esetükben tehát a tulajdonszerzés nem eleve kizárt. Indokolt tehát, hogy e személyek részére megfelelő határidő kerüljön biztosításra a szerzési feltételek teljesítésére. Amennyiben az egyéves határidőn belül nem tesznek eleget a szerzési feltételeknek, akkor földszerzésük ellentétes lesz a földforgalmi szabályozás alapvető céljaival és elveivel, ezért szükséges, hogy az egy éves határidő sikertelen leteltét követően a föld vételi joggyakorlás útján állami tulajdonba kerüljön. Ebben az esetben az örökös a tulajdonjog átruházásáért megfelelő ellentételezést kap.

A szerzési feltételeknek való megfelelést a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi.

66. §

A jogalkalmazás egységesítése érdekében szükséges a közvetlenül megelőző használat feltételeinek pontosítása.

Amennyiben az előhaszonbérleti jogával élni kívánó személy a földhasználati jogviszonyba öröklés útján lépett, a 3 év időtartamba indokolt beszámítani azt az időszakot is, amely alatt az érintett ingatlant az örökhagyó használta.

67. §

Az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvény módosításához kapcsolódóan szükséges a Földforgalmi törvény módosítása is, annak érdekében, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzése során a gazdaságátadás útján történő átruházás vagy átadás esete kivételként kerüljön meghatározásra a figyelmeztetés alkalmazása tekintetében. A módosítás továbbá kiegészíti a figyelmeztetés alkalmazásának eseteit a 34. § (3a) bekezdés szerinti kötelezettség elmulasztásával és jogkövetkezményeket állapít meg arra az esetre, ha a használatba adóknak vagy közeli hozzátartozójának a földet használó mezőgazdasági termelőszervezetben a használatba adás időpontjában fennálló tulajdonrésze a használatba adást követően 25% alá csökkent.

68. §

A föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése tekintetében az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelményeknek való megfelelés érdekében a 65. § a Földforgalmi törvény 34. §-át új (3a)–(3e) bekezdésekkel egészíti ki. Az új 63/A. § ezen rendelkezésekhez kapcsolódó szabályokat tartalmaz, meghatározva az állam vételi jogának gyakorlására vonatkozó rendelkezéseket.

69. §

A rendelkezés célja annak egyértelművé tétele, hogy a helyben lakás feltételeinek vizsgálata során az életvitelszerű lakáshasználat legalább 3 éves fennállását a jelen törvénymódosítás szerint meghatározott módon kell igazolni akkor is, ha a 3 éves időtartam egy része a törvénymódosítás hatálybalépését megelőző időszakra esik.

70. §

Az egybefoglalt vételárra irányadó szabályozáshoz hasonlóan szükséges az egybefoglalt haszonbér esetén is előírni, hogy az egybefoglalt haszonbér iránti szándékot a szerződésekben egyértelműen meg kell jelölni. A gyakorlatban ugyanis sok esetben sem a hatóság, sem pedig az esetleges előhaszonbérletők számára nem egyértelmű, hogy fennáll-e az egybefoglaltság. Az előzőekben foglaltakon túl a szövegcsere rendelkezések technikai jellegű pontosításokat tartalmaznak és a 2024. október 1-jétől hatályos, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény rendelkezéseivel való összhang megteremtését szolgálják.

71. §

A jogalkalmazói gyakorlat tapasztalatai alapján a szerződésekből sok esetben hiányzik az ellenérték teljesítésének módja, így ennek szabályozása indokolt a Fétv.-ben. Szükséges továbbá a teljesítési módok körét kiegészíteni a közjegyzői bizalmi őrzéssel.

72. §

A Fokfttv. 18/A. § (1) bekezdés c) pontja, valamint 18/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján történő értékesítés esetén az egyezségi eljárás és a földforgalmi hatósági jóváhagyás viszonyát rendezni szükséges. Más egyezségekkal ellentétben ebben az esetben nem hatósági bizonyítvány kiadására kerül sor, hanem a mezőgazdasági igazgatási szerv az adásvételi szerződés hatósági jóváhagyására irányadó szabályok szerint jár el. Figyelemmel arra, hogy az eljárásra a hagyatéki eljárásba ágyazottan kerül sor, így a hagyatéki eljárás elhúzódásának megakadályozása érdekében kiemelt érdek fűződik ezen hatósági jóváhagyási eljárások soron kívüli lefolytatásához. Mindezek okán az eljárásba a helyi földbizottság nem kerül bevonásra.

73. §

A föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése tekintetében az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelményeknek való megfelelés érdekében a 65. § a Földforgalmi törvény 34. §-át új (3a)–(3e) bekezdésekkel egészíti ki. A Fétv. új 42/A. §-a és 42/B. §-a ezen rendelkezésekhez kapcsolódó szabályokat tartalmaz, meghatározva a mezőgazdasági igazgatási szerv és az ingatlanügyi hatóság eljárására vonatkozó rendelkezéseket.

74. §

A haszonbérleti szerződés fogalmi elemei közé tartozik, hogy a haszonbérelő jogosult a föld használatára, hasznainak szedésére, ugyanakkor köteles a földet a rendeltetésének megfelelően művelni és ennek során gondoskodni arról, hogy a föld termőképessége fennmaradjon. A haszonbérlet által tehát a föld feletti használati jogot a tulajdonos vagy haszonélvező átengedi a haszonbérelő részére. A használat keretében a haszonbérelő jogosult döntést hozni a földet érintően alkalmazni kívánt agrotechnikára, növénykultúrára vagy termelési módszerre vonatkozóan is, a fenti kötelezettségének keretei között.

Figyelemmel arra, hogy a gazdasági év meghatározására naptári nap szerint kerül sor, azonban az egyes növénykultúrák esetében a szokásos betakarítás időpontja ettől eltérő lehet, így szükséges annak rögzítése, hogy amennyiben a haszonbérleti szerződés a gazdasági év végével szűnik meg, akkor a haszonbérelő jogosult az adott gazdasági évhez kapcsolódó betakarítási munkák elvégzésére a szerződés megszűnését követően is.

75. §

A többlehasználati megállapodás alapján földhasználatra fogalmilag csak az adott földben tulajdonrészrel rendelkező személy jogosult. Így szükséges rendelkezni a többlehasználati megállapodás megszűnéséről abban az esetben, ha a földhasználó a tulajdonostársi minőségét elveszíti.

76. §

A gazdasági év Földforgalmi törvény szerinti új fogalmára tekintettel átmeneti rendelkezés beépítése szükséges a haszonbérleti szerződések kapcsán, annak érdekében, hogy a haszonbérelő az adott gazdasági évhez kapcsolódó betakarításra a szerződés megszűnését követően is jogosult lehessen.

77. §

A szövegcsere rendelkezések technikai jellegű pontosításokat tartalmaznak.

78. §

A rendelkezés a 2024. október 1-jétől hatályos, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény rendelkezéseivel való összhang megteremtését szolgálja.

79. §

A Termékpiaci tv. 3. §-ának módosítása és kiegészítése bevezeti a közvetlen jogkövetkezmények rendszerét, amely alapján a mezőgazdasági igazgatási szerv az ellenérték határidőre történő meg nem fizetése esetén ágazatfelügyeleti bírságot szabhat ki. Ennek mértéke alapvetően a meg nem fizetett ellenérték tíz százalékában kerül meghatározásra, de legalább egymillió forint.

Fontos lehetőség, hogy ha a kiszabott bírságot a kötelezett nem fizeti meg és azt tőle nem lehet behajtani, a felügyeleti bírságot nem csak az elmarasztalt kötelezettel, hanem annak a jogsértés elkövetése idején helytálló köteles tagjával, vezető tisztségviselőjével, illetve azzal a személlyel szemben is ki lehet szabni, aki a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kötelezettségeiért a törvény alapján felel.

Az eljárásban az ügyfelet megillető jogokat kap a termelők érdekképviselőjét ellátó, elismert szakmaközi szervezet, amely így akár közvetlenül is eljárhat az általa képviselt termelők érdekében.

A fentiekén túl, folyamatos teljesítés esetén szükséges speciális rendelkezést megállapítani a fizetési határidő vonatkozásában, így ebben az esetben a határidő a tárgyhónapi teljesítés tekintetében a tárgyhónapot követő 30. nap azzal, hogy a vevő a tárgyhónapot követő 5. napig a legalább tárgyhónapi teljesítés értéke 30%-ának megfelelő összeget megfizet a termék szolgáltatójának.

80. §

A Termékpiaci tv. új 6/A. §-a bevezeti a kockázatmegosztási rendelkezésekkel kapcsolatos szabályokat, amelyek minden esetben kötelező elemei lesznek a mezőgazdasági vállalkozási jellegű szerződéseknek, továbbá gyümölcs- és zöldségfélék, valamint a sertés- és baromfihús ágazatokban azon szerződéseknek, amelyeket a termés vetése, gyümölcs esetében a termés betakarítása évének első napja, vagy haszonállat esetében annak telepítése vagy tenyésztésbe vétele előtt kötöttek. A vevőnek és az eladónak arányosan kell megosztania a mezőgazdasági termelő által viselt, a mezőgazdasági termelési és termékelőállítási tevékenység körébe nem tartozó szerződéses kötelezettségekből eredő kockázatokat, amelybe azonban nem értendő bele az érintett termékek piaci árának változásaiból eredő kockázat.

81. §

A módosítás a Termékpiaci tv. 6/A. §-ban foglalt kötelezettségek nem teljesítése esetére – 2025. január 1-jétől alkalmazandóan – szankciót is előír a vevő vagy a szolgáltatást igénybe vevő számára.

82. §

A Termékpiaci tv. 5/A alcíme meghatározza a termeltetői szerződések fogalmát, kereteit. Nem tekintendők termeltetői szerződésnek azok a szerződések, amelyek a mezőgazdasági termelő vagy termelők részére a szerződésben meghatározott ár megfizetésén felül további kötelezettségeket nem tartalmaznak, ezáltal ebben a viszonyrendszerben nem csak adásvétel, hanem akár termelésirányítás, termelésszervezés, előfinanszírozás is megjelenhet. Termelési ágazatonként egy vagy több mintaszerződés határozhatja meg az érintett felek kölcsönös kötelezettségeit és különösen a mezőgazdasági termelőknek nyújtandó minimális garanciákat. A mintaszerződéseket az agrárpolitikáért felelős miniszter az adott ágazatban működő elismert szakmaközi szervezet vagy annak hiányában az Agrárkamara kezdeményezésére hagyja jóvá. A rendelkezés létrehozta továbbá a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által vezetett termeltetői nyilvántartást, és meghatározza a nyilvántartás és az adatszolgáltatás alapvető szabályait.

83. §

A felhasználás tapasztalatait figyelembe véve szükség van a Piaci Árinformációs Rendszer (PÁIR) átalakítására. Az európai uniós tagságból fakadó ár- és készletjelentési feladatokat csak megfelelő adatbázis birtokában lehet felelősséggel és magas színvonalon teljesíteni. Ennek alapját az adatszolgáltatók által közölt adatok képezik.

84. §

A rendelkezés azoknak a kereskedelmi vállalkozásoknak a tulajdonosait, illetve vezető tisztségviselőjét tiltja el a további ilyen jellegű tevékenységtől, amelyek a mezőgazdasági termelőkől megkapott áru ellenértékét nemcsak, hogy nem fizették meg, hanem ennek a fedezetét is elvonták a felszámolás vagy végelszámolás megkezdése előtt. A mezőgazdasági felvásárló szektor jelen intézkedésnek köszönhető további „fehérítésével” a mezőgazdasági termelők biztonsága még magasabb szintet érhet el. Az eltiltást a cégbíróságnak jogi személy bejegyzése esetén kell figyelembe venni, amennyiben az említett tulajdonost vagy vezető tisztségviselőt a büntető bíróság csődbűncselekményben vagy fedezet elvonásának bűncselekményében jogerősen elmarasztalta.

85. §

A szabályozás teljessé tétele érdekében felhatalmazó rendelkezések beépítése szükséges a törvénybe a kockázatmegosztással kapcsolatos rendelkezésekre, a mezőgazdasági termeltetői szerződés, a termeltetői nyilvántartás és adatszolgáltatás, valamint a kockázatmegosztás szabályaira vonatkozóan.

86. §

A szövegcsérés rendelkezések technikai jellegű pontosításokat tartalmaznak.

87. §

2016. júniusában megjelent a fajtatizta tenyészállatok, hibrid tenyészertések és szaporítóanyagok Unión belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. június 8-i (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2016/1012 rendelet], amely 2018. november 1-jétől közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, így hazánkban is. Az (EU) 2016/1012 rendelet az állattenyésztést érintő általános szabályok mellett a fajtarekonstrukcióra bizonyos vonatkozásokban eltérést enged, melynek lehetőségét az állattenyésztésre vonatkozó új hazai jogszabályok is – a hatályuk alá tartozó valamennyi állatfajra kiterjedően – tartalmazzák. Tekintettel a fajták körének bővülésére, szükséges – a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták, valamint a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták mellett – a fajtarekonstrukcióval érintett fajták körének meghatározása is, amelyre figyelemmel módosul az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvény.

88. §

Az öntözési igazgatási szerv a fenntartható vízgazdálkodási közösségek elismerési kérelmeibe foglaltak ellenőrzése során többször tapasztalta, hogy szántó művelési ágban nyilvántartott ingatlanok esetében a közösségek a minimum terület nagyság miatt „kertészeti zöldség és ültetvények (gyümölcs, szőlő), illetve aromás-, gyógy- és fűszernövény termesztését” jelölnék meg, de az elismerést követően az előbbi kultúrát megszüntetik az adott területen és a nagyobb terület nagysághoz kötött szántóföldi növénytermesztést, illetve ipari zöldségtermesztést folytatnak rajta. A rendelkezés ennek a rossz gyakorlatnak a megakadályozását szolgálja az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény módosításával.

89. §

A 2023. július 1. napján hatályba lépett módosítással bevezetett szabályozás a gyakorlati tapasztalatok alapján az öntözési körzet kijelölésével kapcsolatos szűkítő rendelkezésnek bizonyult, mely bizonyos esetekben ellehetlenítheti az új fenntartható vízgazdálkodási közösségek megalakulását, elismerését, ezért a rendelkezés módosítása vált szükségessé.

90. §

A korábbi öntözési közösségek fenntartható vízgazdálkodási közösséggé történő átnevezésével összefüggésben a fenntartható vízgazdálkodási közösség területe jogi jelleg bejegyzéshez szükséges, alrészlet szintű ingatlan

lista elkészítésével és átadásával járó feladatok nagyságrendjére figyelemmel indokolt a jogi jelleg feljegyzése kezdeményezésére korábban meghatározott határidő módosítása.

91. §

Technikai jellegű hatályon kívül helyező rendelkezés.

92. §

A bekebelezési eljárások indokolatlan elhúzódnak elkerülése érdekében szükséges rögzíteni a Fokfttv.-ben, hogy a bekebelezendő tulajdoni hányadokat érintő öröklés esetén a bekebelezés érdekében tett korábbi intézkedéseket nem kell megismételni, azok az örökösekre is kiterjednek.

93. §

Ha a 2022. december 31. napját követően meghalt örökgyó kizárólagos tulajdonában álló ingatlan a törvényes öröklés szabályai szerint több örökös között közösen öröklődik meg, az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére rendelkezésre álló 5 éves időszak alatt az örökösök a tulajdonrészüket külön-külön harmadik személyre nem ruházhatják át, kizárólag egymás között lehet átadni, így az elővásárlási joggyakorlás és az adásvételi szerződés kifüggesztése ebben az esetben irreleváns. Az örökösök közötti átadásra a hagyatéki eljárásban, osztályos egyezség keretében törvényes öröklés jogcímén a földforgalmi korlátoktól mentesen kerül sor, így indokolt ennek a lehetőségnek a fenntartása számukra az öröklés bekövetkeztét követő 5 éven belül is.

Az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére rendelkezésre álló 5 éves időszakot meghaladóan az ingatlan használati jogosultságának átengedésére irányuló szerződési rendelkezés semmis.

A jogalkalmazói gyakorlat tapasztalatai alapján előfordul, hogy a tulajdonosok nem a Fokfttv., hanem a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerint szüntetik meg az osztatlan közös tulajdont, ez esetben is szükséges a közös tulajdon rendezésének kötelezettsége ténye törlése.

94. §

A Fokfttv. 18/A. §-ára vonatkozó, 93. § szerinti módosítások beillesztésre kerülnek a Fokfttv. 18/B. §-ába is, amely azon esetre vonatkozóan állapít meg rendelkezéseket, amikor 2022. december 31. napját követően megnyílt hagyatéki tárgya osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanban fennálló tulajdoni hányad és a törvényes öröklés szabályai szerint több örökös között közösen öröklődik.

95. §

A szabályozás célja, hogy a hagyatéki eljárásban az állam részére átadhatóak legyenek azok a kis értékű ingatlanok, amelyek a Földforgalmi törvény alapján mező-, erdőgazdasági hasznosítású földnek minősülnek, és tulajdonosuk nem ismert. A szabályozás előzménye az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XVI. törvénycikk, melynek „Eljárás örökös nemlétében” című XII. fejezete rendezte azokat az eljárási szabályokat, amelyeket akkor kellett alkalmazni, ha az örökgyó örökös hátrahagyása nélkül halt meg, vagy örökösnek létezéséről senkinek nem volt tudomása.

Az utóbbi években a földhivatalok – a nyilvántartási adatok felülvizsgálata során – évente mintegy 50.000 hagyatéki eljárást kezdeményeznek átlagosan néhány ezer forint értékű termőföld-hányadok tárgyában, melyek bejegyzett tulajdonosai évtizedekkel ezelőtt meghaltak. Ezekről az ingatlan-hányadokról az örökösök semmit nem tudnak, használni nem akarják őket, tulajdonjogukra nem tartanak igényt. A gyakorlatban az örökösök felkutatása is rendkívül nehézkes, mert ha indult is az örökgyó után korábban hagyatéki eljárás, az abban érdekelt felek is jellemzően már meghaltak. Figyelemmel a felajánlásokkal kapcsolatos fenti problémára (költségviselés), a fellelt örökösök rendszerint visszautasítják ezeket az ingatlanokat, így végső soron az államhoz kerülnek, csakhogy addig több tucat örökös, kiskorúak esetén gyámhatóságot (szintén állami költség) stb. kell bevonni az eljárásba, levéltáraknak, bíróságoknak, anyakönyvvezetőknek, járási hivataloknak kell adatot szolgáltatniuk, így az eljárások időtartama, készíadási, és az állami szerveket is terhelő munkaerő-költsége sokszorosan meghaladják a hagyatéki értékét. Jelenleg a közjegyzők előtt folyamatban lévő ügyek kb. 30%-a ilyen ügy, ami jelentősen lassítja a többi (érdemi) hagyatéki ügy intézését, mind a közjegyzők előtt, mind a leltárelőadóknál. Éppen ezért ezeket az ügyeket speciális szabályozással indokolt kezelni.

A fentiek alapján a törvény új rendelkezései – a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény módosításával együttesen – arra irányulnak, hogy abban az esetben, ha meghatározott csekély forgalmi értékű és területnagyságú ingatlanok (a tulajdoni illetőségnek) az ingatlan-nyilvántatásban nyilvántartott tulajdonosa a hagyatéki eljárásnak a hagyatéki leltár szerinti megindulását megelőző 15 évnél régebben meghalt, a közjegyző hirdetmény útján kísérhesse meg felkutatni az örökösöket. A közjegyző a hirdetményben feltünteti a hagyatéki eljárás tárgyát képező ingatlanokat (tulajdoni illetőségeket) és felhív mindenkit, aki a hagyatékra öröklésben érdekeltként igényt tart, vagy a hagyatékkal szemben öröklésben érdekeltként igényt kíván érvényesíteni, hogy igényét írásban jelentse be. Ha az igénybejelentési határidő alatt a közjegyzőhöz igénybejelentés nem érkezik a közjegyző a hagyatékot szállomány jogcímén az államnak adja át. Ez ellen a végzés ellen a hirdetményi kézbesítésétől számított 15 nap alatt fellebbezni lehet. Az államot mint szállományost az örökös jogállása illeti meg azzal, hogy az örökösként érdekelt, aki igénybejelentéssel az igénybejelentési határidő alatt nem élt, az állam tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzése ranghely szerinti időpontjától számított 5 éves elévülési határidőn belül, a tulajdonjog megállapítása iránt az állammal szemben pert indíthat.

E rendelkezés összhangban van a Ptk. 7:74. §-ában foglalt, a termőföldek tekintetében az állam szükségképpeni örökösi státuszával és rendezi ezen kísértékű ingatlanok jogi helyzetét.

96. §

A Foktftv. 16. alcímének kiegészítését a 15. alcím hatályon kívül helyezése indokolja.

97. §

A módosítás pontosítást tartalmaz, amelyet a 15. alcím hatályon kívül helyezése indokol.

98. §

A részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló, a kormányhivatal, mint segítő közreműködésével zajló eljárás különös szabályai kiegészülnek azzal a lehetőséggel, hogy a kormányhivatal saját döntése alapján a jogi, illetve földmérői feladatok elvégzésére megbízhat jogi szolgáltatót, illetve földmérő vállalkozót vagy vállalkozást. Ezáltal az esetleg kapacitás problémával küzdő kormányhivatalok is hatékonyan tudják az eljárásokat lefolytatni. A 15. alcím hatályon kívül helyezésével ezen alcímbe a sorsolásra és a megosztásra vonatkozó szabályok rögzítése is szükségessé válik.

99. §

A 15. alcím hatályon kívül helyezésével egyidejűleg szükséges intézkedni a még hatályban lévő földmérő vállalkozói szerződések megszüntetéséről. A jogi szolgáltató szerződések már 2022. december 31-ével megszűntek a kormányzati igazgatási szervek, valamint meghatározott gazdasági társaságok egyes szerződésai megszűnésének megállapításáról szóló 429/2022. (X. 28.) Korm. rendelet alapján, így e tekintetben további intézkedés nem szükséges.

100. §

Technikai szövegcsérés módosító rendelkezések.

101. §

Sarkalatos rendelkezések módosítására irányuló, technikai szövegcsérés rendelkezések.

102. §

Mivel a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló hatósági eljárással kapcsolatos feladatot a továbbiakban az ingatlanügyi hatóság látja el, így hatályon kívül helyezésre kerül a 15. alcím, valamint az ahhoz kapcsolódó rendelkezés.

103. §

A Btv. „dűlő” fogalmának pontosításra a gyakorlatban felmerült esetek miatt van szükség. A dűlők egy része ugyanis nem összefüggő terület, mert autóút, valamely más objektum megszakítja a területet, így a módosítás hiányában több dűlő sem felelne meg a törvényi fogalomnak.

104. §

A Btv. 18. § (10) bekezdése feladatul írja elő a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa részére, hogy az ePincekönyv rendszerben kezelt adatok alapján évente legalább két alkalommal borpiaci elemzést tegyen közzé internetes honlapján. Ennek tartalmát a Btv. végrehajtására kiadott miniszteri rendelet határozza meg, ugyanakkor a Btv. jelenleg nem tartalmazza az ehhez szükséges felhatalmazó rendelkezéseket. A rendelkezés ezt a hiányosságot pótolja.

105. §

A gazdaságátadóra vonatkozó értelmező rendelkezések pontosítását szolgáló módosítás, amely a föld használatának a pontosítására terjed ki, amelyet a Földforgalmi törvény rendelkezéseivel is szükséges összehangolni.

106. §

Az új szabályozás szerint a mezőgazdasági igazgatási szerv hivatalból törli a gazdaságátadót a földművesekről, a mezőgazdasági termelőszervezetekről, valamint a mezőgazdasági üzemközpontokról vezetett nyilvántartásból attól az időponttól kezdve, amikor a gazdaságátadási szerződéshez kapcsolódó tulajdonjog átruházásra irányuló nyilatkozat alapján a gazdaság tulajdonjogát a gazdaságátvevő megszerzi.

Továbbá a mezőgazdasági igazgatási szerv értesíti a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt a gazdaságátadó gazdasághoz kapcsolódó mező-, erdőgazdálkodási tevékenységének az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerből és az erdőgazdálkodói nyilvántartásból történő törlése érdekében.

Fentiekén túl a mezőgazdasági igazgatási szerv értesítésére az Agrárkamara törli a gazdaságátadót a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásból.

107. §

A gazdaság elemeinek szerződésben való megadásához az egyértelmű körülhatárolást szolgáló pontosítás.

108. §

A gazdaságátadási szerződés hatósági jóváhagyása iránti eljárásban a sommás eljárás kizárása indokolt, amit – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezéseire figyelemmel – a törvény rendelkezései közé szükséges beépíteni. A módosítás továbbá rögzíti, hogy a gazdaságátadási szerződés jóváhagyására vonatkozó eljárás díj- és illetékmentes.

109. §

Az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLIII. törvénybe új elemként kerül beépítésre a szerződés módosításának lehetősége. Szintén új szabályként kerül meghatározásra a mezőgazdasági igazgatási szerv hatósági jóváhagyásához szükséges adatok és dokumentumok körére vonatkozó hozzáférési lehetőség. A mezőgazdasági igazgatási szerv részére az ügyfelek személyes adatainak kezelésére vonatkozó jogosultságot szintén e törvényben kell előírni. Az agrárium generációs megújulásának ösztönzéséhez az egyes agrár- és támogatáspolitikai célok elérése érdekében a mezőgazdasági igazgatási szerv nyilvántartást vezet, amelynek törvényi előírásait tartalmazza a 12/C. §.

110. §

Az eltérő jogértelmezések miatt szükséges kimondani a gazdaság átadásának elemei esetében – így a polgári jogi és munkajogi szerződések tekintetében is –, hogy a gazdaságátvevő mikor lép ténylegesen a gazdaságátadó

helyébe. Hiánypótló szabályozás az is, hogy a gazdaságátadó kötelezettsége a gazdaságátadásról tájékoztatni a gazdaságátadási szerződésben meghatározott polgári jogi és munkajogi szerződésekben maradó feleket.

111. §

A szabályozás teljessége érdekében felhatalmazó rendelkezés megalkotása szükséges a gazdaságátadási szerződés részletes tartalmára vonatkozó szabályokra, valamint a mezőgazdasági igazgatási szerv által vezetett nyilvántartás személyes adatok körébe nem tartozó adattartalmára vonatkozóan.

112. §

A módosítás a gazdaságátvevő fogalmának meghatározása tekintetében átmeneti rendelkezést épít be annak érdekében, hogy 2026. december 31-ig gazdaságátvevőnek minősülhessen az 50. életévét elérő, de a 60. életévét el nem érő mezőgazdasági őstermelő vagy mező-, erdőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó is.

113. §

Sarkalatos rendelkezésre vonatkozó, technikai jellegű szövegcsérés módosítás.

114. §

A módosítás a gazdaság egyes elemeinek szerződésben való megadásához az egyértelmű körülhatárolást szolgálja. Szükséges a hitel- és kölcsönszerződések, valamint a földhasználatra irányuló jogviszonyok kiemelése, amelyek a gazdaság vagyonának szenzitív elemei.

A támogatási jogszabályok köre a törvény hatálybalépése óta bővült a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvénnyel, ezért az érintett pontok kiegészítése szükséges.

A támogatási jogviszonyok beazonosítása érdekében a szerződéshez nem kell a kérelmeket és a támogatói okiratokat becsatolni, csupán azok számát kell megadni, ami az egyértelműség kedvéért szintén pontosításra kerül.

A 13. § (1) bekezdése a törvény más rendelkezéseivel összefüggő pontosítást tartalmaz.

115. §

Technikai jellegű hatályon kívül helyező rendelkezések.

116. §

A Tftv. 2. § 1. pontjára irányuló, 2024. július 1-jétől hatályba lépő módosítást szükséges átvezetni a 2024. október 1-jétől hatályos szövegváltozaton is.

117. §

A mezőgazdasági célú csekély összegű támogatás fogalma egészül ki az új uniós rendeletre hivatkozással.

118. §

A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet 65. cikke alapján a területi monitoringrendszer az integrált rendszer kötelező eleme, így indokolt a rendelkezés kiegészítése.

119. §

A rendelkezés megteremti annak a lehetőségét, hogy a kedvezményezett az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogosultságokról lemondhasson. Döntését indokolnia nem kell. Abban az esetben, ha a lemondáshoz jogszabály vagy pályázati felhívás jogkövetkezményt nem fűz, a támogató a vonatkozó döntését visszavonja.

120. §

Az „állami” jelző használatának beépítése azt a célt szolgálja, hogy az állami adóhatóság elkülönüljön az önkormányzati adóhatóságtól, mivel a Magyar Államkincstár csak az állami adóhatósággal (a továbbiakban: NAV) lesz szerződéses kapcsolatban, a NAV-nak ad át végrehajtásra követeléseket, illetve a NAV szolgáltat adatot. A szövegcsere rendelkezések továbbá a törvény és a végrehajtására kiadott rendeletek egységes szóhasználata érdekében szükséges pontosításokat tartalmaznak.

121. §

Az agrártermékek eredetvédelméről szóló 2022. évi LXVI. törvény módosítása technikai jellegű pontosítások átvezetésére irányul.

122. §

Hatályba léptető rendelkezés.

123. §

Sarkalatossági záradék.

1. melléklet

Ha az időleges más célú hasznosítási engedéllyel rendelkező igénybevevő az ingatlanügyi hatóság felhívására határidőben nem nyilatkozik, bírsággal sújtandó. A melléklet szerinti rendelkezés a bírság konkrét összegét határozza meg.

2. melléklet

Az időleges más célú hasznosítások nyomon követése céljából szükséges, hogy azokról az ingatlanügyi hatóság a Tfvt. új 5. melléklete szerint nyilvántartást vezessen. A melléklet a nyilvántartott adatok körét határozza meg.

**Végső előterjesztői indokolás
a honvédek jogállásával összefüggő törvények módosításáról szóló 2024. évi XX. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Az Alaptörvény 2024. július 1-én hatályba lépő 45. cikk (6) és (7) bekezdése értelmében a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai jogállásáról a Kormány rendeletet alkot, illetve a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjainak a jogállásukkal összefüggő alapvető jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályok e kormányrendeletben is megállapíthatóak.

Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseinek megfelelően előkészítés alatt áll a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvényt (a továbbiakban: Hjt.) felváltó, a honvédek jogállásáról szóló Korm. rendelet (a továbbiakban: Hjkr.). Ezen törvénytervezet célja a Hjkr. 2024. július 1-jei hatályba lépésével egyidejűleg szükséges – törvényhozási tárgykörbe tartozó – módosítások átvezetése a jogrendszer koherenciájának biztosítása érdekében, így

- a 2024. július 1-jéig a honvédek jogállását szabályozó szülő Hjt. hatályon kívül helyezése,
- figyelemmel arra, hogy a Hjt. tartalmaz a köztársasági elnök által gyakorolt jogköröket, azok törvénybe (a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvénybe) történő átemelése,
- az Alaptörvény tizenkettedik módosítása által biztosított kormányrendelet alkotási felhatalmazással nem érintett szabályok törvényi jogforrási szinten tartása: a Hjt-ben szabályozott mindazon személyekre, ahol szolgálati viszony egyáltalán nem áll és korábban sem állt fenn (honvédek hozzátartozói, a honvédségi

ösztöndíjas hallgatók, a honvédségi ösztöndíjas sportolók) a szabályokat továbbra is törvényi szinten kell tartani.

- az érintett törvényekben a Hjt helyett a Hjkr-re történő merev és rugalmas hivatkozások átvezetése,
- a Hjkr. Hjt-hez képes eltérő fogalomhasználatából következő módosítások (így kirendelés helyett vezénylés, szabadság helyett szolgálatmentesség) elvégzése,
- egyéb (jogtechnikai) pontosítások átvezetése, valamint
- a gyakorlati jogalkalmazás során felmerült anomáliákra tekintettel szükségessé váló módosítások.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

2. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

3. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve feloldja a Kjt. és a Hjkr. közötti azon ellentmondást, miszerint a Kjt. 26. § (3) Az áthelyezett közalkalmazottnak az áthelyezést megelőző közalkalmazotti jogviszonyát úgy kell tekinteni, mintha az új munkáltatójánál töltötte volna el, míg a Hjkr. csak a honvédelmi szervezeteknél eltöltött polgári időt engedi szolgálati időként beszámítani. Mivel törvénytől kormányrendelet nem térhet el, szükséges a Kjt. pontosítása.

4. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló törvényre történő hivatkozást pontosítja honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló törvényre történő hivatkozásra.

5. §

A Javaslat az Öpt. 12. § (2) bekezdésének kiegészítése annak érdekében, hogy a hivatásos és szerződéses katonák Önyp munkáltatói hozzájárulásra való jogosultsága egyértelmű legyen.

6. §

A Javaslat az Szja.tv-ben a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

7. §

A Javaslat a honvéd altiszt-jelöltre utalást helyezi hatályon kívül figyelemmel arra, hogy a honvéd altiszt-jelölt jogállást a Hjkr. kivezeti.

8. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

9. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

10. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

11. §

A Hjkr. szerinti sávós illetményrendszerben, valamint a civil egészségügyi szakdolgozóknál 2024. márciustól bevezetett sávós illetményrendszer miatt okafogyottá vált szabályok hatályon kívül helyezése.

12. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

13. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

14. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

15. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

16. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve további jogtechnikai pontosítást tartalmaz. (A jelenleg hatályos szöveg szerint a honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó állomány tagja vezénnyelssel vagy közalkalmazotti jogviszony keretében tölthet be vezetői beosztást, mely nem értelmezhető: nem állhat a hivatásos/szerződéses állomány tagja egyidejűleg közalkalmazotti jogviszonyban.)

17. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve további jogtechnikai pontosítást tartalmaz. (A jelenleg hatályos szöveg szerint a honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó állomány tagja vezénnyelssel vagy közalkalmazotti jogviszony keretében tölthet be vezetői beosztást, mely nem értelmezhető: nem állhat a hivatásos/szerződéses állomány tagja egyidejűleg közalkalmazotti jogviszonyban.)

18. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve további pontosítást tartalmaz: a hivatásos állományba vétel, rendelkezési állományba helyezés és a vezénylés Honvéd Vezérkar főnökének jogkörben történik.

19. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra, illetve további pontosítást tartalmaz: a hivatásos állományba vétel, rendelkezési állományba helyezés és a vezénylés Honvéd Vezérkar főnökének jogkörben történik.

20. §

A Javaslat megteremti a lehetőségét annak, hogy a 3000 fő feletti lakosságszámú település főállású polgármestere is létesíthessen önkéntes tartalékos szolgálati viszonyt. A hatályos szabályozás szerint ez a lehetőség csak a 3000 fő alatti lakosságszámú település polgármesterének nyitott, illetve a társadalmi állású polgármesternek.

21. §

Technikai pontosítás.

22. §

A Javaslat megteremti a lehetőségét annak, hogy a 3000 fő feletti lakosságszámú település főállású polgármestere is létesíthessen önkéntes tartalékos szolgálati viszonyt. A hatályos szabályozás szerint ez a lehetőség csak a 3000 fő alatti lakosságszámú település polgármesterének nyitott, illetve a társadalmi állású polgármesternek.

23. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

24. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

25. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

26. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

27. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

28. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

29. §

A Javaslat jogtechnikai pontosítást tartalmaz.

30. §

A Javaslat az Ogytv. és a Hjkr. közötti ellenmondást oldja fel figyelemmel arra, hogy a katonai jogviszony megszűnik a képviselővé történő megválasztással

31. §

A Javaslat – figyelemmel az Alaptörvény 2024. július 1-jén hatályba lépő 45. cikk (6) és (7) bekezdésére – hatályon kívül helyezi a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvényt.

32. §

A Javaslat jogtechnikai pontosítást tartalmaz figyelemmel arra, hogy a Hjkr. nem ismeri a honvéd tisztjelölt és honvéd altisztjelölt fogalmát.

33. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő merev hivatkozásokat módosítja.

34. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő merev hivatkozásokat módosítja.

35. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a honvédelmi alkalmazott önkéntes tartalékos szolgálati viszonyt létesíthet. Az önkéntes tartalékos szolgálati viszony fennállása alatt azonban a többletkötelezettség nem vállalható. Ha a honvédelmi alkalmazott az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítését megelőzően többletkötelezettséget vállalt, erre irányuló nyilatkozata az önkéntes tartalékos állományba vétel napját megelőző napon a hatályát veszti.

36. §

A Javaslat pontosítja a kizárt szabályokat az atipikus munkaviszonyok tekintetében a jogviszony közszférás jellegére figyelemmel.

37. §

A Javaslat újra szabályozza a jognyilatkozatokra vonatkozó rendelkezéseket. A javasolt változtatások szükséges és arányos közelítést jelent a Hjkr.-hez, ezáltal egyszerűbb, összehangolt végrehajtást szolgálnak.

38. §

A Javaslat pontosítja, hogy a kollektív részvételi jogok tekintetében lehetőségről és nem kötelezettségről van szó.

39. §

A Javaslat a próbaidő szabályait pontosítja.

40. §

A Javaslat részmunkaidő szabályait pontosítja: részmunkaidő esetén automatikusan arányosítja az illetményt és egyéb juttatásokat (a felek megegyezése helyett).

41. §

A Javaslat a végkielégítés számításának problémáját oldja fel: nemcsak az áthelyezés, hanem a 83. § (5) és (6) bekezdése esetén is össze kell számítani a jogviszonyban töltött időket, mely nélkül nem értelmezhető, hogy mire vonatkozik a 83. § (5) és (6) bekezdése szerinti folyamatosságra utaló normaszöveg. Garanciális szabály, hogy egy adott időtartam csak egyszer vehető figyelembe a végkielégítés szempontjából.

42. §

A Javaslat meghatározza, hogy a honvédelmi alkalmazottak jogviszonyát mikor kell folyamatosnak tekinteni.

43. §

A Javaslat a Hjt-re történő merev hivatkozásokat módosítja a Hjkr. megfelelő jogintézményeire történő hivatkozásra.

44. §

A Javaslat kivezeti a honvédelmi alkalmazottak részére biztosítható 2%-os mértékű keresetkiegészítést oly módon, hogy a juttatás besorolás szerinti összege az alapilletménybe kerül beépítésre.

45. §

A Hjkr-re való merev és rugalmas hivatkozások átvezetése.

46. §

A 3. § (4) bekezdése új tartalmára, valamint a 2%-os keresetkiegészítés kivezetésére figyelemmel okafogyottá vált rendelkezés hatályon kívül helyezése.

47. §

A javasolt szabályozással a főispán illetményének megállapítása ugyanolyan szabályok alapján történik, mint a közigazgatási államtitkáré, azzal a különbséggel, hogy a közigazgatási államtitkár illetményének megállapítására a Miniszterelnök, a főispán illetményének megállapítására pedig az irányító miniszter lesz jogosult.

48. §

Az előkészítés alatt álló honvédek jogállásáról szóló kormányrendelet értelmében a honvédelmi miniszter által vezetett minisztériumba – a Hjt. fogalomrendszere szerinti kirendelés helyett – vezénnyelssel teljesít szolgálatot a honvéd. A Javaslat ezt a fogalomváltozást vezeti át, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

49. §

Az előkészítés alatt álló honvédek jogállásáról szóló kormányrendelet értelmében a honvédelmi miniszter által vezetett minisztériumba – a Hjt. fogalomrendszere szerinti kirendelés helyett – vezénnyelssel teljesít szolgálatot a honvéd. A Javaslat ezt a fogalomváltozást vezeti át, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

50. §

Az előkészítés alatt álló honvédek jogállásáról szóló kormányrendelet értelmében a honvédelmi miniszter által vezetett minisztériumba – a Hjt. fogalomrendszere szerinti kirendelés helyett – vezénnyelssel teljesít szolgálatot a honvéd. A Javaslat ezt a fogalomváltozást vezeti át, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

51. §

Az előkészítés alatt álló honvédek jogállásáról szóló kormányrendelet értelmében a honvédelmi miniszter által vezetett minisztériumba – a Hjt. fogalomrendszere szerinti kirendelés helyett – vezénnyelssel teljesít szolgálatot a honvéd. A Javaslat ezt a fogalomváltozást vezeti át, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

52. §

A Javaslat megteremti az összhangot a Hjkr. tervezetének 236. §-ával, melynek értelmében az egészségügyi munkakörű katonákra vonatkozó szabályozás kiegészül a klinikai központokhoz vezényelt katonákra vonatkozó szabályozással. Ezen felül az Eszjtv. 1. § (7) bekezdése rögzíti, hogy a honvédelmi miniszter irányítása alá tartozó egészségügyi szolgáltató és foglalkoztatottjai a jogviszony sajátossága okán törvényben (2024. július 1-től a Kormány rendeletében) meghatározottak szerint tartoznak az Eszjtv. hatálya alá.

53. §

Az előkészítés alatt álló honvédek jogállásáról szóló kormányrendelet értelmében a honvédelmi miniszter által vezetett minisztériumba – a Hjt. fogalomrendszere szerinti kirendelés helyett – vezénnyelssel teljesít szolgálatot a honvéd. A Javaslat ezt a fogalomváltozást vezeti át.

54. §

A Hjkr. tervezet 236. §-ával és jelen tervezet Eszjtv. 1. § (6) bekezdésével összhangban szükséges módosítás annak érdekében, hogy a klinikai központhoz vezényelt katona esetében is a Hjkr. szabályai legyenek az irányadók.

55. §

A Hjt. szabályozza a köztársasági elnök tábornokok kinevezésére és előléptetésére vonatkozó jogkörét. Figyelemmel arra, hogy a köztársasági elnök jogkörei kormányrendeleti szinten nem szabályozhatók, a Javaslat a rendelkezéseket átemeli a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvénybe.

56. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi. CXXX. törvény 23. § (6) bekezdése megteremti a Honvéd Vezérkar főnökének normatív utasításkiadási jogkörét. Ez a jog ugyanakkor korlátozott, csak e törvényben meghatározott tárgykörökben: az öltözködési szabályzat, az alaki szabályzat, a szolgálati szabályzat és a fizikai alkalmassági követelmények meghatározása körében alkalmazható.

57. §

A Magyarországon települő nemzetközi katonai szervezetnél történő szolgálatteljesítés esetén megteremti a kijelölés lehetőségét.

58. §

A Hvt. és a Hjkr. összhangjának megteremtése érdekében a katonai rendéssel összefüggő valamennyi szabály Hvt-ben kerül szabályozásra.

59. §

A Javaslat a honvédelmi szolgálati juttatásra tekintettel pontosítja a Hvt. egyenruha viselésére vonatkozó szabályait. Megteremti továbbá annak a lehetőségét, hogy a honvédelemért felelős miniszter egyedi döntésével elrendelhesse az egyenruha szolgálatteljesítési időn túl történő kötelező viselését a munkába járás során.

60. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a honvédelemért felelős miniszter – új sajátos jogállásként – címzetes ezredes vagy címzetes alezredes rendfokozatot adományozzon a Honvédség társadalmi megítélésének növelését előmozdító

személye részére, akik egyedi megállapodás keretében kötelezettséget vállaltak arra, hogy honvédelmi célra vagyoni vagy nem vagyoni hozzájárulást teljesítenek. A címzetes ezredek és címzetes alezredek nem tartoznak a Hjkr hatálya alá, jogállásukat a Hvt. és a felhatalmazása alapján kiadott miniszteri határozza meg, így a Btk. szempontjából nem minősülnek katonának.

51. §

A Javaslat a címzetes ezredes, címzetes alezredes sajátos jogálláshoz kapcsolódóan biztosítja a honvédelemért felelős miniszter részére a rendeletalkotásai jogkört.

62. §

A Javaslat technikai pontosítást tartalmaz.

63. §

A Javaslat jogtechnikai pontosítást tartalmaz, illetve a Magyarországon települő nemzetközi katonai szervezetnél történő szolgálatteljesítéshez kapcsolódóan hatályon kívül helyezi a felhatalmazó rendelkezést.

64. §

A Haktv. értelmező rendelkezései kiegészítésre kerülnek a nyugállományú katona meghatározásával, elősegítve ezzel a könnyebb jogalkalmazást.

65. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő merev hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre, illetve annak jogintézményeire történő hivatkozásra.

„A 46. § (1) bekezdés r) vagy s) pontja szerinti rendelkezési állomány” merev hivatkozás „sajátos katonai tartalékállomány” jogintézményként kerül megjelölésre.

66. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő merev hivatkozásokat módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre, illetve annak jogintézményeire történő hivatkozásra.

„A 46. § (1) bekezdés r) vagy s) pontja szerinti rendelkezési állomány” merev hivatkozás „sajátos katonai tartalékállomány” jogintézményként kerül megjelölésre.

67. §

A Javaslat az érintett szolgálati juttatásának megszüntetésével összefüggő adat továbbítását tartalmazza, mely alapján intézkedni szükséges az érintett szolgálati juttatása folyósításának megszüntetéséről. Az adattovábbítás ezt a célt szolgálja.

68. §

A Javaslat kiegészíti a korábbi zártkörű rendezvények adatkezelésének szabályait. A módosítás célja, hogy a Honvédség népszerűsítése, a honvédelmi tudatosság erősítése, a honvédelmi érdek érvényesítése mind szélesebb körben megvalósulhasson, és felölelje valamennyi e célból szervezett rendezvény adatkezelését. Az adatkörök szélesítése a gyakorlati tapasztalatokat tükrözi és lehetőséget biztosít az érintettek tájékoztatására a korábban meghatározott célok elérése érdekében.

69. §

A Javaslat elsősorban a Honvédség népszerűsítését, a honvédelmi tudatosság erősítését szolgálja úgy, hogy az adatkezelő az érintetteket korosztályuknak, lakóhelyüknek megfelelő információkkal látja el, továbbá azt a célt is

szolgálja, hogy láthatóvá váljanak azok a területek, amelyeket esetében szükséges lehet az érintettek véleményének, álláspontjának felhasználása.

70. §

Az Alaptörvény tizenkettedik módosítása értelmében a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai jogállásáról a Kormány rendeletet alkot, illetve a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjainak a jogállásukkal összefüggő alapvető jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályok e kormányrendeletben is megállapíthatóak. Ezen alaptörvényi felhatalmazás azonban nem terjed ki a honvédek hozzátartozóira, a honvédségi ösztöndíjas hallgatókra, a honvédségi ösztöndíjas sportolókra, illetve mindazon személyekre, ahol szolgálati viszony egyáltalán nem áll és korábban sem állt fenn, így a rájuk vonatkozó szabályokat továbbra is törvényi szinten kell tartani.

Az árvák kiegészítő támogatásának, és a kiegészítő hozzátartozói támogatása az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) alapján nyújtható ellátások közé kerül a Javaslat által figyelemmel arra, hogy a Hjkr. jogállási jogszabály, az egyes hatósági jellegű rendelkezések pedig jogalkalmazási tevékenységet szabályoznak. Azokat az eljárásokat, ahol a jogosult nem áll és korábban sem állt szolgálati viszonyban, a Javaslat hatósági eljárási tevékenységnek tekinti.

71. §

A Javaslat a törvényi szabályozási körben tartott jogintézményekhez kapcsolódó kormányrendeleti és miniszteri rendeleti felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazza.

72. §

A Javaslat a törvényi szabályozási körben tartott jogintézményekhez kapcsolódó kormányrendeleti és miniszteri rendeleti felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazza.

73. §

A Hjkr. fogalomrendszerében a szabadság jogintézménye szolgálatmentességként kerül megnevezésre. Az elnevezés megváltozása szükségessé teszi az új megnevezés valamennyi törvényben történő átvezetését, melyet a Javaslat sommás rendelkezéssel valósít meg.

74. §

A Haktv. mellékleteinek módosítása egyrészt a toborzási feladatokat segíti: az állampolgárság a jogviszony létrehozásának egyik feltétele, míg az érintett hangja, mint adatkör a kor elvárásainak megfelelő, online toborzáshoz kapcsolódóan, call center működtetésével az érintettek könnyebb elérését szolgálja. A mellékletek másrészt az adatkörök a honvédelmi szolgálati juttatással összefüggésben kerültek kiegészítésre.

75. §

A szövegcsere módosítások egyrészt a Hjkr-re történő merev és rugalmas hivatkozásokat, másrészt a honvédelmi szolgálati juttatással összefüggésben szükséges módosításokat vezetik át.

76. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

77. §

A Javaslat a honvédek jogállásáról szóló törvényre történő rugalmas hivatkozást módosítja a honvédek jogállásáról szóló kormányrendeletre történő hivatkozásra.

78. §

A Javaslat a hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

79. §

A Javaslat sarkalatosági záradékot tartalmaz.

1. melléklet

A Haktv. mellékleteinek módosítása egyrészt a toborzási feladatokat segíti: az állampolgárság a jogviszony létrehozásának egyik feltétele, míg az érintett hangja, mint adatkör a kor elvárásainak megfelelő, online toborzáshoz kapcsolódóan, call center működtetésével az érintettek könnyebb elérését szolgálja. A mellékletek másrészt az adatkörök a honvédelmi szolgálati juttatással összefüggésben kerültek kiegészítésre.

2. melléklet

A Haktv. mellékleteinek módosítása egyrészt a toborzási feladatokat segíti: az állampolgárság a jogviszony létrehozásának egyik feltétele, míg az érintett hangja, mint adatkör a kor elvárásainak megfelelő, online toborzáshoz kapcsolódóan, call center működtetésével az érintettek könnyebb elérését szolgálja. A mellékletek másrészt az adatkörök a honvédelmi szolgálati juttatással összefüggésben kerültek kiegészítésre.

3. melléklet

A Haktv. mellékleteinek módosítása egyrészt a toborzási feladatokat segíti: az állampolgárság a jogviszony létrehozásának egyik feltétele, míg az érintett hangja, mint adatkör a kor elvárásainak megfelelő, online toborzáshoz kapcsolódóan, call center működtetésével az érintettek könnyebb elérését szolgálja. A mellékletek másrészt az adatkörök a honvédelmi szolgálati juttatással összefüggésben kerültek kiegészítésre.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény hatálya alá tartozó ügyekben eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint a nyilatkozattételi kötelezettség alá eső szolgáltatások felsorolásáról szóló 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet módosításáról szóló 102/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez

Ez az indokolás a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítása lehetőséget teremt arra, hogy a két tartózkodásiengedély-típusra általában véve kiterjedjenek a kedvezményes szabályok, így a beruházás megvalósítása céljából kiállított munkavállalási célú tartózkodási engedély vagy a vendégmunkás-tartózkodási engedély önmagában elegendő a privilegizált szabályok alkalmazásához.

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény hatálya alá tartozó ügyekben eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint a nyilatkozattételi kötelezettség alá eső szolgáltatások felsorolásáról szóló 33/2008. (II. 21.) Korm. rendelet módosítása megteremti az összhangot a módosult törvényi rendelkezésekkel.

Végső előterjesztői indokolás

a jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes közigazgatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 104/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez

A kormányrendelet indokolása a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jövőben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó – az elégtelen lakókörnyezet miatt – hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása során készített környezetanulmány 6 hónap helyett egy évig lesz elfogadható. Továbbá az állami fenntartó, az eljáró gyámhivatalok, valamint az önkormányzati adóhatóságok munkájának összehangolása, a jegyző tájékoztatási céljának egyértelműsítése érdekében indokolt, hogy az állami fenntartó részéről a korábbiaktól eltérően a gyámhivatal, valamint a jegyző tájékoztatására félévente helyett évente kerüljön sor.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításakor a vagyonyilatkozatban feltüntetett jármű vitatott becsült forgalmi értékét a települési önkormányzat jegyzőjének kell megállapítania. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabályozott támogatásokra vonatkozóan a vagyonvizsgálat során azonban gépjármű esetében az érték megállapítása a NAV vámszervének hatáskörébe tartozik. Sor kerül a két eljárás szinkronizálására, ha a települési önkormányzat jegyzője vitatja a nyilatkozat járműre vonatkozó becsült forgalmi értékét, akkor az értéket a NAV vámszerve állapítja meg.

A jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló törvény kimondja, hogy ha a nyugdíj összege több számítási mód szerint is kiszámítható, akkor a hatóság a jogosult számára a kedvezőbbet alkalmazza. A törvény megszünteti továbbá a nyugdíjbiztosítási adatokról szóló hatósági bizonyítvány jogintézményét. Jelen rendelet a módosuló törvényi rendelkezésekhez igazítja a kormányrendeleti szabályokat.

A súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának módosítása arra irányul, hogy a súlyos fogyatékoság végleges fennállása esetén a fogyatékosági támogatásra való jogosultság lejáratí határidő nélkül legyen megállapítható. A jövőben a véglegesnek véleményezett állapot esetén a súlyosan fogyatékos személy időszakos felülvizsgálatát nem kell elvégezni, számára a támogatás végleges hatállyal kerül megállapításra, és a hatósági bizonyítvány határozatlan időre kerül kiállításra. Ez a változás komoly segítséget jelent az érintett emberek számára. További egyszerűsítési javaslatként rögzítjük, hogy a támogatásra jogosultnak az időszakos felülvizsgálatok alkalmával csak azokat az orvosi dokumentumokat, iratokat kell a hatóság részére becsatolnia, amelyek az előző felülvizsgálat óta keletkeztek, ezzel is csökkentve a fogyatékkal élők adminisztratív terheit.

A munkaerő-kölcsönzési és a magán-munkaközvetítői tevékenység nyilvántartásba vételéről és folytatásának feltételeiről szóló 118/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet módosítása alapján a tevékenységet lehet végezni a köztartozásmentes adózái adatbázisból való törlést követő 1 éven belül is, amennyiben a munkaerő-kölcsönző a köztartozását 2 hónapon belül kiegyenlíti, tekintettel arra, hogy maximum 1 millió forint összegű és rövid ideig fennálló köztartozás esetén az egyéves eltiltás aránytalan terhet ró a munkaerő-kölcsönzőre.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások kapcsán csökkent a kérelemhez csatolandó melléletek köre. A hatályos szabályozás szerint a kérelemhez mellékelni kell a kérelmezővel közös háztartásban élő, a tanköteles kort betöltött gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyáról szóló igazolást. A jövőben ezen melléklet csatolására nem lesz szükség, figyelemmel arra, hogy az erre vonatkozó információkat a hatóság a családok támogatásáról szóló törvény szerinti szociális nyilvántartásból közvetlen lekérdezéssel szerzi be.

Lehetőség lesz arra is, hogy az ellátás iránti kérelem előterjesztésekor a kérelmező nyilatkozat formájában lemondjon a rendszeres pénzellátásra való jogosultságáról, amelynek következtében a kérelemnek helyt adó döntés esetén a hatóság hivatalból intézkedik a rendszeres pénzellátás folyósításának megszüntetéséről, ezáltal a kérelmezőnek nem kell a rendszeres pénzellátást korábban megállapító hatóságnál bejelenteni az új ellátásra való jogosultságát, és kérelmet előterjesztenie a folyósítás megszüntetésére. Annak érdekében, hogy biztosított maradjon a kérelmező ellátásban való részesülése, a hatóság abban az esetben intézkedik az egyéb rendszeres pénzellátás folyósításának megszüntetéséről, amennyiben a megváltozott munkaképességű személyek ellátása megállapításra kerül.

Egyszerűsödnek a rehabilitációs orvosszakértői tevékenység végzésével, valamint a foglalkozási rehabilitációs szakértői tevékenység végzésével kapcsolatos bejelentésre, nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályok, csökkentve az orvosszakértői tevékenységet végzők adminisztratív terheit. A rehabilitációs orvosszakértői és foglalkozási rehabilitációs szakértői tevékenységekkel kapcsolatos bejelentések hatálya és a nyilvántartásba vétel ideje az öt naptári évről határozatlan időtartamra módosul.

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás a falvakban és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyeken megvalósuló szociális alapszolgáltatás. A szolgáltatás biztosítása során rendszeresen előfordul, hogy mozgásában korlátozott vagy nehezen mozgó idős személyt kell az alapvető szolgáltatáshoz hozzájuttatni, így háziorvoshoz, szakrendelésre vagy kórházba szállítani. A falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatást igénybe vevők többsége nem rendelkezik parkolási igazolvánnyal. Parkolási engedély hiányában a szállítást végző falugondnoki, tanyagondnoki gépjárművek nem tudják igénybe venni a mozgáskorlátozottak számára kijelölt parkolóhelyeket, pedig az az ellátott állapotára tekintettel indokolt lenne. A módosítás lehetővé teszi, hogy – hasonlóan a támogató szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltatókhoz – a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatást nyújtó is jogosult legyen parkolási igazolvány igénylésére.

**Végső előterjesztői indokolás
a képkalkuló diagnosztikai eljárásokat érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló
105/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez**

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján közzétételre kerül az Indokolások Tárában.

A computer tomográf (a továbbiakban: CT), valamint a mágneses rezonancia (a továbbiakban: MRI) vizsgálatok alkalmazási körébe tartozó képkalkuló diagnosztikai eljárások állami és magánegészségügyi szétválasztása révén az államilag finanszírozott diagnosztikai ellátások a jövőben korszerű, köztulajdonban álló gépparkkal történnek. Magyarországon a radiológiai diagnosztika területén a magánellátás és az állami ellátás feladatai évtizedek óta egymással jelentős átfedést mutatnak. Az állami egészségügyért az állam folyamatosan helytáll, ezért az állam a jövőben maga biztosítja a közfinanszírozás alá eső ellátásokat.

A közfinanszírozott ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében az egészségbiztosításért felelős miniszter határozott időre – legfeljebb 2025. november 1-jéig – ellátási érdek fennállása esetén engedélyezheti, hogy magánszolgáltatók közreműködőként vagy az egészségbiztosítóval kötött finanszírozási szerződés alapján továbbra is végezhesse az egészségbiztosítási ellátás keretében CT- és MRI-vizsgálatokat.

Az egészségügyi szolgáltató a kérelmét – a hatályos rendelkezés szerint – 2024. május 1-jéig nyújthatta volna be az egészségbiztosításért felelős miniszterhez. Annak érdekében azonban, hogy a közfinanszírozott ellátás folyamatossága a jogalkotó eredeti szándékának megfelelően megvalósulhasson, és az engedélyezési eljárás iránti kérelem benyújtására megfelelő időtartam álljon rendelkezésre, az eredetileg meghatározott 2024. május 1-jei határidő 2024. július 1. napi határidőre történő módosítása szükséges.

Az engedélyezési eljárás és az arra irányuló kérelem benyújtásának részletes szabályait, valamint az ellátási érdek megállapításának szempontjait – az egészségbiztosítási törvény felhatalmazása alapján – a Kormány rendeletben fogja megállapítani.

**Végső előterjesztői indokolás
az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt
jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű
beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet
módosításáról szóló 108/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez**

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogszabály-módosítás célja az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) kiegészítése a Rákóczi Szövetség Rákóczi Tábor és Rendezvényközpont komplex fejlesztésére irányuló beruházás megvalósításához szükséges további ingatlanokkal. Emellett az R. kiegészül azzal a kivételszabállyal, hogy a Rákóczi Tábor fejlesztésével összefüggő beruházások kapcsán a 10985/14, 10985/15, 10985/16 helyrajzi számokat érintően építészeti-műszaki tervtanácsi véleményt szükséges beszerezni.

**Végső előterjesztői indokolás
az EcoSolifer Heterojunction Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” egységesített eljárásrend
szerinti megszüntetéséhez szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 110/2024. (V. 9.) Korm. rendelethez**

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján közzétételre kerül az Indokolások Tárában.

Az EcoSolifer Heterojunction Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” (a továbbiakban: Társaság) a hazai megújulóenergia-termelőeszköz gyártóiparban betöltött jelentős szerepe miatt nemzetgazdasági stratégiai szempontból kiemelt jelentőségű tevékenységet folytat, ezért a Társaság felszámolási eljárásának stratégiaileg kiemelt jelentőségűvé minősítésével biztosítható a gyors, átlátható, rendezett és az állam által felügyelt eljárás lefolytatása, amelyet a rendelet kiadásával lehet biztosítani.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.